Emma Carroll

SCRISORI DIN FAR

Nominalizare la Medalia Carnegie

„Asemenea lui Michael Morpurgo și lui Philip Pullman, Carroll... știe cum să-și cucerească cititorii.“
Telegraph

LITERA

Emma Carroll
SCRISORI DIN FAR
Nominalizare la Medalia Carnegie
„Asemenea lui Michael Morpurgo și lui Philip Pullman, Carroll... știe cum să-și cucerească cititorii.“
Telegraph
LITERA

FII CALM ȘI MERGI MAI DEPARTE

DESCURCĂ-TE CU CE AI

MAMELOR, TRIMITEȚI-I DEPARTE DE LONDRA!

ADUNAREA

GRIJA PENTRU EVACUAȚI ESTE O DATORIE NAȚIONALĂ

FĂ-ȚI DATORIA!

O MÂNĂ DE AJUTOR PE USCAT

GURILE SLOBODE SCUFUNDĂ CORĂBIILE

ATAC PE TOATE FRONTURILE

VORBELE NESĂBUITE COSTĂ VIEȚI

ZIDURILE AU URECHI

LIBERTATEA ESTE ÎN PERICOL

CÂND AI ÎNDOIELI, STINGE LUMINA!

NU SUFLA O VORBĂ!

SE SCHIMBĂ CURSUL LUCRURILOR

HITLER NU TRIMITE AVERTISMENTE

ACESTA E LOCUL EXACT!

ÎMPREUNĂ

E GREU SĂ CÂȘTIGI

TUSEA ȘI STRĂNUTUL RĂSPÂNDESC BOLI

UNDE PRICEPEREA ȘI CURAJUL CONTEAZĂ

SĂ NU ȘTII NICIODATĂ CE ÎNSEAMNĂ SĂ FII REFUGIAT!

FIECARE GREȘEALĂ MĂRUNTĂ A TA ÎI DĂ INAMICULUI MAI MULT TIMP

„V“ DE LA VICTORIE

UNIȚI SUNTEM MAI PUTERNICI

Emma Carroll

SCRISORI DIN FAR

Traducere din limba engleză de
Mirella Acsente

LITERA
București
2019

Letters From The Lighthouse
Emma Carroll

Copyright © 2017 Emma Carroll
Ediție publicată pentru prima oară în 2017 de Faber & Faber Limited
Toate drepturile rezervate
Scriitoarea și-a declarat drepturile pentru a fi identificată ca autoare a acestei lucrări.
Ediție publicată prin înțelegere cu Simona Kessler&Associates Agency SRL

Editura Litera
O.P. 53; C.P. 212, sector 4, București, România
tel.: 021 319 63 90; 031 425 16 19; 0752 548 372
e-mail: comenzi@litera.ro
Ne puteți vizita pe
www.litera.ro

Scrisori din far
Emma Carroll

Copyright © 2019 Grup Media Litera
pentru versiunea în limba română
Toate drepturile rezervate

Traducere din limba engleză: Mirella Acsente

Editor: Vidrașcu și fiii
Redactor: Roxana Aneculăesei
Corector: Emilia Achim
Copertă: Andreea Apostol
Tehnoredactare și prepress: Banu Gheorghe

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
CARROLL, EMMA
Scrisori din far / Emma Carroll;
trad.: Mirella Acsente – Bucureşti: Litera, 2019
ISBN 978-606-33-3582-2
ISBN EPUB 978-606-33-6220-0
I. Acsente, Mirella (trad.)
821.134.2-34=135.1

Pentru Claire B. și Emma S.,
care m-au ajutat să spun o poveste ce nu era a mea

Fii CALM Și MERGi MAi DEPARTE[1]

Eram la jumătatea buletinului de știri când a început raidul aerian. Era într-o zi de vineri, în ianuarie; ne aflam la cinematograf pentru filmul de la ora șase după-amiaza, *Semnul lui Zorro*[2]. Toată luna, avioanele Luftwaffe ne atacaseră, bombele lor căzând peste Londra ca niște bănuți dintr-un borcan răsturnat, așa că faptul că n-au mai putut să aștepte doar câteva ore amărâte m-a făcut să-i urăsc pe germani un pic mai mult.

Ieșirea la cinema fusese ideea surorii mele, Sukie, așa cum se întâmpla în mai toate cazurile. Aveam cu toții nevoie să ne mai înveselim puțin în acea seară: după ceaiul pe care îl luaserăm acasă, era o adevărată minune că mai eram cu toții în viață.

– Parc-ar fi creier, a zis Cliff, fratele meu de opt ani, ridicând capacul cratiței ca să ne arate.

Era probabil doar un amestec de carne tocată și cartofi, dar cu cinele mamei nu știai niciodată, mai ales cele pe care trebuia să le reîncălzești atunci când ea lucra până târziu. Iar lui Cliff îi plăceau grozav detaliile sângeroase, fiind genul de băiat care își rupea cojile rănilor de pe genunchi doar ca să vadă ce se afla dedesubt.

– Păi, tu *niciodată* nu ai coji pe genunchi, mi-a zis el odată, de parcă ar fi fost cel mai mare defect din lume.

Adevărul era că preferam să citesc cărți în loc să alerg pe stradă. Și nici nu vedeam asta ca pe-un cusur.

Dar, bineînțeles, a trebuit să mâncăm acea cină oribilă. Nimeni nu refuza o mâncare în vreme de război, nici măcar chestiile care semănau cu un creier. Pur și simplu, te țineai cu mâna de nas și înghițeai cu greu, apoi dădeai pe gât un pahar cu apă. După masă, Sukie, care era cea mai mare și avea grijă de noi, a zis că meritam o plimbare afară. Ea văzuse deja filmul cu o săptămână în urmă, împreună cu o prietenă.

– E ceva de stă mâța-n coadă! O să vă placă grozav! a spus ea încântată, în vreme ce umblam prin casă trăgând draperile de camuflaj. Apoi către mine, necăjindu-mă: Hai, înveselește-te! O să fie distractiv!

Oamenii îmi spuneau mereu că am o față serioasă, pentru că eram oacheșă și aveam un aer preocupat, ca tata. De fapt, ei voiau să spună că nu eram la fel de drăguță ca Sukie, dar mie nu-mi păsa, pentru că eram mândră de sora mea mai mare, nu invidioasă pe ea. Și era tot pe atât de mărinimoasă, pe cât de drăguță – toată lumea părea să creadă asta.

– Așa e mai bine?

I-am aruncat un zâmbet radios lui Sukie, ca să poată vedea cât de încântată eram să ies din casă, mai ales cu ea. Nu o mai vedeam prea mult în ultimul timp. Își găsise recent un prieten prin corespondență și se purta foarte misterios atunci când soseau scrisorile cu ştampila poștei „Devon“ care îi erau adresate. Ghiciserăm cu toții cui îi scria: Gloria, vecina noastră din casa de alături, avea o soră mai mică pe nume Queenie, care avea nouăsprezece ani și locuia în Devon. Conform lui Sukie, să ai un prieten prin corespondență era ultimul răcnet.

Și, așa cum se întâmpla cu orice lucru nou, Sukie se dăruia trup și suflet noii pasiuni – când se întorcea seara de la muncă, își arunca din picioare pantofii de serviciu și dispărea în camera ei ca să scrie. Nu era la fel ca atunci când îi scriseserăm tatei, când fiecare dintre noi își adăuga propriile cuvinte pe hârtia albastră oficială a armatei. Sukie ne închidea ușa în nas. Astea erau scrisorile ei – ale ei și ale lui Queenie. De multe ori, mă întrebam ce aveau să-și spună una alteia care să fie așa de intim și să îi ia atâta timp.

După ce ne-am pus paltoanele și ne-am luat măștile de gaze din locul unde erau agățate în hol, eram gata pentru cinema. Era o seară rece și umedă și eram înfofoliți cu toții, purtând căciuli și fulare de lână. Mănușile cu un deget ale lui Cliff, legate cu un șnur petrecut prin palton, atârnau moi din mânecile lui, și el le-a fluturat ca pe niște aripi ca să mă facă să râd.

Eram atât de încântată și de nerăbdătoare, încât nu m-am gândit să întreb de ce Sukie își luase paltonul verde în carouri al mamei în loc de al ei. Își pieptănase altfel și părul, cu bucle ca al unui star de film, și se dăduse cu un ruj la fel de roșu precum cutiile poștale. O făcea să arate mai mare de șaptesprezece ani și mai degrabă ca mama – mama înainte ca tata să moară, care se coafa, se machia și lua apărarea Angliei.

2

Când am ajuns la cinematograf, luminile începeau deja să se stingă. Abia ce ne-am găsit locurile – rândul K, scaune acoperite cu catifea velur care îți gâdila partea din spate a genunchiului –, când marea cortină maro a fost trasă la o parte cu un scârțâit.

Mai întâi, a fost buletinul de știri. Fiecare film începea așa, cu cinci minute de știri naționale și internaționale. Totul suna foarte optimist, o voce cu un accent britanic grozav ne spunea că totul avea să fie în regulă, chiar dacă pe ecran apăreau imagini cu zone distruse de bombe și câmpuri de bătaie. Am privit cu interes, cu bărbia sprijinită în palmă, titlurile albe mari care umpleau ecranul, alături de cuvântul „Pathé“[3]. Sukie, însă, a sărit în picioare.

– Rămâneți aici, a șoptit ea. Dacă nu mă întorc în două minute, ne întâlnim în foaier după ce se termină filmul.

Și a dispărut.

– Are nevoie la toaletă, a spus atotcunoscător Cliff. O supără cina aia.

– Ești scârbos, zău așa, am replicat, fără să-mi iau ochii de la ecran.

Imaginile arătau mai mulți bărbați în uniforme RAF[4] mergând pe un aerodrom. Imediat, m-am gândit la tata.

Anul trecut, în august, primiserăm o telegramă de la War Office[5], în care eram anunțați că avionul tatei fusese doborât deasupra Franței. De atunci trecuseră șase luni lungi, în care auzeam în fiecare zi pe cineva din familia mea plângând, iar mama devenea din ce în ce mai slabă și mai tristă. Nu mai reușeam să dorm o noapte întreagă, iar adeseori nu dormeam deloc.

„Caută lumina“, spunea tata când lucrurile erau dificile.

Am încercat să fac așa. A murit pentru țara lui, spuneau oamenii. Era un erou. Știrile astea pe care le urmăream mă ajutau să cred că ăsta era adevărul și, când auzeam spunându-se ce treabă grozavă făceau „băieții noștri“, mă simțeam plină de mândrie.

În seara asta, știrile au trecut de la bărbații din RAF la un oraș de undeva din altă țară – nu i-am prins numele. Imaginile arătau oameni care păreau flămânzi stând la cozi pentru mâncare, flancați de-o

parte și de alta de soldați. Pe jos se vedea zăpadă. Oamenii așezați la coadă purtau pe haine niște insigne în formă de stea.

În timp ce mă uitam la toate astea, sentimentul de mândrie a fost înlocuit de o senzație tare neplăcută. Vocea comentatorului de știri de la Pathé – veselă și energică – era total nepotrivită cu ceea ce vedeam. Oamenii ăștia nu erau doar flămânzi, ci și *speriați*. Îmi dădeam seama, după chipurile lor, cât de disperați erau, și asta m-a făcut să mă simt groaznic de vinovată pentru toate fițele pe care le făcuserăm în privința cinei noastre.

Brusc, filmul s-a întrerupt. Luminile s-au aprins.

Am clipit, privind anunțul de pe ecran.

RAID AERIAN ÎN DESFĂȘURARE.
VĂ RUGĂM SĂ PĂRĂSIȚI IMEDIAT SALA.
ÎNDREPTAȚI-VĂ CĂTRE CEL MAI APROPIAT ADĂPOST ANTIAERIAN.

– Fir-ar să fie! am zis, întinzând mâna după palton și masca de gaze. Vino, Cliff, hai să o căutăm pe Sukie!

Oamenii începuseră să iasă, deși nu foarte repede. În jurul nostru, scaunele pocneau când se ridicau. Paltoanele se desfăceau, pălăriile erau prinse cu acele la locul lor. Se auzeau și destule bombăneli.

– Ar trebui să ne cerem banii înapoi? a întrebat Cliff.

– Ce? Încă mă gândeam la acei bieți oameni de la buletinul de știri. Oh, o s-o întrebăm pe Sukie. Ține-mă de mână!

Ne-am făcut loc prin mulțime și ne-am îndreptat către foaier. Abia atunci am înțeles cât de gravă era situația noastră. Am început să-mi fac griji, dar mi-am spus că raidul ăsta nu era cu nimic diferit de celelalte – și acum ele aveau loc aproape în fiecare zi. Cea mai mare parte a acțiunii era lângă docuri; pe Fairfoot Road, unde locuiam noi, erau mai degrabă o pacoste, care te ridica din pat în mijlocul nopții și te trimitea într-un adăpost antiaerian unde înghețai.

În foaier, luminile erau stinse. Tot ce puteam vedea era conturul ușilor care dădeau afară și al casei de bilete, lângă intrare. Spațiul se umplea deja de oameni – dar sora noastră nu era printre ei.

– Nu se poate să fie tot la toaletă, a spus Cliff, și i-am simțit mâna lipicioasă într-a mea.

– Probabil că-și pudrează nasul, am spus eu, cu o siguranță pe care nu o simțeam deloc. Ai văzut ce gătită e în seara asta.

– Seamănă leit cu mama.

– Fiindcă și-a pus paltonul cel bun al mamei, de-asta. Am bătut nervoasă din picior. Of, haide odată, Sukie!

Pe când ultimii oameni ieșeau din sală în foaier, starea de spirit începea să se schimbe. Lumea se grăbea, înghesuindu-se în cei care deja se îndreptau către ieșire.

– Nu mai împingeți! a strigat un bărbat, care părea să se ocupe de evacuarea oamenilor. Vă vom scoate pe toți, nu vă mai grăbiți așa!

Ținându-l și mai strâns pe Cliff, nu știam ce trebuia să facem: să stăm și să o așteptăm pe Sukie sau să mergem alături de toți ceilalți către cel mai apropiat adăpost. Cineva îndreptase o lanternă către podea, ca să-i ajute pe oameni să vadă pe unde să pășească. Apoi s-a stins și lanterna. O femeie a țipat și, deși nimeni altcineva nu i s-a alăturat, se simțea cum creștea panica.

Am respirat adânc, încercând să rămân calmă.

– Stai aici, Cliff. Mă duc să o caut…

O mână s-a lăsat grea pe umărul meu.

– Tu, fătucă, și tu, flăcăule!

Era bărbatul care organiza evacuarea.

– De ce mai întârziați pe-aici?

Am încercat să explic:

– Sora mea e la toaletă.

– Tocmai am verificat toaletele. N-a mai rămas nimeni înăuntru, doar noi, drăguță.

A doua voce era a unei femei.

Două perechi de mâini ne-au condus către ușă. Înainte să le pot îndepărta, eram afară pe trotuar. Brusc, m-au izbit zgomotele și mirosul de ars. Am simțit un fior de spaimă pură, rece. Sus, pe cer, conurile de lumină ale reflectoarelor se încrucișau în întuneric. Auzeam deja pocnetele slabe ale antiaerienei noastre în vreme ce avioanele germane se apropiau, și m-am abținut cu greu să nu-mi acopăr capul cu brațele, pentru a mă apăra.

– Nu-mi place, a murmurat Cliff.

Nici mie nu-mi plăcea. Și până când o găseam pe Sukie, eu eram sora cea mare, cea responsabilă. Și asta era destul de îngrijorător.

– Nu-ți face griji, i-am spus, o chestie stupidă, dar altceva nu mi-a venit în minte. Probabil că Sukie ne așteaptă în adăpost.

Am grăbit pasul pe stradă în urma celor câțiva oameni rătăciți. Drumurile erau acum deja pustii. La colțul străzii, un agent responsabil cu apărarea civililor pe perioada atacurilor aeriene dădea frenetic din brațe și doar dungile albe ale uniformei lui se zăreau vag în bezna camuflajului.

– Hai, grăbiți-vă! a strigat el. Ce mai așteptați, Crăciunul?

Ținându-l pe Cliff de mână, am traversat strada. Din fericire, în fața noastră se afla stația de metrou, plină de bărbați, femei, câțiva copii mici, care pătrundeau prin intrare cu pachete de sandviciuri și perne sub braț. O femeie din WRVS[6], în uniforma ei bleumarin, circula printre oameni, îndemnându-i să se grăbească înăuntru.

– Haideți, a zis ea, văzându-ne pe Cliff și pe mine singuri, fără un adult cu noi.

M-am bucurat să văd că un om mare se ocupă de noi.

– Avem prăjituri și jocuri pe tablă în seara asta. O să fie o adevărată petrecere acolo jos!

Lui Cliff i-a plăcut cum sună asta și s-a întins să o ia de mână; făcând asta, a dat drumul mâinii mele. Era doar la câțiva pași înaintea mea și cobora scările cu doamna cea drăguță din WRVS. Am întors întâmplător capul în spate. La un sunet. Împinsă de o senzație. De *ceva*.

Și am văzut-o pe Sukie, uitându-se în jur panicată. Am respirat ușurată, picioarele mi s-au înmuiat.

– Sukie! am țipat, fluturându-mi disperată brațele. Aici!

Alerga afară din adăpost. Și foarte repede – mai repede decât am văzut-o vreodată fugind –, cu brațele mișcându-se ca niște pistoane. Nu s-a întors și nici nu a încetinit. Nici nu cred că m-a auzit.

Agentul responsabil cu apărarea civililor țipa acum.

– Vine bomba! La pământ!

S-a aruncat pe trotuar. Eu n-am fost suficient de rapidă. Apoi s-a auzit șuierul bine cunoscut… O tăcere stranie…

Și apoi un bubuit puternic când bomba a căzut la doar câteva sute de metri depărtare. Pământul s-a zguduit sub mine. Aerul mi-a ieșit din plămâni, făcându-mă să icnesc și să mă dau înapoi clătinându-mă, deși cumva am reușit să rămân în picioare. S-a auzit zgomot de

sticlă spartă, au căzut cărămizi, avioanele au trecut mai departe, zumzăind. Totul s-a învârtejit ametitor în jurul meu. Pentru o clipă, nici n-am mai știut unde era cerul.

După ce aerul s-a mai limpezit de praf, tot așa s-a întâmplat și cu creierul meu. La vreo douăzeci de metri în față se afla sora mea. Șchiopăta ușor, își pierduse un pantof, dar continua să se îndepărteze în josul străzii.

– Sukie! am strigat din nou, frustrată. Așteaptă! Suntem aici!

Eram convinsă că ne căuta și, cunoscând-o, știam că nu se gândea să-și găsească un loc sigur. Avea să rămână acolo afară, fără să renunțe până ce ne găsea. Asta mă îngrozea. Cliff avea să fie în regulă în adăpost, cu doamna din WRVS. Ceea ce conta era să o prind din urmă pe Sukie.

Evitându-l pe agent, care se ridica în picioare clătinându-se, am fugit după sora mea. Agentul a strigat ceva, dar nu am auzit ce.

– Sukie! Stai mai încet! am țipat, cu masca de gaze săltându-mi la șold.

Era deja prea departe. Un gând întâmplător, prostesc, mi-a trecut prin minte – cât de drăguț arăta părul ei, așa cum se legăna pe paltonul verde al mamei. Apoi a venit panica. Nu aveam să o mai prind niciodată din urmă. Simțeam un junghi într-o parte și, chiar dacă șchiopăta într-un singur pantof, tot era prea rapidă pentru mine.

Porțiunea asta a străzii fusese deja lovită rău. Aerul era plin de praf de cărămidă și fum, făcându-mă să tușesc îngrozitor. Drumul, presărat cu gropi, era mărginit de-o parte și de alta de vitrine de prăvălii, înnegrite și cufundate în întuneric. Cioburi de sticlă de la ferestrele sparte scrâșneau sub tălpile mele și era apă pretutindeni, țâșnindu-mi pe lângă picioare. Urechile îmi țiuiau. Mă simțeam ametită, ca și cum totul era ireal – de parcă mă priveam într-un film.

Iar avioanele continuau să vină. *Vâjjj!* Tăcere. Puteai număra bătăile de inimă. Apoi *bum!* când o bombă lovea. Eram furioasă pe propriile mele picioare moi, pentru că nu alergau mai repede, dar, în cele din urmă, a trebuit să mă opresc. M-am îndoit în față, gâfâind cu răsuflarea tăiată. În fața mea, Sukie încetinea și ea, în sfârșit. Slavă Domnului!

Și atunci am văzut de ce.

Dintr-o alee a apărut un bărbat pe care nu l-am recunoscut. Era înalt, cu părul pieptănat pe spate, într-un pardesiu strâns la mijloc cu un cordon. Părea ud leoarcă, de parcă ar fi înaintat printr-un râu ca să ajungă aici. Sukie s-a dus la el și au dat mâna. M-am oprit în mijlocul drumului, nedumerită.

Ce făcea?

Acum vorbeau. Și nu părea un taifas normal despre vreme, pentru că stăteau cu capetele apropiate și bărbatul se tot uita în spatele lui. I-a dat lui Sukie o bucată de hârtie, apoi i-a luat mâna între ale sale și a strâns-o.

Și atunci, ea *chiar* era aici ca să ne caute? Căci nu părea să fie așa.

Tot ce știam era că ne lăsase grăbită în cinematograf și venise aici – nu la toaletă sau la stația de metrou, ci ca să se întâlnească cu un tânăr. Probabil că de-asta se aranjase așa. Nu știam dacă să râd sau să izbucnesc în lacrimi.

– Sukie! am țipat.

Ea s-a răsucit. O expresie ciudată i-a apărut pe chip. Bărbatul s-a retras în întuneric, iar Sukie a venit șchiopătând către mine, clătinând din cap.

– Nu trebuia să mă urmărești!

Părea furioasă. Speriată. M-a speriat și pe mine. Am apucat-o de mâneca paltonului; acum, că o găsisem, nu aveam de gând să-i mai dau drumul. Alte avioane au trecut pe deasupra noastră și ea s-a uitat îngrijorată către cer.

– Oh, la naiba! Lasă-te jos!

Un BUM îngrozitor m-a aruncat în față, în genunchi. În jurul meu am auzit pocnete puternice în vreme ce ferestrele se spărgeau către interior. O altă bombă a lovit cu un bubuit grozav. Ceva greu cădea în apropiere. M-am ghemuit la pământ, prea îngrozită ca să mă uit.

A trecut un minut, sau poate a fost o oră. Eram prea dezorientată ca să îmi dau seama. Când în cele din urmă am ridicat capul ca să mă uit în jur, strada era plină de cioburi și apă – o țeavă spartă înecase totul ca o ploaie torențială. Sukie nu se vedea nicăieri. Țiuitul din urechile mele era asurzitor. Unde înainte fuseseră vitrinele de prăvălii, acum era doar o grămadă de dărâmături fumegânde.

Am încercat să mă ridic în picioare. Doar că dintr-odată nu mai exista nimic *pe care* să stau în picioare. Aerul era plin de țipete și de un miros oribil ca de păr ars. Cerul fulgera, de un alb strălucitor. Am simțit cum mă ridic. Am urcat tot mai sus, ca și cum nu aveam să mă mai opresc niciodată. Nu mai aveam aer să respir. Apoi cădeam din nou, cu putere și foarte repede.

Nu-mi aduc aminte cum a fost aterizarea.

În original, *Keep Calm and Carry On* – textul unui poster motivațional creat de guvernul britanic în 1939, pentru a ridica moralul populației amenințate de atacuri aeriene masive asupra marilor orașe. De altfel, multe dintre titlurile capitolelor sunt sloganurile unor postere create de Marea Britanie și Statele Unite în timpul celui de-al Doilea Război Mondial (n.tr.)

The Mark of Zorro, film din 1940, cu Tyrone Power și Linda Darnell (n.tr.)

Pathé News, producător britanic de jurnale de știri și documentare din 1910 și până în 1970 (n.tr.)

Royal Air Force – aviația britanică (n.tr.)

Departament al Guvernului britanic responsabil pentru administrarea armatei britanice între anii 1857–1964, după care atribuțiile sale au fost transferate Ministerului Apărării (n.tr.)

Women's Royal Voluntary Service, Serviciul voluntar regal al femeilor, fondat în 1938 ca o organizație feminină britanică menită a veni în ajutorul civililor (n.tr.)

DESCURCĂ-TE CU CE AI[7]

– Da’ știu că ești norocoasă! a rostit o voce necunoscută de femeie.

Ochii mei nu voiau să se deschidă. Visasem că tata era acolo. Stătea în picioare la capătul patului, rezemându-și coatele pe tăblie, gata să-mi ureze „Noapte bună, fetiță!“, așa cum făcea întotdeauna. Eram disperată să nu plece, ca să pot auzi acele cuvinte, pentru că eram convinsă că atunci aveam să pot dormi din nou toată noaptea.

– Șșșt! O să-l gonești pe tata, i-am spus femeii care vorbea.

Dar era foarte insistentă.

– Haide, scumpo, trezește-te!

M-a scuturat, doar o dată, și brusc totul m-a durut, din tălpi și până sus, la măsele. Mirosul de dezinfectant era de neconfundat. Neliniștită, am deschis un ochi, apoi pe celălalt, și m-am uitat la perdelele albe trase pe jumătate în jurul patului meu, la cearșafurile albe și la infirmiera cu un șorț și mai alb care zăbovea lângă mine. Totul era atât de luminos, încât mă dureau ochii. Îmi spusese „norocoasă“, dar nu înțelegeam de ce.

– Ești la spitalul St Leonard, a spus infirmiera. Ambulanța te-a luat aseară. Ai ajuns tocmai în cealaltă parte a orașului.

Ceea ce însemna că era sâmbătă. O întreagă zi mai târziu. Am simțit un val de panică.

– Ar trebui să mă duc acasă. Mama o să se întrebe unde sunt, am zis, încercând să mă ridic în capul oaselor și eșuând lamentabil. E și fratele meu aici? E bine?

– Stai liniștită, sau o să-ți desfaci bandajele, m-a avertizat infirmiera.

Am început să plâng. Atunci, ea s-a înfuriat pe mine.

– Pentru numele lui Dumnezeu! Ai doar o comoție, tăieturi și vânătăi. Aseară au fost aduși o mulțime care n-o să mai umble niciodată!

Aveam un cucui cât un ou pe frunte, așa mi-a zis, o ditamai vânătaia pe șoldul stâng, acolo unde m-a trântit explozia la pământ,

și câteva tăieturi neînsemnate pe mâini. Nu era de mirare că mă durea tot corpul. Ochii continuau să mi se umple de lacrimi.

– Și Cliff? am întrebat; trebuia să știu că era bine. Era în adăpost, în stația de metrou. N-a fost și ea lovită, nu? Îl cheamă Cliff Bradshaw. Are doar opt ani și…

Am început să plâng din nou.

Fața infirmierei s-a îmblânzit.

– Adăpostul n-a fost lovit. Nu-ți face griji, sunt sigură că fratele tău e bine, deși zău dacă știu de ce n-ai fost și tu acolo înăuntru cu el.

Nici eu nu știam. Cu un nod imens de vinovăție în gât, mi-am adus aminte că trebuia să am grijă de el.

– Nu mai știi ce s-a întâmplat? m-a întrebat infirmiera.

– Fragmente doar, m-am smiorcăit. Dar nu prea multe după ce am plecat de la cinematograf.

Mama lucra până târziu. Fusesem acasă cu Sukie și Cliff, nu-i așa? Mâncaserăm ceva oribil la cină, și apoi plecaserăm să vedem un film despre care Sukie zisese că o să ne placă, pe urmă pornise sirena care anunța atacul aerian… și pe urmă… lucrurile au început să se încețoșeze.

Când infirmiera m-a ajutat să mă ridic în șezut, i-am citit numele pe ecusonul prins în piept.

– Soră Spencer, am zis, încercând să mă opresc din plâns, mama mea știe că sunt aici? Sau sora mea, Sukie? Dacă nu e nimeni acasă, puteți încerca la casa de alături.

Gloria, vecina noastră, era bună într-un moment de criză, și atunci chiar simțeam nevoia să văd o față prietenoasă.

– O să încerc să aflu, deși azi nu ne mai vedem capul de treabă. Între timp, o să-ți aduc o ceașcă de ceai.

2

Sora Spencer s-a întors fără ceai. I-am aruncat doar o privire și am știut că avea vești proaste.

– Oh, Doamne, a zis ea, trăgând perdelele în urma ei. Poate că totuși n-ai fost prea norocoasă.

Am vrut să trag așternuturile peste mine și să mă ascund, și așa poate că avea să plece și să ia și veștile proaste cu ea. Dar nici nu

puteam suporta să nu știu.

– Nu e fratele meu? Sau… Am înghițit cu greu. Sora mea?

– E mama ta. O bombă a căzut pe clădirea unde era aseară.

Zumzăitul mi-a revenit în urechi; nu știam dacă o auzisem bine.

– *Mama*?

– Da, clădirea a fost lovită direct. Să fii sigură că nu a suferit.

Probabil că spunea asta tuturor rudelor, de fiecare dată, ceea ce m-am gândit că era frumos din partea ei. Dar nu înțelesesem prea bine ce îmi zisese.

– Echipa de salvare te-a găsit pe stradă, strângând în brațe o haină, mi-a explicat ea. Era un nume pe haină – doamna Rachel Bradshaw. Le-ai spus că era haina mamei tale, dar nu mai era… – infirmiera a ezitat – altcineva cu tine.

Ce haină? Nu-mi aduceam aminte de nicio haină. Sau cum de ajunsese la mine în brațe. Frustrată, am început din nou să plâng.

Sora Spencer m-a mângâiat pe umăr.

– Hai să-ți aduc ceaiul ăla, da? S-ar putea chiar să găsim un strop de zahăr pentru el.

M-a lăsat holbându-mă la perdele.

Mama era *moartă*?

Ultima oară o văzusem ieri, plecând la muncă împreună cu Gloria. Amândouă lucrau în schimburi la o tipografie în Whitechapel, și pentru că era vreme frumoasă, hotărâseră să renunțe la autobuz și să meargă pe jos. Nu se mai dăduse jos din pat de marți, și chiar și atunci reușise să se certe cu Sukie.

– Ar trebui să te odihnești, protestase Sukie. Văd că nu vrei să te faci bine!

– M-am odihnit trei zile, nu? Nu te mai agita atâta! s-a răstit mama la ea.

De fapt, tot ce făcuse în cea mai mare parte a timpului fusese să plângă și să se holbeze la tavanul dormitorului ei, ceea ce mie nu mi se părea prea odihnitor.

– Muncești prea mult, mamă, stăruise Sukie. Doctorul a zis că ar trebui să…

– Doctorul ăla nu știe ce vorbește.

Mama nu avea încredere în doctori și fusese la al nostru săptămâna trecută doar ca să n-o mai bată Sukie la cap.

– Mama ta trebuie să muncească, scumpo, zisese Gloria, încercând să liniștească lucrurile. Nu te mai agita. O să fie bine.

– O să fiu foarte bine, a încuviințat mama, deși nu arăta deloc așa.

Era foarte palidă și a ieșit pe ușa din față cu pălăria pusă invers. Nu-mi venea să cred că asta avea să fie ultima mea amintire despre ea.

– Haide, bea asta, a spus sora Spencer, apărând din nou de data asta cu o ceașcă de ceai.

În timp ce sorbeam, ea a îngenuncheat lângă patul meu și a tras de sub el o cutie care mirosea a fum și era plină cu haine umede. Fusta plisată și puloverul tricotat erau ale mele. Mai era o agrafă de păr, tot a mea, pantofii mei maro cu șireturi și paltonul meu bleumarin care avea mânecile prea scurte. A fost o ușurare enormă să văd ceva ce recunoșteam.

Apoi sora Spencer a ridicat paltonul mamei mele.

Ceața din mintea mea a început să se limpezească și am văzut-o pe Sukie: Sukie arătând șic și mai matură, ca și cum făcea un efort special pentru cineva… Sukie lăsându-ne la cinematograf… Sukie dispărând în josul unei străzi bombardate pentru a se întâlni cu un bărbat pe care nu-l mai văzusem până atunci… conducta spartă care inundase totul… asta era cam tot ce-mi puteam aminti. Restul era încă la fel de întunecat ca și sala de cinematograf.

Undeva mai departe, pe coridorul spitalului, o infirmieră începuse să strige:

– Nu e oră de vizită! Nu puteți să intrați așa!

Cineva alerga, iar pașii se apropiau. Perdeaua din jurul patului meu s-a tras deoparte. O femeie slabă, într-o fustă și un pulover de culoare albastră, s-a repezit la mine.

– Olive! Oh, draga mea! Ești bine!

Ceașca de ceai s-a vărsat peste tot – pe perdele, pe așternuturi, pe șorțul sorei Spencer. O a doua infirmieră a năvălit peste noi.

– Nu se face asta! a strigat ea. Bietul copil e rănit!

Și totuși femeia își pusese brațele în jurul meu și nu-mi dădea drumul. Mirosea atât de tare a acasă. Mi-am zis că iar visez.

– Ești o stafie? am zis, holbându-mă la ea. Sau doar cineva care seamănă cu mama mea?

Femeia plângea și râdea în același timp.

– Copil prostuț!

Era ciudat, pentru că își încrețea nasul la fel ca mama. Și avea același dinte din față ciobit.

– Ce Dumnezeu făceai pe stradă în timpul unui raid aerian?

Chiar și vorbea ca mama.

Am aruncat o privire către sora Spencer, care și-a ridicat mâinile într-un gest de uimire.

– Informațiile care au venit cu fiica dumitale, doamnă Bradshaw… trebuie să fi făcut o greșeală…

A clătinat din cap către cealaltă infirmieră, care s-a retras în tăcere.

Așadar, femeia care semăna cu mama chiar *era* mama.

Totul era puțin cam prea mult. Capul a început să-mi zvâcnească și am închis ochii.

– Olive, a spus mama, netezindu-mi bretonul. Vreau să mă asculți și vreau să fii curajoasă.

Am deschis din nou ochii și am înghițit în sec, neliniștită.

– Ce s-a întâmplat? am întrebat.

– Sora ta nu a ajuns azi la muncă.

Sukie lucra ca dactilografă la o companie de asigurări din Clerkenwell. Zicea că era cea mai plictisitoare slujbă din lume.

– Dar azi nu e sâmbătă? am întrebat eu.

– Trebuia să se ducă pentru ore suplimentare. Nimeni nu a mai văzut-o de aseară, când era cu tine și Cliff. E dată dispărută.

– Dispărută?

Nu înțelegeam.

Mama a încuviințat din cap.

Infirmiera a adăugat, destul de inutil:

– Am primit răniți din toată Londra. E un adevărat haos. Tot ce puteți face e să nu vă pierdeți speranța.

Era clar ce voia să spună. Am aruncat o privire spre mama, care întotdeauna avea o poziție contrară în orice discuție. Dar a rămas tăcută. Mâinile însă îi tremurau.

– *Dispărută* nu e același lucru cu *moartă*, am remarcat eu.

Mama s-a strâmbat.

– E adevărat, și am vorbit la War Office: numele lui Sukie nu e pe lista lor cu morți sau răniți, dar…

– Atunci e în viață. Trebuie să fie. Am văzut-o pe stradă vorbind cu un bărbat, am spus. Când și-a dat seama să mă luasem după ea, a fost foarte furioasă.

Mama s-a uitat la mine, apoi la infirmieră, apoi la cucuiul din capul meu.

– Iubito, ai făcut o comoție. Nu te agita acum.

– Dar nu poți să crezi că e moartă, am insistat. Nu există nicio dovadă, nu?

– Uneori, e greu să identifici pe cineva după ce…

Vocea mamei s-a stins.

Știam ce nu putea rosti: uneori, dacă un trup sare în aer, nu mai rămâne nimic de care să poți agăța o etichetă cu numele. De aceea, nu am putut să-l îngropăm pe tata. Poate că, dacă ar fi existat un sicriu, o piatră de mormânt și un preot care să spună niște cuvinte frumoase, ar fi părut mai real.

Dar acum era altfel. După un raid aerian major, telefoanele adeseori nu mai mergeau, scrisorile nu mai veneau la timp, drumurile erau blocate. Era posibil să treacă două sau trei zile până primeam o veste de la Sukie, și, deși eram îngrijorată, știam că putea să aibă grijă de ea. M-am întrebat dacă mama vedea lumea în negru când, de fapt, era gri din cauză că era bolnavă.

Începuse să mă doară din nou capul, așa că m-am întins la loc pe perne. Mă săturasem de războiul ăsta oribil, stupid. Când începuse, în urmă cu un an și jumătate, lumea zicea că o să se încheie până în Crăciun, dar se înșelaseră cu toții. Continua și acum, distrugând ireparabil viețile oamenilor. Noi îl pierduserăm deja pe tata, și aproape jumătate din timp mama părea să nu fie, de fapt, prezentă. Iar acum Sukie – cine știa unde era?

Nu mi-am dat seama că plângeam din nou, până când mama mi-a atins obrazul.

– Nu e drept, am spus cu o voce slabă.

– Din păcate, războiul nu e drept, a replicat mama. Nu trebuie decât să mergi prin spitalul ăsta ca să vezi că noi nu suntem singurele care suferă. Deși ăsta e doar vârful aisbergului, crede-mă. În Europa e mult mai rău.

Mi-am adus aminte că și Sukie spusese asta. Se necăjise foarte mult când îmi povestise despre lucrurile îngrozitoare care li se întâmplau oamenilor pe care Hitler nu-i plăcea. Era în bucătărie și tăia ceapă atunci, așa că nu mi-am dat seama că plângea cu adevărat.

– Ce fel de lucruri îngrozitoare? o întrebasem.

– Lipsă de alimente, oameni alungați din casele lor. Sukie respirase adânc, ca și cum lista ar fi fost cu adevărat lungă. Oameni care sunt atacați fără niciun motiv sau sunt trimiși într-un loc pe care nu-l știe nimeni… mai ales evreii. Sunt obligați să poarte stele galbene, pentru ca toată lumea să știe că sunt evrei, și apoi nu au voie să intre în magazine și școli și chiar în anumite zone din orașele în care locuiesc. Ți se frânge inima când te gândești că nu poți să faci nimic pentru ei.

Oameni amenințați de soldați. Oameni care stau la coadă pentru mâncare, cu stele galbene pe haine. Asta era ce văzusem la jurnalul de aseară, la cinematograf. Tot ce-și putea aminti creierul meu începătoșat erau scenele astea groaznice, și asta mă înfuria și mai tare. Cât uram războiul ăsta nenorocit!

Nu știam ce puteam să fac eu, o fată de treisprezece ani cu un cucui în frunte. Dar m-am gândit că trebuia să fie ceva, și asta m-a făcut să mă simt puțin mai bine.

Gândurile mi s-au îndreptat din nou către sora mea, amintindu-mi că o văzusem cu un bărbat necunoscut.

– Sukie are un iubit? am întrebat.

– De unde vrei să știu? a răspuns mama pe un ton iritat. Ea nu-mi spune niciodată nimic.

În original, *Make Do and Mend* – „Nu cumpăra nimic nou si repară lucrurile vechi“: o campanie a guvernului britanic în timpul celui de-al Doilea Război Mondial, într-o perioadă când totul era raționalizat, inclusiv țesăturile și hainele (n.tr.)

MAMElor, TRiMiTEȚi-i DEPARTE DE LONDRA![8]

Miercurea următoare, cei de la spital mi-au dat drumul acasă. Încă nu știam nimic de Sukie, și era ciudat să mă întorc în casa noastră și ea să nu fie acolo. În momentele mele cele mai deprimate, am început să mă întreb dacă mama era realistă – probabil că sora mea chiar *era* moartă. Poate că mama știa și nu ne spunea nimic. Am urmărit-o ca să văd vreo schimbare de dispoziție, dar adevărul era că acum părea mereu tristă, așa că era greu să-mi dau seama.

Neștiind ce altceva să fac, am decis să investighez posibilitatea ca sora mea să aibă un iubit. Era clar că Sukie plănuise să se întâlnească în acea seară cu cineva, cineva pentru care se gătise, care îi dăduse un bilet. Poate că era o scrisoare de dragoste!

Încântată de teoria mea, l-am întrebat pe Cliff ce părere avea.

– Îh! *Un iubit? Scrisori de dragoste?* Ce scârbos! a spus el, prefăcându-se că vomită.

Așa că nu i-am spus ce am găsit într-o după-amiază când mama dormea și m-am furișat în vârful picioarelor în camera lui Sukie, uitându-mă prin sertarele ei. Erau scrisori – o mulțime, legate cu panglici și îndesate în vechi cutii de bomboane de ciocolată, așa că miroseau a mentă și caramel. Toate aveau ștampila poștei „Devon“ și era clar că erau de la prietena ei prin corespondență Queenie, deși nu astea mi-au atras atenția.

Sub cutia de bomboane se afla o hartă. Când am văzut-o, inima mi-a bătut mai ciudat. Nu am avut timp să mă uit cu atenție la ea: am auzit-o pe mama mișcându-se în camera alăturată și am știut că era mai bine să plec repede de acolo. Dar nu înainte să zăresc o linie de coastă și câteva nume care păreau străine.

Am închis la loc sertarul, simțindu-mă și mai confuză. Sukie nu pomenise de nicio plecare, și nici nu ne spusese nimic despre un iubit. Poate că plecase undeva pentru un moment romantic cu el, deși nu mă putem gândi la un loc anume. În primul rând, era încă iarnă și oamenii nu plecau în vacanță acum, oricum nu în plin război. Și totuși, îmi dădea speranță gândul că asta făcuse, pentru că

vacanțele nu durează la nesfârșit: în cele din urmă, oamenii trebuie să se întoarcă acasă.

2

Mai târziu în aceeași zi, mama ne-a chemat pe mine și pe Cliff în bucătărie. Pe masă se aflau două geamantane goale. Gloria, vecina de alături, stătea pe un scaun și bea ceai. Când mi-a văzut fruntea, a scos un fluierat jos.

– Aoleu, Olive, vânătaia aia a ta e-n toate culorile curcubeului!

– Are o comoție, a spus cu mândrie Cliff.

– A *avut* o comoție, l-am corectat eu.

Gloria mi-a făcut cu ochiul:

– Nu-l lăsa pe frit să scape basma curată cu asta, fetiță. Ai grijă să-i tragi o chelfăneală.

„Frit“ era numele pe care tata și colegii tăi îl dăduseră nemților, și mici amintiri ca aceasta adeseori mă întristau. Dar era greu să rămâi ursuz cu Gloria în bucătăria noastră. Era genul ăla de persoană mare și radioasă pe care nu puteai să nu o placi și al cărei râs gutural te făcea să zâmbești. Era cea mai bună prietenă a mamei și devenise un soi de mătușică pentru noi, căci nu avea nici copii și nici soț – „a fugit cu circul“, mi-a spus ea odată. Nu știam dacă era adevărat.

În vreme ce mama umbla prin bucătărie și pregătea ceaiul, m-am așezat lângă Gloria.

– Știi ceva cum că Sukie ar avea un iubit? am întrebat-o.

Ea mi-a aruncat o privire ciudată – aproape alarmată – înainte să se uite peste umăr la mama.

– E mai bine să nu vorbim de sora ta în acest moment, a șoptit ea, aplecându-se spre mine. Mama ta se simte slăbită emoțional de toată povestea asta.

M-am rezemat de spătarul scaunului. Abia în acel moment am observat cu adevărat geamantanele de pe masă. Cliff se juca cu clapetele, scoțând clinchete, și o întreba pe mama dacă plecam într-un loc drăguț.

– Să sperăm, a spus mama, răsucindu-și întruna verigheta, ceea ce însemna că era agitată. După tot ce s-a întâmplat cu tine, Olive,

și… cu Sukie… a trebuit să accept că într-adevăr nu este sigur pentru voi să rămâneți în Londra.

Acum eram și eu agitată, deoarece ghicisem pentru ce erau geamantanele.

– Ne *evacuezi*, așa-i? am spus eu surprinsă. Dar nu poți face asta. Adică… tu ai nevoie de noi aici… *noi* trebuie să fim aici.

Asta era ceea ce spunea mereu mama. *Trebuia* să fim împreună, mai ales după ce tata a plecat să lupte. Când a fost declarat războiul, toate școlile din apropierea casei noastre s-au închis. Colegii noștri și profesoara noastră, Miss Higgins, au fost evacuați în Kent și o vreme primisem cărți poștale de la prietenele mele Maggie și Susan, care-mi spuneau câte lucruri ratam – ceea ce nu părea să fie prea mult.

– Știi că raidurile a devenit tot mai intense în ultimele luni, scumpo, a zis mama și chiar părea mâhnită. N-o să fie pentru totdeauna, îți promit.

M-am simțit vinovată când l-am văzut pe Cliff atât de încântat. Deja lua de pe masă unul dintre geamantane și o bombarda pe mama cu întrebări.

– Va trebui să împart camera cu cineva? O să fie drăguți oamenii cu care o să stăm? Sper că au un câine… putem să cerem să fie cu un câine?

– Nu știu, tot răspundea mama. Va trebui să aștepți ca să vezi.

Dar cum puteam să plecăm fără să știm unde era Sukie? Cum puteam eu să aflu mai multe despre iubitul ei de undeva dintr-un sat îndepărtat? Era supărător și descurajator și îmi dădea dureri de cap.

– O mulțime de copii sunt trimiși de acasă, a zis mama, cuprinzându-mă pe după umeri cu un braț. Unii chiar trebuie să plece într-o cu totul altă țară din cauza războiului. Ți-aduci aminte de *Kindertransport*, nu?

Îmi aduceam, vag. Cu vreun an în urmă, la școală, au venit în clasa noastră câțiva copii care nu vorbeau engleza și am fost cu toții uimiți cât de repede învățau. Veniseră din Germania, pentru că, fiind evrei, nu erau în siguranță acolo. Mama zicea că fuseseră învinuiți pentru toate lucrurile rele care se întâmplau în țara lor, ceea ce era ciudat pentru că mulți dintre părinții lor erau muzicieni, doctori și

scriitori. Ai crede că țara lor ar fi mândră de asemenea oameni deștepți.

– Așa că fruntea sus, n-o să plecați prea departe… cel mult un drum cu trenul, a zis mama și m-a sărutat în creștetul capului, apoi a părut din nou distantă. Cel mai important lucru e să fiți în siguranță.

– Plecăm în curând? am întrebat.

– Luni dimineață, devreme, a răspuns mama.

Mi-am mușcat buza: asta era doar peste câteva zile.

– Dar unde mergem? a vrut Cliff să știe.

Gloria s-a bătut cu un deget pe aripa nasului.

– Lăsați asta în grija mea, a zis ea.

Apoi a schimbat o privire plină de înțeles cu mama, genul ăla de privire pe care și-o aruncă adulții atunci când nu vor ca tu să pricepi.

2

Cliff și cu mine ne-am petrecut weekendul făcându-ne bagajele: lenjerie de corp, lenjerie de noapte, pulovere, șosete, periuțe de dinți, piepteni. Deși tot nu părea corect să plecăm, nu puteam să neg că aveam un ciudat sentiment de încântare. Fusese cu adevărat foarte plictisitor să stau în Londra. Singurii care rămăseseră pe strada noastră în acele zile erau bebelușii, femeile și bătrânii morocănoși: nici măcar nu aveam destui copii cu care să joc șotron. Mi-era dor de colegii mei de clasă. Erau chiar momente când mi-era dor să merg la școală.

Cine știa unde aveam să fim săptămâna viitoare pe vremea asta? Poate că îmi voi face niște prieteni noi, iar Cliff își va găsi un câine care să doarmă la marginea patului lui.

Mama mi-a spus să limitez numărul de cărți pe care le luam cu mine.

– Doar trei, a zis ea. Altfel n-o să-ți poți cără geamantanul.

Dar, pentru că voiam să am la mine toate cărțile preferate, n-am reușit să aleg, așa că am pus în bagaje cinci, când nu m-a văzut. Am luat și scoica pe care mi-o dăduse cândva tata, care stătea pe pervazul meu și avea în ea sunetul valurilor atunci când o puneai la ureche.

Odată bagajele făcute, am verificat lucrurile bifând lista pe care o aveam de la agentul de încartiruire local și care rămăsese necitită în sertarul din bucătărie de când începuse războiul. Instrucțiunile oficiale ale guvernului spuneau că trebuia să purtăm pe drum uniformele școlare. După ce stătuseră un an în fundul șifonierului, pantalonii scurți ai lui Cliff îi veneau cu mult deasupra genunchilor, iar sarafanul meu abia se încheia. Mai era și problema paltonului meu, care în mod clar arăta ponosit.

– Nu pot să te trimit arătând așa, a spus mama, studiindu-mă cu un ochi critic. Mai bine iei paltonul meu bun. Arată bine și e călduros, și ar fi o prostie să nu-l folosim.

Chiar și așa, am fost cât pe ce să nu-l iau. Mirosul de pe guler era al lui Sukie, și asta mi-a adus un nod în gât. Dar când mi-am pus paltonul pe mine și am îndoit puțin mânecile, aproape că am putut să-mi închipui cum se simțise ea în acea seară în el: puternică și curajoasă. Când m-am dus la culcare duminică-seară, aproape că așteptam cu nerăbdare dimineața.

În original: *„MOTHERS Send them out of London“*, poster din timpul Blitz-ului, bombardarea Londrei de către naziști în toamna anului 1940, prin care familiile erau încurajate să-și trimită copiii în zonele rurale (n.tr.)

ADUNAREA

Luni, dis-de-dimineață, am luat autobuzul către Gara Paddington. Așa cum se întâmpla, de obicei, în acele zile, abia închisesem ochii. Dar de data asta, atmosfera era puțin mai veselă, iar cu sandviciurile cu pastă de pește pe care mama ni le făcuse pentru drum, era aproape ca și cum plecam într-o excursie de o zi. Gloria, care venise cu noi pentru a ne susține moralul, avea și ea niște vești de împărtășit.

– Am întrebat și eu în stânga și-n dreapta, a spus, și am reușit să găsesc un locșor foarte drăguț în Devon unde să stați amândoi. E lângă mare și…

– O să stăm cu sora ta? am întrebat eu repede.

Mama și-a dat ochii peste cap.

– Las-o să termine, Olive!

– E-n regulă, a zâmbit Gloria. Da, vă duceți la Queenie.

Am zâmbit larg, încântată. Asta era o veste *bună*, pentru că, fiind prietena prin corespondență a lui Sukie, Queenie putea să știe ceva despre dispariția ei sau să clarifice teoria mea cu iubitul. Ar putea chiar să-mi explice prezența hărții. În plus, dacă mergeam să stăm cu cineva care o cunoștea pe sora mea, însemna că nu aveam să locuim cu o persoană complet străină. Nu o întâlnisem niciodată pe Queenie, dar știam că se ocupa de oficiul poștal din sat după ce părinții ei și ai Gloriei muriseră. Avea doar nouăsprezece ani, așa că era o mare responsabilitate, dar Gloria zicea că ăsta era efectul războiului asupra oamenilor – îi făcea să se maturizeze repede.

– Tu ce zici, Cliff? l-am întrebat eu și i-am dat un ghiont plin de entuziasm. O să stăm lângă mare!

El a ridicat privirea din *Beano*, revista de benzi desenate pe care o citea.

– Poți să vezi plaja din casă? a întrebat.

– Mai mult, Cliff: poți să vezi farul, a răspuns Gloria.

Cliff și cu mine ne-am privit încântați: un far!

– Casa lui Queenie e imensă – mansardă, pivniță, prăvălie, a continuat Gloria. Și va fi plăcut să călătoriți până acolo cu ceilalți

copii care sunt evacuați, nu-i așa?

– *Ceilalți copii?*

Asta m-a surprins.

– Credeam că au plecat deja!

– Cei de la școala ta, da. Câteva școli au rămas deschise în alte părți ale orașului, dar, în ultimul timp, lucrurile s-au înrăutățit așa de tare, încât li s-a spus să plece cât mai repede posibil.

2

În clipa în care am coborât din autobuz, ne-a izbit zgomotul. Venea dinăuntrul gării și semăna cu cel al unei adunări școlare, doar că de douăzeci de ori mai puternic. Chiar și difuzorul hârâit care anunța diverse lucruri nu putea acoperi zarva a sute de voci ascuțite care vorbeau în același timp.

– Doamne! am spus, cu un nod în gât. Par să fie *mulți* copii!

– O să fie distractiv pentru voi, să nu fiți singurii copii din tren, a zis mama, aranjându-i gulerul lui Cliff.

Eu nu eram prea sigură: mai degrabă avea să fie o înghesuială îngrozitoare și îmi făceam griji că o să-l pierd pe Cliff în mulțime. De data asta, aveam să mă asigur că rămâneam împreună.

Înăuntrul gării, sub uriașul acoperiș de sticlă, lucrurile au devenit și mai copleșitoare. O mare de pălării școlare diferite – pălării de paie, meloane albastre, berete verzi de lână – se întindea cât vedeai cu ochii. Pentru că eram singurii de la școala noastră, nu aveam cu noi un profesor, așa că am rămas în preajma unui grup însoțit, sperând că agentul de încartiruire care ne dădea etichetele avea să ne spună ce să facem.

– Nu înțeleg unde trebuie să o leg, a spus o fată în uniformă maro.

Profesorul ei părea bătrân – avea cel puțin patruzeci de ani – și era arțăgos în felul ăla în care sunt vârstnicii.

– Oh, pentru numele lui Dumnezeu, Esther Jenkins, *ascultă* instrucțiunile!

În clipa în care s-a întors cu spatele, fata și prietenele ei și-au schimbat între ele etichetele, astfel că Esther a devenit Dorothy, iar Dorothy – cine o fi fost ea – a devenit Mabel, și tot așa, până când

tot grupul chicotea. Era chiar foarte nostim, doar că eu eram prea agitată ca să râd.

În cele din urmă, agentul de încartiruire, o femeie în tunică și fustă verzi de armată, a ajuns la noi.

– Numele, vă rog, a spus, verificându-și lista extrem de lungă.

– Olive și Cliff Bradshaw, care vor sta la Queenie Pickering, a răspuns mama.

– Budmouth Point. Asta înseamnă vagonul D, a spus femeia, apoi către noi: Aveți grijă să urcați în vagonul corect, vă rog. Domnul Barrowman vă însoțește. Când o să ajungeți acolo, el o să facă lecții cu voi în școala din sat, nu-i grozav?

Am încuviințat din cap, deja îngrijorată că am uitat ceva din tot ce ne zisese. Cliff se uita în jurul lui cu ochii mari, așa că știam că nici măcar nu ascultase.

– Haide, Olive, a spus mama, trezindu-mă din gândurile mele. Trece-ți numele pe etichetă!

Pescuise un creion din poșeta ei și a trebuit să îmi scriu numele, data nașterii și adresa de acasă. Era o bucată de carton maro, cu o sfoară prinsă de ea, pe care am dat să mi-o leg de geamantan.

– Nu, m-a oprit mama. Trebuie să o legi *de tine*.

Chiar deasupra capetelor noastre, un difuzor a prins viață.

– Peronul 12 pentru trenul de 9.15 către Penzance. Peronul 12, trenul este gata pentru îmbarcare.

M-am simțit brusc cuprinsă de o groază teribilă că nu eram pregătită. Totul se întâmpla prea repede. Mai voiam puțin timp ca să ne luăm la revedere, căci puteau trece luni, poate chiar mai mult, până să o vedem din nou pe mama.

– Ascultă, draga mea, mi-a spus ea. Trebuie să ai grijă de fratele tău, da?

Nu credeam că eram în stare să am grijă nici măcar de mine, dar am încuviințat din cap cu un aer jalnic.

– O să mă străduiesc, am răspuns.

– O să fiți bine. O să fiți împreună.

S-a chinuit să zâmbească. Mă întristam și mai mult la gândul că o lăsam singură, dar slujba ei era aici, în Londra. Trebuia să lucreze ca să plătească facturile, ca să putem avea o casă drăguță la care să

ne întoarcem, atunci când raidurile astea aeriene îngrozitoare se terminau.

Zumzetul de voci devenea tot mai puternic. Copiii se mișcau mai repede acum, profesorii strigau. Mi-am dus o mână la stomac, simțindu-l încordat din cauza agitației din ultimele minute.

Mama și cu mine am vorbit în același timp:

– Ăsta e trenul vostru.

– Ar trebui să plecăm.

Am îmbrățișat-o pe Gloria, care mi-a dat o pungă cu caramele pentru drum. I-am mulțumit, apoi am cuprins-o în brațe pe mama.

– Un minut doar, să mă uit la voi, a spus ea, desprinzându-se. Și-a scos batista, a lins-o și i-a frecat obrajii lui Cliff, ceva ce el detesta. Apoi mi-a netezit bretonul, chiar dacă era deja prins într-o parte. Așa e mai bine, a remarcat. Cel puțin sunteți curăței.

Nu voiam să mă uit la mama. Dar ea mi-a prins bărbia și mi-a privit lung fața. Parcă ar fi vrut să și-o întipărească în minte, chiar dacă eram încă acolo.

– Ai grijă de fratele tău și fii cuminte, a spus din nou mama, și vocea ei suna ca și cum o păștea o răceală. Să-mi scrii, da?

Am dat din cap.

– Orice veste despre Sukie…

– Bineînțeles, a spus repede mama. Dar încearcă să nu te mai gândești la asta, draga mea.

Am observat că Gloria își mușca buza; rujul îi lăsa pete pe dinți. La fel cum făcuseră și acasă în bucătăria noastră, ea și mama au schimbat una din privirile alea ale adulților încărcate de înțeles. Despre ce era vorba aici, nu știam. Și nici nu aveam timp să întreb. Trenul nostru era din nou anunțat, iar Cliff se agăța nerăbdător de brațul meu.

– Hai, duceți-vă, atunci, a spus mama, împingându-mă ușor. Rămâneți împreună. O să fiți bine.

Am tras adânc aer în piept, de parcă m-aș fi aflat pe marginea unui zid, încercând să-mi adun curajul pentru a sări.

– Haide, i-am zis lui Cliff, luându-l strâns de mână.

De îndată ce am luat-o din loc, mulțimea care ne înconjura ne-a împins către tren. Când m-am uitat înapoi peste umăr, mama și Gloria dispăruseră.

Cele mai multe uși ale trenului erau acum închise, deși la ferestre se vedeau capete și brațe atârnate afară. Conductorii, care se plimbau în sus și-n jos pe peron, le spuneau tuturor să se așeze pe locurile lor.

Vagonul D era împărțit în trei compartimente mari. Fiecare era plin și mirosea a calorifere prea încinse, a haine umede și pline de praf.

Cliff părea gata să plângă de dezamăgire.

– Voiam să stau lângă fereastră! mi-a spus.

I-am dat o caramelă și i-am zis să nu-și facă griji, deși sincer nu credeam că vom găsi vreun loc liber.

Am înaintat prin tren, pășind peste picioare întinse și tălpi enorme. Erau copii mai mari decât noi, în uniforme de la cel puțin trei școli diferite, care păreau deja plictisiți, deși încă nu porniserăm la drum. După ce am căutat în tot vagonul, tot n-am reușit să găsim un loc. Așa că am pus geamantanele jos și i-am spus lui Cliff să se cocoațe pe ele. Eu aveam să stau foarte bine rezemată de perete – cel puțin ăsta era planul. După ce s-a așezat, Cliff tocmai și-a deschis *Beano*, când o mână s-a abătut asupra revistei și a înșfăcat-o.

– Hei! a protestat Cliff, ridicând privirea.

– Dă-o înapoi! am strigat eu.

În dreptul ochilor meu era o etichetă pe care scria „Dorothy Roberts“, dar fața de deasupra ei aparținea acelei fete obraznice, Esther Jenkins. Părul ei castaniu-închis era împletit în două cozi, ale căror vârfuri ascuțite arătau ca și cum fuseseră rontăite. Ținea revista de benzi desenate a lui Cliff sus deasupra capului. Mă deranja că o luase fără să ceară voie.

– Nu e a ta! am spus, întinzându-mă după ea.

– Acum e.

Am încercat să sar după revistă, dar fata era mai înaltă decât mine.

– Am cumpărat-o special pentru drum, a protestat Cliff.

– Naspa! a spus Esther. Vorbea puțin cam ciudat, folosind cuvinte englezești, dar cu un accent străin. Acum e a noastră.

Înainte ca eu și Cliff să mai putem face ceva, revista a trecut la un băiat, apoi la altul, pentru ca în final să dispară mai departe în vagon.

Esther l-a mângâiat pe Cliff pe cap – „Mersi, amice!“ – apoi s-a întors la locul ei. Buza de jos a lui Cliff a început să tremure.

– Șșșt, nu plânge! i-am spus, punându-mi un braț pe după umerii lui. O s-o luăm înapoi.

– Taci din gură, Olive! Lasă-mă-n pace!

S-a întors și și-a îngropat fața în brațe. Nu știam ce să fac. Nu erau profesori în tren cărora să le spun, deși pe fereastră îl vedeam pe acela bătrân pe peron, certându-se cu un conductor. Știam că Sukie n-ar fi stat acolo, simțindu-se neputincioasă. Și mai rău, Cliff începuse să plângă. Promisesem să am grijă de el și mă descurcam lamentabil.

– Stai aici, i-am spus lui Cliff.

Am pornit-o prin vagon și curând am găsit revista. Două fete se uitau la *Dennis, pericol public*, pe paginile din mijloc.

– Ăăă… mă scuzați, am zis eu politicos, oprindu-mă lângă scaunele lor.

Fetele au rămas cu capetele aplecate.

Am încercat din nou.

– Nu știu dacă v-ați dat seama, dar revista aia este a noastră. Puteți să o împrumutați dacă vreți, după ce fratele meu o termină de citit.

M-au ignorat. M-am simțit ca o proastă, mai ales când băieții de pe rândul următor au început să râdă și să-și bată joc de mine, și să-i stârnească pe toți ceilalți copii să li se alăture, până când râsetele și glumele răutăcioase s-au întins în tot vagonul.

Deși mă înroșisem la față și tot ce-mi doream era ca toată povestea asta să se termine, am încercat din nou să iau revista.

Brusc, s-a lăsat liniștea în vagon.

În ușă stătea un profesor, cel care se certase pe peron. Acum, se părea că venise rândul nostru.

– Carson! Mitchell! Nu știți literele alfabetului? s-a răstit el.

Fetele care citeau revista lui Cliff au tresărit puternic. Revista a alunecat pe podea și eu am înșfăcat-o.

– Trebuie să fiți în vagonul F, nu în ăsta! a țipat el. Mi-am petrecut ultimele zece minute încercând să lămuresc dezordinea pe care ați produs-o.

– Dar, domnule Barrowman…, a încercat să vorbească una dintre fete.

Profesorul – profesorul *nostru*, mi-am dat seama deprimată – a ignorat-o total.

– Fiecare vagon e pentru o destinație diferită, fete nesăbuite ce sunteți! Ăsta e vagonul D și merge la Devon. Voi sunteți în vagonul F, ceea ce o să fie o experiență foarte neplăcută dacă nu sunteți atente. Așa că mișcați-vă! Țineți în loc tot trenul.

Rușinate, fetele s-au ridicat de la locurile lor și și-au luat geamantanele. Tot vagonul le-a urmărit în tăcere. Eu m-am strecurat înapoi pe interval către Cliff.

– Tu de-acolo! Fata în carouri! a strigat domnul Barrowman.

M-am oprit. M-am întors.

– Eu?

Ceea ce era o întrebare stupidă, deoarece nimeni altcineva nu mai purta un palton în carouri.

– Stați aici. A pocnit din degete către locurile unde fuseseră așezate fetele. Grăbiți-vă!

Cliff și cu mine ne-am strecurat pe locurile calde încă. Fratele meu, după ce și-a regăsit revista, s-a înveselit repede. Dar chiar la nivelul ochilor mei, puțin mai departe pe interval, se afla persoana care începuse totul.

„La ce te uiți?“ m-a întrebat pe mutește Esther Jenkins.

– Habar n-am. N-are etichetă, am murmurat pentru mine, deși, la fel ca noi toți, avea și ea una prinsă de palton.

Speram doar că odată ce trenul pornea, o să-și piardă interesul pentru mine.

Pe interval, domnul Barrowman ne-a verificat numele pe lista lui ceva mai scurtă, și le-a pus pe Dorothy și Esther să-și schimbe între ele etichetele. În clipa în care s-a așezat la locul lui, în partea din față a vagonului, Esther Jenkins s-a luat iar de mine.

– Tu, cu vânătaia aia pe frunte!

În mod deliberat, am rămas cu privirea ațintită pe fereastră. Ea nu s-a lăsat.

– Le-ai pârât pe prietenele mele, a spus. Au trebuit să se mute în alt vagon din cauza ta. Și acum n-o să mai fie repartizate cu noi, așa că aș zice că e vina ta.

Nu era vina mea, știam bine că nu era. Nu eu le pusesem să stea în vagonul greșit. Și nici nu le pârâsem, și totuși Esther Jenkins dădea vina pe mine și eu m-am simțit iritată și nefericită din cauza nedreptății.

Așezându-mă mai bine pe locul meu, m-am consolat cu două gânduri: Queenie, cel puțin, avea să fie bună și prietenoasă și putea să știe mai multe decât mine despre locul unde se afla sora mea. Plus că nu mai văzusem niciodată un far adevărat.

GRIJA PENTRU EVACUAȚI ESTE O DATORIE NAȚIONALĂ[9]

Se întunecase când am ajuns, în cele din urmă, ceea ce nu era un lucru rău. Mă săturasem să tot văd vaci. Și câmpuri. Și copaci. Și mici gări rurale cu steaguri atârnate și doamne din WRVS care se repezeau să întâmpine trenul, ceea ce fusese plăcut la început, dar după o vreme doar făceau călătoria să pară mai lungă. Unul câte unul, vagoanele se goliseră și acum, în sfârșit, era rândul nostru.

– Budmouth Point, a anunțat conductorul. Trenul oprește la Budmouth Point.

Toată lumea era în picioare înainte chiar ca trenul să se fi oprit. Agitându-se cu geamantanele de-a valma, întregul vagon s-a îndreptat către uși. Domnul Barrowman, strigând peste capetele noastre, le-a spus copiilor să nu se mai împingă.

– Câte unul! a urlat el. Purtați-vă frumos! Aici nu sunt reducerile de la Harrods[10]!

Nimeni nu-l asculta. Eram cu toții prea nerăbdători să vedem cum arăta Budmouth Point, așa că, în cele din urmă, conductorii pur și simplu au deschis ușile trenului și noi ne-am rostogolit pe peron.

Nu erau nici steaguri, nici doamne din WRVS care să ne întâmpine. Era ciudat de tăcut după zarva din tren și, pentru o clipă, toată lumea a părut puțin năucită.

– Ești bine? l-am întrebat pe Cliff, trântindu-i geamantanul în față.

A încuviințat din cap.

– Miroase diferit aici, nu?

Avea dreptate: aerul era umed și sărat. Cu un fior de încântare, m-am gândit la mare. Mâine aveam să mergem pe plajă, să vedem farul, să căutăm scoici ca acelea pe care tata obișnuia să ni le aducă. De fapt, începeam să mă simt plină de speranță, când două doamne în cizme de cauciuc au apărut din direcția casei de bilete. Se certau între ele.

– Cu tot respectul, doamnă Henderson…

– Dumneata îmi spui cum să-mi fac treaba, Miss Carter?

– Sigur că nu, dar dacă ea e un copil din *Kindertransport*…

Domnul Barrowman și-a dres glasul și cele două doamne s-au îndepărtat una de cealaltă cu un „Oh!“ surprins.

– Voi trebuie să fiți evacuații noștri! a strigat cea mai scundă și mai durdulie dintre cele două femei, ca și cum am fi căzut cu toții din cer.

Arăta ca un personaj dintr-un roman polițist, genul care poartă tweed și bea vin de Xeres.

– Într-adevăr, cred că noi trebuie să fim, a replicat domnul Barrowman.

Era la fel de sarcastic precum orice profesor.

– Atunci bine ați venit la Budmouth Point! a spus ea și și-a desfăcut brațele destul de teatral.

Un chicotit a străbătut grupul, pe care domnul Barrowman l-a potolit imediat.

– Eu sunt doamna Henderson. Am locuit aici toată viața. Iar aceasta – a arătat către cealaltă femeie cu un aer disprețuitor – este Miss Carter, care e aici de *mai puțin de o săptămână*.

Miss Carter era mult mai tânără decât doamna Henderson. Avea părul blond, tăiat în dreptul maxilarului, și părea sătulă până peste cap.

– Tot ce am sugerat a fost…, a început ea.

Ignorând-o, doamna Henderson a spus:

– Permiteți-ne să vă conducem la centrul comunitar al satului, unde veți fi prezentați familiilor care vă vor găzdui.

După cum a spus-o, părea să fie după colț. De fapt, am mers preț de o jumătate de oră pe un drum de țară cufundat în beznă, luminați doar de lanterna ei și de cea a lui Miss Carter. Departe de adăpostul oferit de gară, am simțit din plin forța vântului, atât de puternic, încât trebuia să mergi aplecat. Unul dintre băieții mai mari a început să spună o poveste cu fantome numită „Mâinile păroase“, și îl simțeam pe Cliff lângă mine sorbindu-i fiecare cuvânt. Îngrijorată să nu aibă coșmaruri, am încercat să grăbesc pasul, ca să nu-l mai auzim. Dar mai în față era Esther Jenkins – un alt fel de coșmar – și m-am gândit că era mai bine să mă feresc din calea ei.

Când am ajuns în sat, aveam bășici în palme de la mânerul geamantanului meu. Poate că totuși mama avusese dreptate cu cărțile alea multe. În plus, eram moartă de foame și mă întrebam ce

putuse Queenie să ne pregătească pentru cină. Era greu să vezi ceva din Budmouth Point. Întunericul era și mai deplin decât camuflajul din Londra, deși puteam totuși să deslușesc conturul caselor de-o parte și de alta a drumului.

– Frate, e atâta liniște aici! a remarcat una dintre fete.

– Budmouth Point? Mai degrabă Groapa de gunoi Budmouth, a mormăit Esther Jenkins.

Câțiva băieți s-au prefăcut că râd. Cliff mi-a strâns mâna și i-am strâns-o și eu drept răspuns, ca să-i spun că eram acolo.

Apoi am văzut lumină. Nu de la lanterna doamnei Henderson; asta era cumva mai mare, de dincolo de case. Nu era constantă ca reflectoarele de deasupra Londrei, dar din când în când trimitea o rază de lumină atât de puternică, încât în ea am zărit apa cenușie și valurile înspumate din ceea ce trebuia să fie marea. Inima mi-a bătut mai tare.

– Acela e farul, a spus Miss Carter, care a apărut lângă mine. E frumos, nu? O călăuză care să-i îndrepte pe cei rătăciți către adăpost.

Era frumos. Nu mai văzusem niciodată până atunci un far adevărat care să funcționeze. Era fascinant să te uiți cum lumina lui ajungea până departe, în întuneric.

Miss Carter a oftat.

– Se discută totuși să fie stins. Se pare că e o amenințare pentru siguranța națională, pentru că dușmanul folosește astfel de repere pentru orientarea avioanelor sale.

– Când vin deasupra ca să ne bombardeze, adică? Am auzit ceva asemănător în Londra, despre piloții germani care urmează Tamisa pentru a-și găsi țintele.

– Exact așa.

„Războiul ăsta!“, mi-am spus, deprimată. Războiul ăsta oribil, oribil! Chiar și aici, în sălbăticia Devonului, nu puteam să scăpăm de el.

2

În centrul comunitar se afla o masă pregătită pentru noi. Mâncarea părea destul de bună – pâine albă, tăiată în felii groase,

cu unt adevărat și gem, și bucăți de prăjitură sfărâmicioasă și închisă la culoare, cu fructe. Dar domnul Barrowman ne-a alungat de lângă masă.

– Nu suntem aici să-i sărăcim pe oameni, a spus el cu asprime.

– Nu putem mânca puțin? a șoptit Cliff, și știam bine că era mort de foame.

– Nimeni altcineva nu mănâncă, așa că ar fi mai bine să nu mâncăm nici noi, am răspuns eu. Nu vrem să creadă Queenie că avem viermi la stomac.

Cel puțin oamenii nu mințeau când spuneau că la țară găseai mâncare mai bună. Ce vedeam pe masă părea sănătos și proaspăt, și asta îmi dădea speranțe mari pentru ceea ce aveam să primim în această seară la Queenie.

În spatele mesei stătea un grup de femei, localnice, am bănuit eu. Chiar și cele mai tinere erau îmbrăcate în fustele lungi și pălăriile ca niște clopote pe care femeile londoneze le purtaseră în celălalt război, cel care se încheiase cu douăzeci și doi de ani în urmă.

– Care e Queenie? a întrebat Cliff.

Habar n-aveam; nu văzusem nicio fotografie cu ea. În mintea mea mi-o închipuiam înaltă, la fel ca Gloria, cu o față caldă și zâmbitoare. Fiind prietena prin corespondență a lui Sukie, trebuia să fie genul amuzant, care se dădea cu ruj și dansa pe muzică de jazz, care avea să fie prietenoasă și bucuroasă să ne întâmpine.

Era surprinzător că niciuna dintre femeile din grup nu se potrivea acestei descrieri. Femeile *astea* nici măcar nu zâmbeau. Arătau cu degetul către noi, copiii evacuați – *discutau* despre noi –, ca și cum ar fi ales ce prăjitură să mănânce la ceai.

– Eu caut un ajutor care să-mi mulgă vacile, a spus o femeie cu dinții din față mari. Cineva care nu se ferește să se trezească în zori.

Copii mai mari păreau să creadă că asta era o glumă bună, mai ales băieții, dintre care majoritatea probabil că nu văzuseră niciodată o vacă. Câteva clipe mai târziu, se întreceau care mai de care să se ofere.

– Nu-i lua pe toți cei mai buni, Poll, s-a plâns o altă femeie, ceea ce le-a făcut să se certe care avea să ia cei mai puternici băieți.

Nu era prea distractiv, să stai ca o piesă de schimb în vreme ce toți ceilalți erau aleși. Și nici nu se vedea vreo urmă de cineva care

putea fi Queenie. Am devenit din nou neliniștită și m-am întrebat cât mai aveam de așteptat. Cliff și-a lăsat capul somnoros pe umărul meu.

– Crezi că a uitat de noi? m-a întrebat cu un căscat.

– Sigur că nu, prostuțule. Am încercat să rămân veselă, de dragul amândurora. Probabil că ne termină de pregătit cina.

– Ce crezi că ne-a făcut?

M-am gândit preț de un moment.

– Plăcintă cu carne probabil, cu budincă de pâine și unt la desert.

– Și cremă de șarlotă?

Am încuviințat din cap.

– O cană mare plină, am spus, ceea ce a făcut stomacul lui Cliff să chiorăie atât de tare, încât efectiv l-am auzit.

Dar pe măsură ce sala începea să se golească și Queenie tot nu apărea, am început să mă întreb dacă nu cumva s-a făcut vreo încurcătură. Sau poate că ea s-a răzgândit și nu mai voia să ne primească, fiindcă era prea supărată de dispariția lui Sukie, și noi aveam să fim urcați în următorul tren către Londra. Îmi doream ca cineva să ne spună ce se întâmpla.

Ceea ce m-a neliniștit și mai mult era sunetul unui plânset care se auzea din spatele sălii, deși nu vedeam cine plângea: doamna Henderson, Miss Carter și una dintre femeile din sat îmi blocau vederea.

– Nu trebuie să gândești așa, spunea doamna Henderson. Nimic din toate astea nu e vina ta.

– Dacă trebuie cineva învinuit, atunci e Hitler, a adăugat Miss Carter.

– De fiecare dată când mă stabilesc undeva, trebuie să mă mut din nou.

Vocea era a unei fete, și tremura de plâns.

– Îmi plăcea la familia Jenkins. Era… bine, înțelegeți?

– Când se opresc bombardamentele, poți să te întorci din nou la ei, nu-i așa? a spus doamna Henderson.

– Dar chiar și aia nu e casa mea adevărată, nu? a spus plângând fata.

– Știu, scumpo, știu, a încercat să o liniștească doamna Henderson.

Tot n-o vedeam pe cea care plângea, dar i-am recunoscut vocea, cu o tresărire. Felul ciudat și țâfnos în care vorbea pe nas o trăda, la fel ca și numele „Jenkins“.

– Fir-ar, am șoptit eu.

Dacă cineva atât de dur ca Esther Jenkins putea să plângă, atunci nu exista prea multă speranță pentru nimeni.

Acum, în afară de noi și de micul grup care o înconjura pe Esther, sala era complet goală. Mă simțeam groaznic. Am fi putut foarte bine să ne îndopăm cu pâine și gem, nu ar fi observat nimeni. Mă pregăteam să iau puțină pentru Cliff și mine, când doamna Henderson a întors capul.

– Oh, bieții micuți! a icnit ea surprinsă. Sunteți tot aici!

– Da, suntem, i-am spus eu pe un ton deprimat.

Am așteptat să spună ceva, să ne zică ce să facem, dar ea doar s-a uitat la ceasul ei și s-a încruntat.

– Deci, *vine* sau nu Queenie după noi? am întrebat.

Ea a scos un oftat ca un muget.

– Ăsta era planul, deși Dumnezeu știe pe unde e fata asta. Nu pot să aștept aici la infinit; trebuie să-mi mulg caprele.

Cliff și cu mine ne-am privit: de ce ar mulge cineva o capră?

– I-am spus anume să fie aici la șase, a continuat doamna Henderson. Asta nu e bine. Nu e deloc bine.

– Poate că a înțeles greșit ziua, am sugerat eu, deși părea un motiv destul de prost.

Doamna Henderson a scuturat din cap.

– Sunt ceasurile alea ale ei… foarte romantic, dar grozav de nepractic.

Nu știam despre ce vorbea doamna Henderson, dar începeam să înțeleg că zilele în care mă bazam pe adulți și surori mai mari se încheiaseră. Trebuia să iau problema în propriile mâini.

M-am întors către Cliff.

– Curaj, hai să ne luăm lucrurile, da? Dacă nu vine Queenie la noi, o să mergem noi la ea.

Ceea ce era foarte bine, doar că nu știam unde se afla oficiul poștal.

În original, *Caring For Evacuees Is a National Service* – textul unui poster creat de Ministerul Sănătății britanic în 1940 (n.tr.)

Vechi magazin universal de lux din Londra, creat în 1834, din 2010 proprietate a statului Qatar (n.tr.)

FĂ-ȚI DATORIA![11]

Când ne-a văzut pornind în întuneric, doamna Henderson a venit după noi alergând. Împreună, am găsit curând casa lui Queenie, aflată la jumătatea străzii principale. Așa cum anticipase Gloria, de aici puteam vedea farul bine – sau atât de bine cât se putea pe întuneric.

– Ăsta e! a strigat doamna Henderson, încercând să se facă auzită peste vuietul vântului. Oficiul poștal.

Dar partea cu oficiul poștal era doar un mic bovindou cu storurile trase. Restul casei se înălța deasupra noastră, cu un aer maiestuos, cu trepte late care duceau la o ușă imensă. Am rămas cu gura căscată de uimire când i-am văzut dimensiunile.

– Tiii! a icnit Cliff. E uriașă!

Tremurând de frig și de oboseală și de ultimele urme de încântare, l-am luat de braț.

– Nu e minunată?

Abia așteptam să o văd pe dinăuntru. Dar, după trei bătăi zdravene în ușa de la intrare, Queenie tot nu a apărut.

– Tre' să fie jos în pivniță, de unde nu ne poate auzi, a murmurat doamna Henderson iritată. Bate în geam, Olive, da?

Și a arătat în stânga treptelor, unde, aproape ascunsă de iederă și perdelele de camuflaj, era o ferestruică de pivniță.

Am făcut cum mi-a spus. În cele din urmă, am auzit dincolo de ușă niște pași apropiindu-se și m-am simțit brusc sfioasă. Persoana pe care urma să o cunosc era prietena prin corespondență a lui Sukie. Avea să fie minunată, eram sigură de asta. Speram doar că nu o deranja să i se bage pe gât doi copii bătuți de vânt și cărora le era dor de casă. Ușa s-a crăpat. Din spatele ei ne cerceta o femeie măruntă, urâțică, și care la prima vedere putea să aibă cincisprezece sau la fel de bine cincizeci de ani. Purta un pulover verde enorm, care îi ajungea până la genunchi. Presupunând că era menajera, m-am uitat dincolo de ea în hol.

– Evacuații tăi sunt aici, Queenie, a spus doamna Henderson, destul de apăsat.

– Eva…? Femeia și-a pus palmă peste gură. Oh! Deja s-a făcut timpul?

Mi-am lăsat geamantanul jos, surprinsă. Deci asta era Queenie? Acum vedeam că nu era chiar atât de bătrână. Purta ochelari, avea pistrui și părul roșcat și drept. Probabil că mă așteptam la cineva la fel de șic precum Sukie, iar ea nu era așa. Mi-am dres glasul și am spus, bâlbâindu-mă:

– Noi suntem… ăăă… noi locuim lângă Gloria, în Londra. Ea… ăăă… a aranjat să venim și să stăm aici.

Queenie ne-a cercetat cu răceală. Lentilele ochelarilor ei erau atât de groase, încât mi se părea că eram priviți printr-un acvariu.

– Ești cam sfrijită. Mă așteptam la cineva mai puternic.

Am clipit, luată prin surprindere. Sukie spunea întotdeauna că eram *zveltă*, ceea ce suna mai drăguț, chiar dacă nu era adevărat.

Queenie s-a înveselit.

– Poți să alergi? Cine e mai iute, tu sau fratele tău?

– Ăăă…, m-am bâlbâit eu. Nu știu.

– Eu eram cel mai rapid din clasa mea la școală, a intervenit Cliff.

– Și mai sfrijit decât soră-ta, după cum arăți, a remarcat Queenie.

Cliff s-a zgâit la ea, cu ochii mari și gura căscată. Era aproape caraghios, doar că acum am avut nevoie de toată concentrarea ca să nu izbucnesc în plâns.

Doamna Henderson a oftat.

– Pentru numele lui Dumnezeu, Queenie, măcar lasă-i pe bieții copii să intre în casă. Sunt morți de oboseală.

– Le verific recomandările, a replicat Queenie tăios. Am nevoie de lucrători, doamnă H. Știi doar cât de mult e de lucru aici de când i-am pierdut pe băieții Jenson.

– Cine sunt băieții Jenson? a întrebat Cliff înainte să apuc eu s-o fac.

Queenie l-a ignorat. Cea care ne-a explicat a fost doamna Henderson:

– Doi flăcăi locali care au lucrat pentru Queenie în prăvălie, făcând livrări. Au fost înrolați în armată.

– Mă aștept ca voi doi să vă îndepliniți sarcinile, a adăugat Queenie. Dacă vreți, puteți numi asta efortul de război, dar aveți grijă: nu-mi plac trântorii.

Speranțele mele de a explora plaja a doua zi s-au spulberat, deși eram dornică să-mi fac datoria – *mai mult* decât dornică –, mai ales dacă asta însemna să i-o plătesc cu vârf și îndesat domnului Hitler. Îmi pierdusem tatăl în războiul ăsta stupid, ceea ce cu siguranță însemna că aveam recomandările potrivite. Aș fi explicat și asta, dacă doamna Henderson nu m-ar fi împins ușor în direcția ușii.

– Înăuntru cu voi! a spus.

Am intrat poticnindu-ne. Mă bucuram să scap, în cele din urmă, de vânt. Dar când ușa s-a închis, mi-am dat seama că doamna Henderson nu mai era cu noi și dintr-odată nu m-am mai simțit atât de curajoasă că eram singuri.

– S-a dus să-și mulgă caprele, i-am adus aminte lui Cliff, care a reușit să schițeze un zâmbet slab.

Am întins mâna și i-am pus în palmă ultima dintre caramelele Gloriei.

Queenie ne-a dus într-un vestibul. Nu erau haine, umbrele sau măști de gaze atârnate în cuier, ca acasă. Holul mirosea a mucegai, ca o biserică, și răsuna tot ca o biserică, deoarece podeaua era pardosită cu dale de piatră. Singura lumină venea de la lumânarea din mâna lui Queenie. Nu asta era ceea mă așteptasem să găsesc; nimic din toate astea nu era.

– Urmați-mă! a spus ea, conducându-ne în adâncul casei.

Din vestibul am urcat pe o scară, târându-ne geamantanele, ghiozdanele și cutiile cu măștile de gaze. Toată ziua mă gândisem la Queenie, alcătuindu-i portretul în mintea mea: realitatea era… *diferită*… și, trebuia să recunosc, îngrozitor de dezamăgitoare. Uitase că veneam. Nici măcar nu pomenise de Sukie și se presupunea că era prietena ei. Cât despre cină, începeam să-mi pierd orice speranță.

Când am ajuns în capul scărilor, ne-am târșâit picioarele pe un palier unde dușumeaua se mișca și scârțâia și unde întunericul devenea și mai adânc.

– N-are lumină electrică, nu? mi-a șoptit Cliff la ureche.

– Se pare că nu, am încuviințat, întrebându-mă ce alte lucruri *nu* ne mai spusese Gloria despre sora ei.

În cele din urmă, ne-am oprit în fața unei alte scări, atât de abruptă, încât era aproape verticală.

– V-am instalat în mansardă, a spus Queenie.

L-am simțit pe Cliff încordându-se lângă mine. Cliff ura înălțimile. Iar scările alea – lemn alunecos, vopsit, neacoperit cu nimic – păreau perfecte pentru rupt gâturi.

– O să vreți să vă desfaceți bagajele, bănuiesc. Nu vreau să vă rețin, a murmurat Queenie, deși, odată ce mi-a dat ceea ce mai rămăsese din lumânarea ei, în mod clar *noi* eram cei care o rețineam.

Cliff și cu mine am schimbat o privire uluită.

– Ăăă… nu vreau să fiu nepoliticoasă, am spus eu. Dar nu luăm cina?

– Vă așteptați ca eu să *gătesc*?

Asta a sunat ca și cum îi cerusem să mergem pe lună.

– Nu am mâncat nimic de când am coborât din tren, a replicat Cliff, înghițindu-și carameaua.

Queenie nu a spus nimic.

Știam când eram învinși.

– Sunt frântă, Cliff, i-am spus. Hai să ne culcăm.

2

Până la urmă, scările către mansardă nu au fost chiar atât de rele. M-am asigurat să fie așa insistând ca primul să urce Cliff, astfel încât dacă aluneca, măcar să încerc să-l prind. În capul scării se aflau dormitoarele noastre, două camere imense care se întindeau pe toată lungimea casei.

În a mea nu era prea multă mobilă – un pat, un scrin, o noptieră, un preș pe podea. Îmi amintea de un internat oribil, genul ăla de internat unde sunt trimiși copiii răi în povești. Deși mi-am scos din bagaj fustele și puloverele și mi-am aranjat pe noptieră peria de păr și agrafele, tot nu părea familiară. Cărțile mele arătau minuscule pe pervazul uriaș, foarte lat. Nici măcar n-am scos din geamantan scoica tatei.

Camera lui Cliff era la fel de mare și de rece, cu un pat care se lăsa ca un hamac. Am descoperit asta când m-am cocoțat pe el ca să-i urez noapte bună lui Cliff.

– N-o să fie așa mereu, i-am promis eu. Sunt sigură că vom lua un mic dejun cât de poate de bun mâine-dimineață.

Din fericire, Cliff deja începuse să adoarmă.

– Nu-i char așa de rău, a murmurat el în pernă. Deși chiar speram că are un câine.

Primirea rece a lui Queenie era ceea ce mă neliniștea. Era ciudat că sora noastră – populară, amuzantă, frumușică – putea să fie prietenă cu cineva care purta pulovere vechi și lăbărțate și nu părea să-i *placă* prea mult oamenii. În afară de vârsta oarecum apropiată, nu-mi dădeam seama ce aveau în comun.

M-am întors în camera mea și m-am băgat în pat. Cearșafurile, fețele de pernă – totul părea umed din cauza frigului. Am îngrămădit pe pat toate păturile pe care le-am găsit, m-am băgat sub ele și am decis să scriu o carte poștală pentru mama; primiserăm cu toții mai devreme un teanc de cărți poștale goale de la domnul Barrowman.

– Scrieți mesaje vesele! ne avertizase el. Fără smiorcăieli că vă e dor de acasă. Fără să vă plângeți de gazdele voastre. Părinții voștri au lucruri mai importante decât voi pentru care să își facă griji.

Suflându-mi în palmele aproape amorțite, m-am pus pe treabă.

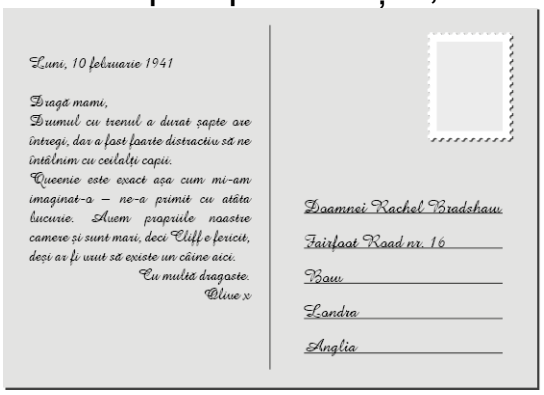
Luni, 10 februarie 1941

Dragă mami,
Drumul cu trenul a durat șapte ore întregi, dar a fost foarte distractiv să ne întâlnim cu ceilalți copii.
Queenie este exact așa cum mi-am imaginat-o – ne-a primit cu atâta bucurie. Avem propriile noastre camere și sunt mari, deci Cliff e fericit, deși ar fi vrut să existe un câine aici.
Cu multă dragoste.
Olive x

Doamnei Rachel Bradshaw
Fairfoot Road nr. 16
Bow
Londra
Anglia

Curând, lumânarea pe care mi-o dăduse Queenie și-a micșorat flacăra. Ceea ce ajuta era fascicolul de lumină al farului care mătura mansarda: numărai până la șase și era întuneric, mai numărai o dată până la șase și se vedea din nou lumina, tivind cu auriu draperiile.

Dar asta nu aducea deloc căldură și, după ce am terminat cu cartea poștală, m-am dat jos din pat și mi-am pus paltonul mamei peste cămașa de noapte. Încă mai mirosea vag a Sukie, și a ceva afumat și amărui. Am inspirat adânc mirosul surorii mele, deși cel de fum era mai puternic și nu-mi plăcea pentru că-mi aducea aminte de raidul aerian, umplându-mi mintea cu umbre.

Destul, mi-am spus. Culcă-te.

Nu reușeam să-mi găsesc o poziție confortabilă. Aveam încă în buzunar ambalajele sandviciurilor din tren și foșneau de câte ori mă mișcam. Până la urmă, le-am scos. Și totuși, când m-am întins din nou, foșnetul nu dispăruse și venea din interiorul paltonului. Am verificat din nou buzunarele: erau goale amândouă.

Dar am simțit ceva îndesat în căptușeală. Intrigată, m-am ridicat în capul oaselor și am aprins capătul de lumânare rămas. Acum puteam să văd niște ațe desfăcute în cusătura de sub buzunar. O deschizătură suficient de mare cât să-mi bag mâna… și să scot o bucată de hârtie împăturită, deși la început arăta atât de mototolită, încât am crezut că e un șervețel.

Apoi am văzut scrisul – era mare și clar și nu semăna deloc cu al lui Sukie. Nu era o scrisoare. De fapt, nici nu știam prea bine *ce* era – și am stat câteva minute bune holbându-mă la ea. Iată cum arăta:

```
ZIUA 9
I 26 8 T/U I
J 26 9 16 19 12 6 8 I
B 26 T - 50.26
B 12 13 20 + 3.6
```

M-am întrebat dacă erau niște măsuri, un cifru de închizătoare sau o listă cu tăblițe din alea care se pun în fața mașinilor. Și totuși, cu cât o studiam mai mult, cu atât mă simțeam mai tulburată, dar și mai sigură.

Era un soi de cod.

În original, *Do Your Duty!* – textul unei campanii lansate de Statele Unite pentru a încuraja înrolarea în armată în timpul celui de-al Doilea Război Mondial (n.r.)

O MÂNĂ DE AJUTOR PE USCAT[12]

– Micul dejun e pentru cei care pierd vremea. Noi avem treabă de făcut, a anunțat Queenie în dimineața următoare.

Ne trezise atât de devreme, că nici măcar nu se luminase încă de ziuă, și acum stăteam în oficiul poștal, spălați și îmbrăcați și cu privirea încețoșată, întrebându-ne ce naiba se întâmpla. După o noapte agitată, în care m-am tot gândit la biletul lui Sukie, am decis să stau de vorbă cu Queenie cât de curând posibil. Dar mai întâi, pur și simplu *trebuia* să mâncăm.

– Stai liniștită, putem mânca micul dejun în două minute, am asigurat-o eu.

– În mai puțin de două minute, a adăugat Cliff.

Dar nu se vedea nici urmă de mic dejun. Nici măcar o ceașcă de ceai. Queenie, am decis eu, se aliase cu dușmanul. Niciun britanic nu ar înfometa în felul ăsta niște copii. Cât despre pierderea de vreme, nu știam cum de își putea da seama: ceasul de pe peretele de deasupra tejghelei arăta ora două și zece, și era mort de-a binelea.

Totuși, în ciuda rezervelor mele față de Queenie, oficiul arăta perfect normal. Pe pereți se înșirau rafturi cu casete pentru corespondență. Pe tejghea se aflau un cântar enorm și o cutie cu piepteni de vânzare. Era genul de prăvălie unde găseai orice și de toate. Mărfurile stăteau chiar în fața rafturilor, ascunzând spațiul gol din spate. Erau cutii de metal: cremă de ghete, mazăre, sardele. Pachete cu fulgi de săpun, fasole, biscuiți sfărâmați la pungă, și – am înghițit în sec, înfometată – un suport de prăjituri acoperit cu un capac bombat de sticlă. Sub capac se aflau brioșe cu stafide, făcute doar cu o zi în urmă, după cum arătau. În vreme ce Cliff s-a apropiat ca să cerceteze brioșele, eu am profitat de șansă.

– Trebuie să vorbesc cu tine, Queenie, am spus, coborându-mi vocea. Despre sora mea. Are un iubit și cred că e posibil să fi plănuit să fugă împreună și…

– Vai de mine! m-a întrerupt tăios Queenie. Nu-mi spune că Gloria o trimite și pe *ea* aici?

– Ce? am zis eu, nedumerită. Nu, n-am vrut să…

– În regulă, câte una pentru fiecare! i-a strigat ea lui Cliff, care ridicase capacul bombat de deasupra brioșelor și acum atrăsese atenția deplină a lui Queenie.

Am vrut să o întreb ce voise să spună despre Sukie – era o remarcă ciudată despre o prietenă. Dar ne-am mulțumit cu brioșele. Ne-am respectat promisiunea și nu au durat nici două minute.

2

În acea dimineață, mi-am început livrările. În lumina zilei, Budmouth Point arăta mai drăguț decât crezusem – nu era o *groapă de gunoi,* cum spusese Esther. Existau acolo o școală, o biserică, o brutărie, iar pe povârnișul dealului, șiruri de căsuțe albe. Majoritatea caselor mai mari se aflau pe strada principală, care cobora abrupt către un port. Dincolo de el, cocoțat în capătul unui zid lung, făcut din bolovani, se înălța farul.

Eu trebuia să duc alimentele și poșta celor care, din cine știe ce motive, nu puteau veni după ele. Cliff, fiind mai mic – și mai sfrijit – urma să ajute la servirea clienților în prăvălie. Queenie l-a pus să poarte un șorț care îi venea până la glezne, în vreme ce eu trebuia să car o geantă de piele pentru livrări. Ne-a spus că, deși era prima noastră zi, se aștepta să fim la fel de iuți cum fuseseră băieții Jensen, deoarece clienții nu trebuie lăsați să aștepte.

Înainte să plec, mi-a mai dat două sfaturi. Primul a fost:

– Ignoră oamenii dacă se holbează la tine. Ăsta-i felul celor din Budmouth. Eu am locuit aici toată viața mea și încă se zgâiesc la mine de parc-aș fi o intrusă.

M-am întrebat dacă asta nu avea mai mult de-a face cu puloverele ei.

– Și, a adăugat ea, dacă se ivește vreun motiv pentru care să te afli pe plajă, nu te duce dincolo de ultimul epiu.

Se referea la una din chestiile alea de lemn ca un gard care se întindeau în mare.

– De ce nu? a întrebat Cliff.

– Nisipuri mișcătoare. O să te înghită cu totul înainte să apuci să scoți un țipăt. E o moarte mult mai urâtă decât să te îneci în mare,

așa zice lumea.

Ochii lui Cliff s-au făcut mari.

– Uau!

S-a întors către mine și am bănuit ce voia să întrebe.

– Nu, nu mergem acolo. Nici să nu te gândești! i-am spus pe un ton foarte hotărât.

2

În mod surprinzător, livrarea mărfurilor era o muncă grea. La sfârșitul primei zile, mușchii gambei mă dureau îngrozitor, dar era o modalitate grozavă de a cunoaște configurația satului. La cină – pâine și untură, doar câte o felie fiecare –, Queenie mi-a spus că într-adevăr, eram la fel de iute ca băieții Jensen. După care ne-a lăsat să strângem masa, așa că nu am avut cum să o întreb de Sukie.

După ce am spălat vasele și am urcat singuri în mansardă, am decis să îi arăt lui Cliff biletul cifrat. Stăteam turcește în patul meu. Se întunecase deja și bateriile lanternei erau pe terminate, dar puteam să deslușim numerele și literele de pe hârtie. Cliff s-a aplecat nerăbdător deasupra biletului, deși eu am avut o senzație neplăcută când l-am văzut din nou, pentru că eram convinsă că avea într-un fel legătură cu dispariția lui Sukie.

– Cam jerpelit, nu? a remarcat Cliff.

– S-a udat în raidul aerian, i-am explicat eu. Ce crezi că e?

– Nu-i o altă scrisoare de dragoste, nu? a zis el, ținând-o la distanță.

– Dacă asta e, atunci e un soi ciudat de scrisoare de dragoste, am remarcat eu.

– Păi, nu e un număr de telefon? a sugerat Cliff. Sau niște nume de locuri?

Nu credeam că asta era. Mi-era clar că nici Cliff nu avea mai multe idei ca mine.

– Probabil că e doar o glumă prostească de-a lui Sukie cu unul din prietenii ei, am decis eu.

Am luat biletul de la el și l-am ascuns în fundul sertarului meu cu ciorapi, deși asta nu mi-a alungat neliniștea.

2

– Astăzi ai o livrare în plus, mi-a spus Queenie vineri, strecurând în geantă un pachețel. Pui pentru doamna Drummond, din Salters Terrace numărul 4. Spune-i că e tot ce-am putut găsi, deși s-ar putea să nu fie bine.

– Asta e chiar în capul satului, nu? am întrebat, doar ca să verific.

Pe măsură ce săptămâna se scurgea, ajunsesem să mă descurc pe străduțele lăturalnice și pe scurtături. Aveam senzația că și Queenie începea să se obișnuiască deja cu noi. Chiar începuse să ne gătească – fără tragere de inimă și destul de prost. Dar, în afară de mese, nu o vedeam prea mult. Era fie în prăvălie, fie în pivniță. Când încercam să o întreb despre sora mea, se holba la mine cu o privire goală, ca și cum uitase cine era Sukie. Alteori, mă întrerupea cu niște detalii de livrare sau cu o treabă care trebuia făcută.

Acea dimineață de vineri era un astfel de caz:

– Doamna Drummond va trebui să înapoieze jambonul de ieri, da? Menajera doctorului Morrison zice că îl ia ea pe rația ei de carne, așa că dacă poți să-l duci acolo, te rog.

Pentru că nu voiam să îl car tot drumul cu mine, am lăsat pachetul doamnei Drummond la urmă.

2

Dealul care urca din sat era lung și abrupt, dar urcușul merita. De acolo de sus, priveliștea mării era spectaculoasă, și am urcat ultimele trepte cu spatele doar ca să mă bucur de ea. Farul, vopsit în dungi roșii și albe, părea desprins dintr-un bâlci. Chiar și fără lumina aprinsă, se vedea de la mile depărtare, profilat pe stâncile cenușii și marea întunecată. Dar asta, bănuiam eu, era și ideea, ceea ce explica de ce în ultimul timp piloții germani începuseră să-l îndrăgească.

Așa cum se întâmpla adeseori atunci când eram obosită, gândurile mele au luat-o razna într-un fel ciudat. Poate că, la fel ca farul, existau oameni care erau meniți să iasă în evidență, care trebuiau să fie remarcați și să schimbe lucrurile.

Ceea ce m-a adus direct la Sukie.

Toată săptămâna mă bucurasem de timpul în care îmi făceam livrările, căci atunci creierul meu, din fericire, se golea de gânduri. Și totuși, acasă la Queenie, mă uitasem la biletul lui Sukie de atâtea ori, încât hârtia se tocise. Trebuia să fie un fel de secret: altfel de ce era scris într-un cod?

Habar n-aveam.

Surorii mele îi plăcea să mănânce pâine prăjită cu gem de zmeură, și lăsa în chiuvetă fire lungi de păr castaniu, care înfundau scurgerea. Sâmbăta dormea până târziu. Dădea volumul tare la radio când auzea o melodie de dans. Dar, când mă gândeam acum la ea, era ca și cum exista o cu totul altă Sukie pe care nu o cunoșteam, și asta mă speria.

Am respirat adânc și m-am întors cu spatele la mare. Salters Terrace era ușor de reperat: era ultimul șir de căsuțe de piatră din Budmouth Point. Spre surprinderea – și panica mea –, în fața numărului 4 se afla Esther Jenkins.

Stătea rezemată de zid, cu un picior ridicat în spate. Avea fața pătată, ca și cum plânsese din nou. Voiam să o întreb dacă se simțea bine, dar arăta atât de fioroasă, încât n-am avut curajul.

– Poți să-i dai asta doamnei Drummond, te rog? am spus, detestându-mi vocea de fetiță.

I-am întins pachetul cu pui.

– Dă-i-o singură, a zis Esther hotărât. Vrăjitoarea bătrână e înăuntru.

M-am holbat la ea, consternată, dar oarecum impresionată. Apoi am observat geamantanul pe treptele de la intrare, cu o jachetă de școală și o pălărie aruncate peste el.

– Stai aici? am întrebat.

– Cu siguranță, nu!

Și, înșfăcându-și lucrurile, Esther a dispărut în josul dealului.

Aproape imediat, doamna Drummond a venit la ușă. Am recunoscut-o de la centrul comunitar, din seara sosirii noastre: ea era femeia care stătuse cu Esther când plângea.

– Fata aia e *imposibilă*! a oftat ea, uitându-se dincolo de mine în stradă. Unde a plecat? Ai văzut-o?

– Ăăă… pur și simplu a plecat, am răspuns, neștiind ce altceva să spun. Ăsta e pachetul dumneavoastră de la prăvălie. Și Queenie

întreabă dacă puteți să returnați jambonul de ieri.

– Așa e. Ar fi păcat să se irosească.

A luat puiul și s-a dus în casă după jambon. Dar ceva i-a atras atenția și a încremenit în loc.

– Ascultă, a spus, cu un deget ridicat. Aeroplane.

M-am încruntat.

– *Aeroplane?* Adică *avioane*?

– Germane, pot să pun pariu. Merg să bombardeze iar bietul Plymouth.

Doamna Drummond avea dreptate. Adus de vânt, se auzea zumzăitul de neconfundat al avioanelor. Brusc, am simțit cum o groază familiară începe să pună stăpânire pe mine.

– Ar fi mai bine să plec, am spus și m-am îndepărtat grăbită, nerăbdătoare să îl găsesc pe Cliff.

În original, *Lend a Hand On the Land* – textul unui poster motivațional din anii 1940 pentru frontul intern, în care li se cerea londonezilor să îi ajute pe fermieri (n.tr.)

GURILE SLOBODE SCUFUNDĂ CORĂBIILE[13]

În vreme ce alergam pe strada principală, alți oameni ieșeau din casele lor: femei care încă își legau șorțurile, bătrâni în maiouri de corp, copii frecându-și ochii somnoroși.

M-am bucurat să îl găsesc pe Cliff aproape imediat, stând cu Queenie pe treptele oficiului poștal. Am încercat să-l grăbesc înăuntru, gândindu-mă că pivnița avea să fie un loc bun unde să ne adăpostim.

– Oh, termină cu asta, Olive! a strigat Cliff. Nimeni nu intră în casă.

În mod incredibil, nu exista niciun agent responsabil cu apărarea civililor în timpul atacurilor aeriene, nici vreun semn că ar apărea vreunul. După cât de relaxați păreau toți, puteam la fel de bine să privim o cursă de cai sau o paradă de carnaval. Hotărâtă să nu-l las singur pe Cliff, am bombănit supărată că era o prostie să nu intrăm în casă.

Toată lumea se uita către mare. Era o zi de iarnă senină, soarele era atât de jos și de puternic, încât trebuia să-ți ferești ochii, și totuși umbrele întunecate lăsate de avioanele Luftwaffe se vedeau limpede pe cer.

– Dacă friții îmi bombardează verzele, a zis un bărbat cu spumă de ras rămasă pe obraji, vor trebui să-mi dea socoteală!

– Oh, Jim! a strigat de pe pe cealaltă parte a străzii doamna Moore, cea care ținea brutăria. Se duc spre Plymouth, prostănacule, nu spre grădina ta!

Ceea ce mă deranja era că avioanele se apropiau. Și se auzeau tot mai tare. Erau șase: unul în față, două zburau mai sus, două chiar dedesubt, și unul încheia formația. Zburau paralel cu coasta, suficient de aproape ca să pot vedea crucile negre distinctive de pe laturile lor. Suficient de aproape pentru a fi la aceeași înălțime cu platforma lungă și joasă de stânci pe care se înălța farul.

– Hai să mergem, Cliff! am spus din nou.

– Imediat, a zis el și s-a desprins de brațul meu. E ceva de stă mâța-n cap!

– Sunt avioane de luptă germane – avioane *adevărate*, am spus eu printre dinți. Nu e un film la cinematograf.

Nu-mi plăcea nici că folosise expresia lui Sukie *și* o făcuse greșit.

Cineva a strigat:

– Priviți! Se întorc spre uscat pe lângă far!

La doar vreo sută de metri deasupra farului, formația germană își schimba forma.

– Blestematul ăla de far, a spus bătrânul domn Watkins, căruia îi duceam în fiecare zi rația de tutun. Piloții ăia fripți se folosesc de el ca să se orienteze. Uitați-vă la ei! E limpede ca bună ziua că asta fac!

– Nici nu-i de mirare, a replicat doamna Moore. Îți sare-n ochi.

Am urmărit cu disperare cum primul avion a virat într-un unghi aproape drept. Celelalte l-au urmat îndeaproape. Era clar că, așa cum spusese bătrânul, foloseau farul pentru a se ghida după el. Cu coada ochiului, am văzut-o pe Queenie cum se apleacă și ia ceva de jos.

În câteva momente, cerul de deasupra noastră s-a întunecat. Toată lumea s-a ghemuit la pământ. L-am înșfăcat pe Cliff și ne-am agățat unul de altul; eu eram îngrozită, deși Cliff rânjea ca nebunul.

Avioanele au trecut pe deasupra, puțin mai sus de acoperișurile caselor. Se puteau vedea numere pe burțile lor. Bucățile de metal ținute lalolaltă cu nituri. Duhoarea carburantului mă îneca. Și *zgomotul*. Era oribil de puternic. Am crezut că o să-mi spargă timpanele.

– Sfinte Sisoe! a țipat Cliff.

Nu mai puteam suporta să privesc. Atunci am observat-o pe Queenie. Era singura persoană de pe întreaga stradă care nu se lăsase la pământ. Cu brațul ridicat, azvârlea cu pietre în avioane. Nu știu dacă le-a lovit; fața ei era cea care m-a șocat mai mult. Cu ochelarii strâmbi pe nas, cu dinți dezgoliți, arăta aproape *sălbatică*.

După ce a trecut și ultimul avion, s-a lăsat o tăcere uluită. Asta mi-a făcut urechile să-mi țiuie și mai tare. Apoi deodată toată lumea vorbea în felul acela glumeț și strident pe care îl folosesc oamenii după ce au fost speriați și acum sunt ușurați că totul a trecut.

În cele din urmă, Cliff m-a lăsat să îl târăsc înapoi în oficiul poștal, unde, după ce am intrat, am început amândoi să pălăvrăgim agitați și încântați.

– Dacă și-ar fi întors mitralierele pe noi, eram cu toții morți, am zis eu și am pocnit din degete. Uite-așa!

– A fost uluitor, Olive!

– *Îngrozitor*, mai degrabă!

– Avionul era *atât* de aproape, nu? Tu ai văzut ce-au făcut piloții lor? Ca și cum farul a fost un indicator sau ceva de genul ăsta, care le-a spus unde să întoarcă.

– *Tu* ai văzut ce-a făcut Quee…

M-am oprit și m-am înroșit. Queenie intrase și era chiar în spatele nostru, și m-am gândit că mă auzise. Din fericire, era cufundată în discuție cu doamna Henderson.

– Ephraim nu vrea s-o primească, spunea doamna Henderson. E prea ocupat cu farul.

– Ha! făcu iritată Queenie. Și noi ceilalți *nu suntem* ocupați, bănuiesc, așa că mie mi-e ușor să o iau?

M-am întrebat despre cine vorbeau.

– Probabil că e doar felul lui de a zice…

– …că nu vrea ca ea să afle înainte să fie totul aranjat, a întrerupt-o Queenie. Nu trebuie să o lăsăm să-și facă speranțe.

Totul suna destul de misterios pentru mine.

Doamna Henderson a încuviințat din cap.

– Tu știi cum e el, dragă. Nu se atașează de nimeni, nu-i așa? N-o să se însoare niciodată băiatul ăsta, nu după cum a fost taică-său când a murit mama lui. Bietul Ephraim a avut parte de inimă frântă cât să-i ajungă toată viața.

– Cu toții am avut parte, a replicat Queenie.

Deși, sincer, nu părea să aibă inima frântă, nu așa cum era mama. Părea tare ca tovalul. Apoi a oftat.

– Bine, unul în plus n-o să conteze prea mult. Poate să stea cu Olive în mansardă.

Înainte să-mi dau seama ce se întâmplă, în fața noastră erau trei persoane, nu două.

– Cliff, Olive, ar trebui să faceți cunoștință cu noua noastră evacuată.

Era Esther Jenkins.

– La naiba, a șoptit Cliff. Ce noroc pe capul nostru!

Mi s-a strâns inima îngrozitor de tare. Ne simțiserăm bine aici cu Queenie în ultimele zile. Începeam să ne acomodăm. Acum aveam o senzație supărătoare că asta avea să se schimbe.

– Ce-ar fi să o conduci pe Esther în camera ta, Olive, dragă? a sugerat doamna Henderson.

– Merg eu, s-a oferit Cliff când mi-a văzut fața. Vino, Esther!

Ursuză și tăcută, Esther și-a luat geamantanul. L-a urmat pe Cliff pe ușa din fundul prăvăliei, care ducea în casă.

„Du-te cu ei“, mi-a spus pe mutește doamna Henderson, gonindu-mă de acolo.

I-am aruncat lui Queenie o privire rugătoare, dar ea m-a ignorat. Așa că, fără tragere de inimă, am făcut așa cum mi s-a spus. În vreme ce ieșeam pe ușă, doamna Henderson a spus ceva ce n-am deslușit.

– *Ce* a făcut? a icnit Queenie.

– Șșșt! Nu așa de tare! a șuierat doamna Henderson. Casa ta e singura în care a mai rămas ceva spațiu. Nu puteam s-o pun în șopronul meu cu capre, nu?

De cealaltă parte a ușii, am ezitat înainte de a o închide: vorbeau despre Esther.

– Probabil că a fost o neînțelegere, a continuat doamna Henderson. Esther jură că a explicat că jambonul nu e cușer – de aceea n-a vrut să mănânce. Nu făcea nazuri fără niciun motiv.

Știam ce însemna „cușer“. Era genul de mâncare pe care o putea mânca un evreu, conform credințelor sale, ceea ce trebuia să însemne că Esther era evreică.

Queenie a inspirat scurt.

– Nici puiul ăla nu e cușer. Nimic din carnea noastră nu e. Ai vorbit cu doamna Drummond?

N-am mai auzit răspunsul. Ceva se întâmpla sus. O ușă s-a trântit. Apoi niște pași au coborât în fugă scările de la mansardă, s-au oprit, după care au urcat din nou.

– Asta e camera mea, spunea Cliff cu o voce destul de mâhnită. Nu o împart cu o fată.

Când am ajuns la palierul de la primul etaj, vocea lui Cliff devenise de-a dreptul disperată.

– Nu, Esther, nu poți să pui pur și simplu stăpânire pe…

S-a auzit o bufnitură de deasupra. Încă o bufnitură. Un râset.

– Încetează! Alea sunt ale lui Olive! a strigat Cliff.

Cuprinsă de un val de furie, m-am năpustit pe scările de la mansardă. Ce obrăznicie! Nu era decât de cinci minute aici și deja se băga peste lucrurile noastre!

Apoi Esther a spus:

– Sora ta are o grămadă de ciorapi.

Inima mi s-a oprit.

Era la sertarul meu cu șosete, unde ascunsesem biletul lui Sukie.

– Pune-o la loc, nu e a ta, l-am auzit pe Cliff protestând.

Esther a râs.

– E o scrisoare de dragoste? Olive are un iubit?

M-am năpustit în cameră. Podeaua era plină de haine – hainele *mele.* Esther se ocupa de golirea primelor două sertare. Îmi mutase și cărțile de pe pervaz.

– Ce faci? am strigat.

– Fac loc pentru lucrurile mele, a răspuns, ca și cum ar fi fost evident. Apropo, am găsit asta.

Răsucea între degete biletul lui Sukie. Se vedea că fusese foarte recent deschis.

Mi-am lins buzele.

– E o scrisoare de dragoste? a întrebat din nou Esther.

– N-nu, m-am bâlbâit. Eu… eu… nu cred.

– Nu știi ce scrie în ea? a3 întrebat surprinsă. Deci e un cod secret? Asta nu e puțin cam *periculos*?

Mi-am șters palmele pe fustă: știam ce insinua, și am făcut un pas către ea.

– O acuzi pe sora mea că ar fi *spion*?

Esther Jenkins a zâmbit încet.

– Nu cred că am pomenit de o *soră*, nu?

Mi-am dat seama ce făcusem. Dădusem cu bâta în baltă, și încă serios.

În original, *Loose Lips Sink Ships* – textul unuia dintre numeroasele afișe de propagandă din timpul celui de-al Doilea Război Mondial (n.tr.)

ATAC PE TOATE FRONTURILE

Am încercat să rămân calmă.

– Uite ce-i, poți să iei tu sertarul de ciorapi, nu mă deranjează. Dă-mi doar biletul înapoi și suntem chit.

Dar Esther nu era proastă. Își dădea seama cât de tare îmi doream acea bucată de hârtie și nu voia să mi-o dea.

– Sukie nu e spioană! Ce tot spui tu?

Cliff se uita la mine, uluit.

– Sigur că nu e, l-am asigurat eu.

– Și atunci de ce s-a înroșit Olive? a întrebat Esther.

– Ba nu! am replicat eu, deși îmi simțeam prea bine obrajii încinși.

Acum, Esther mă privea cu atenție.

– *Ce* pune la cale sora ta?

Părea aproape îngrijorată. Asta m-a panicat total. Am încercat să apuc biletul, dar ea l-a ascuns la spate.

– Hei! E urât să furi!

În acea clipă, ceva a cedat în mine. Nu mai trăsesem pe nimeni de păr până atunci. Nu știam că scoate un zgomot de sfâșiere. O expresie de surprindere a apărut pe fața lui Esther.

– Vacă! a scâncit ea.

Apoi totul s-a redus la pumni și picioare, și am căzut amândouă pe podea.

– Nu te-am plăcut din prima clipă! s-a răstit Esther și cozile ei mi-au venit în față, atârnând deasupra mea.

– Nici eu, cu vârf și-ndesat, am replicat.

Mi-a tras un pumn în falcă atât de tare, încât am simțit că se crapă. Am încercat să mă rostogolesc într-o parte, dar se lăsase cu toată greutatea pe mine și nu mă puteam mișca.

– Dă-te jos de pe ea! Dă-i drumul! a țipat Cliff.

Acum era în spatele lui Esther, trăgând-o de haină.

– Stai deoparte! l-am avertizat.

Dar era prea târziu. Cotul lui Esther s-a dus în spate și l-a lovit pe Cliff în față cu un bufnet înfundat. Imediat sângele i-a țâșnit din buza de sus; în câteva secunde îi picura de pe bărbie pe pulover.

– La naiba! am icnit eu.

Când Esther s-a întors ca să vadă ce făcuse, am reușit să mă eliberez și să mă reped la Cliff. L-am împins către ușă.

– Du-te după Queenie, i-am spus. Ține-ți mâna apăsată pe buză.

Esther s-a ridicat în picioare stânjenită.

– Uite ce-i, nu trebuia să…

– Niciodată, am întrerupt-o, atât de furioasă încât efectiv tremuram, NICIODATĂ să nu te mai atingi de fratele meu!

2

O dâră subțire de sânge marca scările până jos. Ușa care dădea spre pivniță era deschisă acum și se auzea zumzet de voci, semn că în vestibul o găsise Cliff pe Queenie.

– Nu-i așa de rău pe cât pare, spunea Queenie. Sângerarea aproape s-a oprit.

Ușurată, m-am oprit pe ultima treaptă, respirând de câteva ori adânc, pentru a mă calma. Niciodată până atunci nu-mi pierdusem cumpătul așa – nici măcar nu știusem că *aveam* toată acea furie în mine. Ca să fiu sinceră, era puțin cam înfricoșător.

– Olive?

M-am întors. Esther era în capul scărilor.

– N-o să-i spui lui Queenie, da? N-am vrut să-l lovesc.

– Dă-mi înapoi biletul, i-am cerut.

Esther și-a încrucișat brațele.

– Nu-i la mine.

Mințea. Dar sunetele plânsului lui Cliff mi-au distras atenția. Lăsând-o pe Esther pe scări, m-am îndreptat către pivniță.

– Foarte bine! a strigat Esther. Aleargă la oamenii mari.

Și a mai zis ceva într-o altă limbă: nu suna prea politicos.

Eram deja la jumătatea scărilor către pivniță, când Queenie a apărut la baza lor. Luminat de o lampă cu ulei, locul era plin de umbre și mirosea a umezeală. M-am întrebat de ce petrecea atât de mult timp acolo jos.

– E bine? am întrebat îngrijorată, uitându-mă peste umărul ei către Cliff, care stătea așezat pe un scaun, cu capul dat pe spate pentru a încetini sângerarea.

Queenie nu m-a lăsat să trec. Avea o pată de sânge pe obraz, ceea ce o făcea să arate destul de înspăimântătoare.

– Ce naiba se petrece… ÎN CASA MEA? a tunat ea.

Am tresărit. Deși mică, avea o voce foarte sonoră.

– Ei? a întrebat Queenie. Îmi spune și mie cineva ce se întâmplă aici?

Cliff se oprise din plâns – din cauza șocului, probabil. Am auzit ușa scârțâind în spatele meu. Am întors puțin capul și am văzut-o pe Esther – sau, mai degrabă, am văzut bombeurile tocite ale pantofilor ei – pe treptele de la pivniță.

Nimeni nu a spus nimic, preț de un moment foarte lung, tensionat.

– Bun! spuse Queenie nervoasă. Esther, du-te și așteaptă în bucătărie. Mă ocup de tine într-o clipă.

– De ce eu? a strigat Esther. Nu eu am început.

– Fă cum ți-am spus! a țipat Queenie.

Am tresărit. A avut efectul dorit și asupra lui Esther, care s-a năpustit înapoi pe scări și a trântit ușa de la pivniță atât de tare, încât întreaga încăpere a părut să se zguduie.

– Oh! a icnit Queenie.

Acum stătea cu privirea ațintită asupra capătului îndepărtat al pivniței, unde pe perete atârna un ceas într-o poziție destul de precară. La fel ca cel de sus din prăvălie, nu mergea. Și mai ciudat era că se oprise la exact aceeași oră – două și zece. Cu siguranță nu putea fi o coincidență.

– Nu te mișca! a ordonat Queenie.

Eu nu m-am mișcat, deși ceasul avea alte planuri. Tencuiala a crăpat și ceasul a alunecat în jos pe perete, într-o mișcare aproape grațioasă. Când s-a lovit de podea, a scos tot soiul de clinchete. Acum, bucățelele din interiorul lui se revărsau în afară – arcuri de alamă, un lanț, un șurub mic și ciudat. Era oribil, ca o păsăre după ce a fost prinsă de o pisică. Mi-am adus aminte ce spusese seara trecută doamna Henderson despre ceasurile lui Queenie: nu era absolut nimic *romantic* în ăsta care căzuse.

– Oricum nu mergea, a murmurat Cliff, iar eu l-am șușuit.

Acum vedeam deja și restul încăperii. Cea mai mare parte din ea era plină doar cu rafturi și cutii pline de praf, cu o pardoseală de cărămidă care se înclina ușor către partea din mijloc. Aici era

așezată o masă uriașă, pătrată, acoperită cu tot soiul de notițe – scrise de mână, neciteț, pe bucățele mici de hârtie și ținute laolaltă sub o piatră mare, cenușie. Mai erau acolo hărți, o busolă și un ceas vechi de buzunar, din alamă, iar *ăsta* părea să ticăie.

Intrigată, m-am tras mai aproape de masă. Queenie m-a văzut probabil uitându-mă, căci și-a îndreptat spatele și, renunțând să-și mai studieze ceasul, a apărut brusc în fața mea, ascunzând masa în spatele ei.

– Înapoi sus, voi doi! a spus ea brusc. Aici jos sunt lucruri pe care nu trebuie să le vadă copiii.

Nu m-am mișcat.

– A fost vorba de Sukie, am spus eu repede. Cearta cu Esther, adică. Încerca să inventeze că sora mea făcea ceva… ei, *suspicios*.

Am privit cu atenție fața lui Queenie, ca să văd un semn. Un indiciu. Nu era nimic acolo.

– Asta face? am întrebat. De-asta a dispărut? Se petrece ceva? Tot încerc să te întreb și tu nu vrei să spui nimic.

– Nu e *nimic* de spus, Olive. Queenie părea iritată. Și chiar dacă ar fi, tot nu ți-aș putea spune. Suntem în plin război, știi, și vorbele nesăbuite costă vieți.

– Dar m-am gândit…

– Atunci nu *gândi*! s-a răstit ea. Duceți-vă sus și adunați-vă lucrurile!

– N-am vrut să…

M-a întrerupt.

– E mai ușor să vă mut pe voi doi decât pe Esther, crede-mă.

Am privit-o lung. Nu-mi venea să cred: ne dădea afară?

– Nu e drept! am strigat. Pe noi ne-ai primit primii. I-ai promis Gloriei că ne iei la tine!

Queenie a oftat.

– Uneori, surorile trebuie să-și încalce promisiunile pe care și le-au făcut. Îmi pare rău, dar asta e!

S-a uitat la mine ca și cum se aștepta să înțeleg, dar nu înțelegeam.

Jumătate de oră mai târziu, Queenie ne conducea în jos pe povârnișul dealului către port. Eu eram încă furioasă că trebuiserăm să plecăm. Nici buza lui Cliff nu arăta prea bine; se umflase și-l făcea să semene cu o rață. Eram convinsă că totuși Queenie știa mai multe despre Sukie decât ne spusese, ceea ce făcea ca mutarea de la ea să fie și mai groaznică. Dar, sincer, nu puteam trăi sub același acoperiș cu Esther, asta era clar.

– Unde mergem? am întrebat eu morocănoasă.

Duceam și geamantanul lui Cliff și speram că nu era prea departe.

– O să vezi.

Cu brațele pe spatele noastre ca o cloșcă autoritară, ne-a împins în jos pe stradă, pe lângă grupurile de oameni. Privirile lor au alunecat peste noi în vreme ce treceam.

– Asta-i mulțumirea ce-o capeți când primești în casa ta străini, a murmurat cineva.

– Așa-i, a încuviințat o altă voce. Nu-i învață în Londra cum să se poarte, nu?

– Nu-i băga în seamă, i-am spus lui Cliff.

Cu geamantanele lovindu-se dureros de gambele mele, încercam din răsputeri să nu plâng.

– Tot nu înțeleg de ce a trebuit să plecăm noi, a suspinat Cliff.

– Doamna Henderson a spus că nimeni altcineva nu vrea să o primească pe Esther… am auzit-o spunând asta, l-am informat eu.

– N-ar trebui să asculți discuțiile altor oameni, Olive, a remarcat Queenie.

–Dar noi suntem fratele și sora lui Sukie! am protestat eu. Se presupune că ești prietena ei!

Queenie a părut surprinsă.

– Eu? Nu înțeleg despre ce vorbești.

– I-ai scris…

Am tăcut, cu un sentiment de neputință. Nu avea rost să mai pledez. Queenie se hotărâse deja.

– Păi, n-am încredere în Esther Jenkins, am bombănit. Și pun pariu că nici n-o să fie la fel de rapidă cu livrările.

Queenie mi-a aruncat o privire ucigătoare.

– În caz că nu știai, Esther s-a mutat din casa, orașul și țara ei de mai multe ori decât ai mâncat tu o masă caldă. Nu cred că ar mai

putea să o facă o dată. Cel puțin, voi vă aveți unul pe celălalt.

Am aruncat o privire către Cliff și tot ce am simțit a fost *mai multă* îngrijorare. Încă nu mă obișnuisem cu gluma asta cu „sora mai mare“ – o singură privire la buza spartă a lui Cliff dovedea că în încercarea mea de a avea grijă de el nu mă descurcam prea bine.

– Toată furia aia a lui Esther, toate amenințările alea goale ale ei… asta e doar o fațadă, a continuat Queenie. Dincolo de ea, Esther e o fată strașnică. Trebuie doar să-i dai o șansă.

– A zis lucruri oribile despre sora mea! am insistat eu, deși începeam să mă simt stânjenită.

Pentru că eu începusem cearta, nu? Eu fusesem cea furioasă – Esther aproape încercase să se scuze.

Queenie s-a oprit în loc.

– Ai auzit de *Kindertransport*, nu?

– Câțiva copii evrei din Europa au venit la școala noastră, am spus. Dar nu înțeleg ce…

– Esther a fost unul dintre ei, m-a întrerupt Queenie. Nu la școala ta, ci la o altă școală din Londra. E o refugiată evreică.

– Păi, a făcut-o pe Sukie spioană! am insistat eu.

Queenie mi-a ignorat comentariul.

– Esther a îndurat multe necazuri. Toți cei pe care îi iubea au murit sau au dispărut, sau, dacă nu, trăiesc în altă țară. Poți să-ți închipui cum se simte?

Am înghițit în sec, simțindu-mă groaznic. Chestia era că *puteam* să-mi închipui – sau măcar în parte – mi s-a făcut rușine, ceea ce nu mi-a îmbunătățit deloc starea de spirit.

– Asta nu-i o scuză pentru ce i-a făcut lui Cliff, am murmurat eu, deși în realitate eram supărată pe mine însămi.

După ce auzisem despre carnea cușer, ar fi trebuit să-mi dau seama că era un copil din *Kindertransport*. Dar n-am gândit deloc, ba, în schimb, am înșfăcat-o de păr.

În ce fel de persoană mă transformam, de eram atât de înverșunată? Atât de furioasă?

Queenie a luat-o iar din loc.

– Buza aia o să se vindece într-o clipită. Acum grăbiți pasul și nu mai pierdeți vremea.

M-am uitat pieziș la Cliff și am avut o senzație ciudată în piept. Buza lui arăta oribil, dar avea să se vindece – Queenie avea dreptate. Cel puțin el era aici, în viață, fratele meu cu mâini lipicioase. Ținând cont de toate, eram foarte norocoasă.

Acum, ajunseserăm deja la mare. În stânga noastră era plaja, abruptă și cu pietriș. La câteva sute de metri depărtare, dincolo de ultimul epiu, pietrișul era înlocuit de nisipul neted și ud, și se vedea un indicator pe care scria: „Pericol! Nisipuri mișcătoare!“, doar că „nisipuri“ se șterse. Era un loc mohorât, deloc atrăgător; sunt convinsă că înghițea oamenii cu totul, așa cum spunea Queenie. Cu siguranță, nu trebuia să ți se spună și a doua oară să stai departe de el.

În dreapta era portul. În după-amiaza aceea marea era în reflux și cele câteva bărci aflate acolo stăteau înclinate într-o parte pe nisip. La capătul digului se înălța farul și, deși încă mă simțeam groaznic, n-am putut să nu observ cât de magnific arăta. Zidul care îl lega de uscat mă ducea cu gândul la o stradă pietruită. Către noi venea cineva însoțit de un câine alb micuț, care îl mușca în joacă de călcâie.

Queenie s-a oprit și și-a ridicat brațul pentru a saluta. Persoana – un bărbat – s-a oprit și a făcut și el semn cu mâna. Era îmbrăcat din cap până-n picioare într-o haină de ploaie neagră, lucioasă și enormă care îl făcea să arate ca o balenă.

– Cine e *ăla*? a întrebat curios Cliff, deși cred că se referea la câine.

– Ephraim Pengilly, a răspuns Queenie, paznicul farului. El încă nu știe, dar urmează să vă primească pe amândoi la el. Fie că îi place sau nu.

VORBELE NESĂBUITE COSTĂ VIEȚI[14]

Queenie ne-a prezentat punându-i lui Ephraim în mână cartela noastră de alimente.

– Evacuații tăi. Știi, și *ăsta* e un efort de război.

Câinele paznicului de far a adulmecat pantofii lui Queenie și a mârâit. Probabil că era un bun cunoscător al firii omului, am decis eu. Și totuși, în vreme ce creierul meu începea să asimileze ceea ce se întâmpla, am realizat că viața lua brusc o întorsătură bună. Am lăsat jos geamantanele și l-am strâns pe Cliff de braț, încântată. Aveam să locuim în far!

Ephraim însă era nedumerit.

– Stai pu…

– Poate că ai reușit să o convingi pe doamna Henderson că nu o primești pe Esther Jenkins, a vorbit Queenie peste el. Dar situația s-a schimbat.

S-a răsucit pe călcâie și a pornit cu pași mari înapoi pe stradă, lăsându-ne în port.

Ephraim ne-a studiat cu un aer neîncrezător, ca și cum tocmai apăruserăm în fața lui ca printr-o magie. Nu arăta deloc așa cum mă așteptam să fie un paznic de far. În loc de un bătrân cu o barbă stufoasă și o figură veselă, era tânăr – cam de vârsta lui Sukie – și, spre deosebire de Queenie, chiar își arăta vârsta. Avea ochi de un albastru pal și părul negru îi era ciufulit. Iar chipul lui, care nu părea să zâmbească prea mult, m-a făcut să-l plac. Și nici nu avea dimensiunile unei balene: doar pelerina de ploaie era uriașă.

Mi-am adus aminte ce spusese doamna Henderson despre el, că prefera să locuiască singur, deși nu ăsta era motivul pentru care Esther nu putea sta aici. Părea să aibă de-a face cu un plan pe care ei nu voiau să i-l dezvăluie. Chiar și așa, Ephraim nu părea să știe ce să facă cu noi, sau ce să spună, deși câinele lui s-a apucat să lingă vesel genunchii lui Cliff.

– E grozav! a spus Cliff, zâmbind larg și mângâindu-l pe câine pe cap. Cum îl cheamă?

– Pixie. E o *ea*, a zis Ephraim și s-a încruntat. De obicei, nu-i plac străinii, dar pe tine te place.

Ceea ce a părut să-l convingă că eram în regulă; cu un oftat adânc, ne-a luat geamantanele.

– Atunci, hai! Ar fi mai bine să mergem înainte să vină fluxul.

Ephraim a fluierat-o pe Pixie, apoi a pornit înapoi către far.

– Vorbește cu noi sau cu câinele? m-a întrebat Cliff.

– Cu noi, găgăuță, i-am zis și i-am tras un ghiont în joacă. Te simți bine? Serios?

– Zău așa, Olive, nu te mai agita atâta. Sunt în regulă.

Trebuia să recunosc că arăta mai fericit decât îl văzusem în ultimul timp.

Pășind cu grijă pe pietrele alunecoase, l-am urmat pe Ephraim. Drumul care ducea la far era atât de înalt, încât era ca și cum mergeam pe marginea unui zid foarte lat. Distanța până la plaja de dedesubt era de vreo patru metri și jumătate. De acolo de sus, vântul care bătea dinspre mare se simțea foarte rece, chiar și după standardele din Budmouth Point. Trecea prin paltonul elegant al mamei și în curând m-am trezit dorindu-mi să am vechea mea haină care nu-mi mai era bună, dar cel puțin ținea departe frigul.

După vreo sută de metri, drumul se termina cu un șir de trepte care duceau la far. Ușa de la intrare era la vreo șase metri înălțime și la ea se ajungea pe o scară de fier ruginită, fixată chiar pe zidul clădirii. Dacă exista vreun dezavantaj în a locui într-un far, atunci ăsta era: doar la vederea scării am simțit că mi se face greață, deși știam că pentru Cliff avea să fie și mai rău.

Ephraim ne aștepta la baza scării.

– Câinele urcă primul, a explicat el.

– *Câinele?* m-am încruntat. Nu o duci tu în brațe?

Cum Pixie lătra și se învârtea în jurul picioarelor lui Ephraim, mi-am dat seama că mai făcuse asta, și încă de multe ori.

– Sus, fetiță, sus! a strigat el.

Pixie a sărit pe scară, cu labele din față pe treapta următoare și cu labele din spate pe cea de jos. Și așa a urcat, ajungând mai sus. Nu era prea grațioasă – pe jumătate pășea și pe jumătate se cățăra. Am urmărit-o cu inima cât un purice. Când a ajuns sus, a împins ușa cu botul, apoi s-a așezat înăuntru și s-a uitat în jos la noi.

– E incredibil! a strigat Cliff, deși începea să arate cam palid.

– Uluitor, am aprobat, forțându-mă să zâmbesc.

Apoi a venit rândul geamantanelor. Săltându-l pe al meu pe un umăr, Ephraim a urcat pe scară. Doar să-l urmăresc și mi s-a uscat gâtul, înghițind în sec. A împins geamantanul înăuntru, pe ușă, apoi a coborât după cel al lui Cliff.

– După ce ajung sus, veniți și voi, da? mi-a zis el, potrivindu-și al doilea geamantan pe umăr.

Am încuviințat din cap neliniștită. Cliff își bâțâia picioarele, așa cum făcea întotdeauna când era agitat.

– Respiră adânc! i-am spus. Fii curajos!

El a înghițit în sec cu zgomot.

– Pot să urc eu primul ca să termin odată cu asta?

– Bine.

– Urcă în spatele lui, mi-a strigat Ephraim. Nu zăbovi.

Observasem că, în stânga și în dreapta noastră, plaja era deja acoperită de apă. Deși când mă uitam în sus, nu eram deloc mai liniștită: din unghiul ăsta, scara de fier părea mai abruptă și mai periculoasă. Cliff și-a îndreptat umerii și a pus mâinile pe prima treaptă. Când a urcat suficient de mult, l-am urmat.

Cu cât înaintam mai mult, cu atât devenea mai puternic vântul. Nu ne ajuta deloc că scara părea unsuroasă de la apa mării, căci ne era greu să ne prindem bine de balustradă; și mai greu era să nu alunecăm în față. Începusem să transpir pe sub palton.

Acum mai rămăseseră doar câteva trepte. Dincolo de Cliff, am văzut pragul ușii de la intrare, cu vopseaua ei roșie și scorojită. Înăuntru, chiar dincolo de prag, fremătând nerăbdătoare, era Pixie.

Deasupra mea, Cliff s-a oprit. Gleznele îi tremurau îngrozitor.

– Mergi mai departe! Aproape am ajuns! i-am strigat.

Dar el părea să se fi blocat.

– Cliff, am spus încet. Dă din cap dacă mă auzi.

A mișcat ușor din cap.

– Bun. Acum ridică piciorul stâng.

L-a ridicat. Am oftat ușurată.

– Grozav! Acum fă la fel cu piciorul drept.

Și a *făcut* la fel, doar că scara era prea alunecoasă. Cuprins de panică, s-a apucat de balustrada scării. Picioarele lui au lovit în

spațiul de deasupra capului meu.

– Prinde scara! am țipat. Pune-ți picioarele la loc pe treaptă!

Dar dădea tot mai mult din picioare și nici chip să nimerească treapta.

– Scara, Cliff! E acolo, chiar în stânga ta!

„Nu-i da drumul!“, m-am rugat eu. Doar că acum și mâinile îi alunecau. Dintr-o clipă într-alta, avea să se prăbușească peste mine și eu nu credeam că puteam să-l prind.

Apoi, dintr-odată, i-am văzut tălpile ridicându-se. Nu mai era deasupra capului meu: Ephraim își agita brațele nebunește ca să salte trupul moale al fratelui meu și să-l tragă pe ușă. În câteva momente, eram și eu înăuntru. M-am prăbușit pe jos lângă Cliff, prea slăbită pentru a mă feri de botul lui Pixie care mă împungea sub braț.

Când am reușit să mă ridic în capul oaselor, am văzut o cameră cu pereții arcuiți și o scară în mijloc care se răsucea în sus. Peste tot erau atârnate năvoade și colaci groși de frânghie, și, rezemat de o astfel de grămadă, era Cliff, care părea grozav de ușurat. M-am târât până la el în patru labe.

– Va trebui să exersezi pe scara aia, i-am spus, încercând să-mi recapăt răsuflarea. Altfel, inima mea nu rezistă.

Cliff a zâmbit, nu la mine, ci în sus către Ephraim, care își scotea pelerina de ploaie udă.

– Mi-ai salvat viața, i-a spus.

– E doar o scară, a murmurat cu sfială Ephraim. Nimeni n-a căzut vreodată de pe ea, nici măcar câinele.

Nu prea l-am crezut și am înghițit în sec.

– Păi, oricum, mulțumim mult.

Cred că s-a înroșit.

– Bun, a spus el, schimbând repede subiectul, hai să vă instalez.

Ne-a dat geamantanele și s-a îndreptat repede către scară. Îmi simțeam picioarele încă tremurând; Cliff însă s-a repezit nerăbdător înainte. La etajul următor, Ephraim a tras zăvorul la o ușă care părea foarte veche.

– Aici o să dormiți, a spus Ephraim, deschizând-o.

– Ooo! am exclamat eu, rămânând cu suflarea tăiată. Adică…. uau!

Era probabil cea mai drăguță cameră pe care o văzusem vreodată. În primul rând, avea foarte multă lumină. Am numărat cel puțin șase ferestre – micuțe, arcuite în partea de sus și adânc sculptate în pereți. Totul era vopsit în alb, chiar și podeaua. De-o parte și de alta a camerei, erau două paturi, lipite de pereții rotunjiți ai farului. Deasupra fiecărui pat era un raft cu cărți din care atârnau niște felinare frumoase, albastre ca marea. Nici măcar nu mă deranja să împart camera cu Cliff. Paturile nu erau făcute, așa că am întrebat unde erau ținute păturile și pernele.

– O să fac eu asta după ce vă arăt și restul, a spus Ephraim, îndreptându-se înapoi către scări.

Părea puțin cam grăbit.

Ne-am lăsat geamantanele nedesfăcute și l-am urmat la etajul următor, unde dormea Ephraim. La nivelul de deasupra se aflau un living și o bucătărie. Din nou, era o altă cameră plină de lumină, cu carpete pe podea și perne pe scaune, în culori care nu se asortau. Se vedeau cratițe agățate pe perete, farfurii așezate în teancuri pe polițe. Coșuri cu lemne. Ziare vechi. Gheme de lână unde cineva împletise ceea ce păreau a fi ciorapi. Mama ar fi zis că locul ăla avea nevoie de o dereticare serioasă, dar mie mi se părea o dezordine plăcută.

– Unde e „lumina“ adevărată a farului? am întrebat eu.

Ephraim a arătat către tavan.

– Camera de comandă e sus de tot. Acolo lucrez eu.

– Ce faci… vreau să spun, ca paznic de far?

– Ghidez vasele care trec pe aici, sunt atent la orice fel de probleme, vase aflate în dificultate, genul ăsta de lucruri. Trebuie să întregistrez în jurnalul meu tot ce se întâmplă – vremea, traficul, cu cine discut, ce văd. Ăsta e regulamentul. Oh, și păstrez echipamentul în ordine.

Păreau grozav de multe lucruri de făcut pentru o singură persoană.

– Acum lumina e aprinsă? a vrut Cliff să știe.

Ephraim a scuturat din cap.

– Numai noaptea și pe vreme proastă. În partea asta a coastei sunt stânci de care ar putea să se izbească vreo barcă. Și nisipurile mișcătoare… n-ai vrea să fii prins în așa ceva.

– Ne-a spus Queenie de ele, a zis Cliff plin de entuziasm. A *murit* vreodată cineva acolo?

– Păi… Ephraim a tras aer adânc în piept. Nu în ultimul timp, ceea ce e un motiv pentru care lumina este atât de importantă.

Se vedea bine cât de mult ținea la far: erau de departe cele mai multe lucruri pe care ni le spusese dintr-o răsuflare.

– Doamna Carter zice că se vorbește să se renunțe la lumină, dar cum o să ajute asta dacă nemții zboară pe aici în timpul zilei? am întrebat eu, puțin nedumerită.

Fața lui Ephraim s-a întunecat.

– Astea-s doar bârfe. Nu se poate să nu fie un far la Budmouth. E prea primejdios.

M-am gândit că și bombele germane erau destul de periculoase, dar, judecând după expresia lui Ephraim, am hotărât că era mai bine să nu spun asta.

2

Ephraim n-a mai vorbit prea mult după aceea. Nici nu s-a oferit să ne arate etajul de sus. Dar, spre deosebire de Queenie, și-a dat seama că totuși copiii mănâncă și beau. A așezat pe masă cești și farfurii și ne-a făcut ceai și pâine prăjită, pe care noi am pus un gem roz ciudat, despre care ne-a spus că era făcut din mere pădurețe.

– Vin din mare? a întrebat Cliff, atât de serios, încât m-a făcut să pufnesc în râs.

Nu cred că Ephraim a prins gluma[15].

– Buza ta trebuie curățată, i-a spus el lui Cliff după ce am terminat de mâncat.

Cu apă din ceainic, a șters sângele de pe fața fratelui meu și, spre marea dezamăgire a lui Cliff, a spus că nu avea nevoie de copci.

M-am ridicat de la masă și am început să adun farfuriile. Era mai bine să începem așa cum voiam să decurgă lucrurile în continuare și să-i arătăm lui Ephraim că puteam să avem grijă și singuri de noi. Ca paznic de far, el avea deja destule de făcut.

Ephraim a sărit în picioare.

– Lasă farfuriile!

– Oh. Am pus farfuriile la loc pe masă. Atunci, să fac paturile? Dacă îmi arăți unde sunt păturile…

– O să fac tot eu asta, a zis el.

Nedumerită, m-am așezat din nou. Am încercat să-i explic:

– La Queenie, eu îi făceam livrările, iar Cliff lucra…

– Aici nu aveți nimic cu ce să ajutați, m-a întrerupt tăios Ephraim.

Acum mă simțeam stânjenită.

– Scuze. N-am vrut să…

– Doar să nu vă atingeți de nimic care nu e al vostru, da?

– Nimic de aici nu e al nostru, a replicat Cliff. Și atunci, cum să facem?

Era o afirmație corectă. Tot ce voisem să spun era că ar fi trebuit să ne lase să împărțim treburile. Ceea ce făceam la Queenie ne dădea sentimentul că ne aduceam și noi contribuția.

Și totuși, Ephraim era neclintit.

– Sunteți amândoi bine-veniți aici, dar astea sunt regulile mele. Nu cotrobăiți prin dulapuri, nu ascultați discuțiile și nu urcați în camera de control a farului, ați înțeles?

– Pentru că suntem în război, am murmurat eu, gândindu-mă la ce spusese Queenie. Și vorbele nesăbuite costă vieți.

Auzisem cuvintele astea de prea multe ori azi; începeau să sune ca o scuză. Queenie, eram sigură, făcea ceva în pivnița ei, ceva secret despre care noi nu aveam voie să știm.

Și care era adevăratul motiv pentru care Esther nu putea sta aici? Ceva legat de iluziile pe care nu trebuia să și le facă, așa spusese doamna Henderson. Am aruncat o privire la Ephraim, la fața lui pe care nu se citea nimic, și m-am întrebat dacă și el avea secrete.

În original, *Careless Talk Costs Lives* – campanie creată de Ministerul Apărării britanic, prin care se atrăgea atenția asupra spionilor infiltrați ai lui Hitler (n.r.)

[15] Joc de cuvinte intraductibil. În orginal, *crab apple* = „măr pădureț“; *crab* înseamnă „măr acru“ dar și „crab“.

ZIDURILE AU URECHI[16]

În acea noapte, am rămas trează în patul meu nou. La fiecare câteva minute, când reflectorul farului se rotea, strălucirea lui era atât de puternică, încât răzbătea prin draperii și cădea pe suprafața scoicii mele, făcându-mă să mă gândesc la tata.

Ultima dată când venise acasă în permisie, îl găsisem în curte, cu privirea ațintită asupra magaziei cu cărbuni. Mi-a făcut semn să mă duc la el, m-a ridicat și mi-a spus să mă uit la pasăre. Era un porumbel, zăcând printre frunzele moarte. Nu arăta ca unul normal, cu penele lucioase: acesta avea o culoare cenușie frumoasă, cu alb în jurul gâtului.

– Nu se mișcă, am spus eu.

– Biata făptură e moartă, a explicat tata. De la epuizare, bănuiesc.

– Sau din cauza pisicii Gloriei. Săptămâna trecută a dat gata două mierle și un șoarece, am replicat eu.

Tata a arătat către piciorul stâng al păsării, care stătea țeapăn, ridicat ca o crenguță.

– Vezi cilindrul ăla de metal?

Am întins gâtul și am văzut ceva ce arăta ca unul din rujurile lui Sukie legat de pasăre.

– Porumbelul ăsta a zburat probabil tocmai din Europa. Trebuie să fie un mesaj înăuntru, ceva important venit de pe linia frontului.

Mi-a spus că pentru așa ceva erau folosiți acum porumbeii – să trimită mesaje din locuri unde nu ajungea poșta.

– Putem să-l deschidem? am întrebat eu.

– Bineînțeles că nu! a exclamat tata, părând îngrozit, și m-a lăsat jos. Mesajul este probabil strict secret, Olive. Trebuie să-l înmânăm autorităților cât de repede putem.

Nu-mi mai aminteam ce s-a întâmplat pe urmă. Un telefon la Ministerul Apărării, probabil, sau la poliție. Ceea ce mi-a rămas în minte era imaginea acelei păsări moarte. Trebuie să fi zburat peste Franța, peste Canalul Mânecii, și a ajuns la noi în clipa în care inimioara ei mică de porumbel a cedat. După tot acel efort, am fi putut măcar să citim mesajul. Părea atât de important să o facem.

Cam așa era și cu biletul lui Sukie. Mi se părea frustrant că nu puteam să îl citesc. Tot nu aflaserăm nimic despre locul în care putea fi Sukie, nici măcar dacă era moartă sau în viață. Și nici nu mai aveam biletul – Esther îl avea.

– Olive?

Cliff era treaz.

– Culcă-te la loc, i-am zis și m-am întors cu fața la perete.

– Nu pot. Trebuie să-ți spun ceva.

Am oftat și m-am răsucit la loc. L-am văzut pe Cliff cum se dă jos din pat și traversează camera către mine. A ridicat așternuturile și s-a strecurat lângă mine, cald și câtuși de puțin somnoros.

– L-am luat înapoi de la Esther, a șoptit el și mi-a băgat în mână o bucată de hârtie. Chiar înainte să-mi tragă cotul în față, i l-am șterpelit din buzunar.

Era biletul lui Sukie.

– Mulțumesc mult! am strigat, ciufulindu-l. Ești genial, zău așa!

Așadar, Esther nu mințise când spusese că nu era la ea, pentru că atunci Cliff deja îl luase înapoi. Eram încântată să-l am din nou.

– Olive?

Brusc, tonul lui Cliff era atât de serios, încât am simțit un nod în stomac.

– Crezi că Esther a avut dreptate?

– Despre ce? am întrebat prudentă.

Dar știam ce voia să spună: citise din nou biletul – sau încercase să îl citească; lucru imposibil din cauza codului. Se întreba dacă sora lui era spioană. Nu-l învinovățeam. În definitiv, Sukie era cea mai curajoasă și mai deșteaptă persoană pe care o cunoșteam. Dacă cineva se putea dovedi mai isteață ca nemții, atunci îmi pariam toți banii pe Sukie. Dar, în cărțile pe care le citisem, spionii lucrau singuri, în vreme ce Sukie avea o mulțime de prieteni – foști colegi de școală, oameni de la locul ei de muncă. Avea și o prietenă prin corespondență, căreia îi scria în fiecare seară, deși începeam să mă întreb cât de mult era valabilă de fapt partea cu „prietena“ în privința lui Queenie.

Am respirat adânc.

– Nu cred că e spioană. Și nici nu cred că a dispărut în raidul aerian.

Cliff a tăcut și a meditat la vorbele mele.

– Și atunci, unde e?

M-am gândit la bărbatul cu care se întâlnise: la harta străină din sertarul ei de acasă. La ceea ce încercasem să văd pe masa lui Queenie ceva mai înainte, și la regulile stricte ale lui Ephraim.

– Nu știu, am răspuns cu grijă. *Încă*.

Toate lucrurile astea puteau fi niște indicii întâmplătoare. Sau… puteau cumva să se lege între ele. În vreme ce stăteam amândoi întinși acolo, unul lângă altul, aproape că simțeam cum siguranța prindea contur ferm în mintea mea. Ephraim *și* Queenie ne ascundeau niște lucruri. Iar Sukie, în mod hotărât, nu era genul de persoană care să lucreze singură.

2

În dimineața următoare, în lumina strălucitoare a zilei, codul părea extrem de simplu.

```
ZIUA 9
I 26 8 T/U I
J 26 9 16 19 12 6 8 I
B 26 T - 50.26
B 12 13 20 + 3.6
```

Și totuși, oricum îl citeam – de la stânga la dreapta, de sus în jos, răsturnat – tot nu puteam să-mi dau seama ce însemna.

– Renunț! am oftat eu.

Ne aflam în sufrageria din far, cu masa încă plină de vase murdare de la micul dejun, pe care nu îndrăzneam să le spălăm.

– Ziua 9 – asta e ușor. Înseamnă peste nouă zile, a spus Cliff.

Am avut impresia că nu-i acordă toată atenția, căci o avea la picioare pe Pixie, care cerșea firimituri de pâine prăjită.

– Foarte bine, istețule. Începând de când?

El a ridicat din umeri.

– Seara de la cinematograf?

Era posibil. Sau putea fi ora nouă dimineața. Sau o dată necunoscută din trecut – sau din viitor. Existau atât de multe înțelesuri diferite – și eram doar la primul rând.

Exasperată, m-am trântit pe scaunul cel mai apropiat. Poate că, într-un fel, codurile erau precum cuvintele încrucișate: cu cât te holbai mai mult la ele, cu atât mai greu îți era să le rezolvi. Am pus biletul în buzunarul cămășii și am decis să iau o pauză. Pixie deja se plictisise și adormise, iar Cliff se uita pe fereastră printr-un binoclu. În cameră se lăsase tăcerea. Din scaunul meu, aflat lângă scări, am descoperit că îl puteam auzi pe Ephraim, aflat în camera de control de deasupra noastră.

Pârâiturile și bipurile îmi spuneau că vorbea la un radio. Zicea lucruri precum „grenuri“ și „contracurent“, „noduri“ și „coordonate“, care sunau impresionant, deși habar n-aveam ce însemnau. Celelalte sunete erau niște clinchete care s-au auzit multă vreme după ce conversația radio s-a încheiat. Ieri văzusem niște gheme de lână aici pe un scaun. Un ciorap pe jumătate terminat. Andrele.

Ephraim tricota și, după cum se auzea, foarte repede.

– Și? a zis Cliff, când i-am spus să asculte, apoi s-a întors de la fereastră ca să se uite la mine prin binoclu; era destul de deconcertant. Toată lumea împletește, nu?

Cu siguranță mama și Gloria tricotau – făceau ciorapi pentru soldații noștri, dar numai câteva perechi fiecare. De obicei, asta se întâmpla în timpul Crăciunului, când le puneau în pachet cu tablete de ciocolată și tutun de pipă și le trimiteau la o adresă a forțelor armate britanice undeva în străinătate.

Dar acum nu era Crăciunul și totuși deasupra noastră Ephraim părea să încerce doborârea recordului mondial la tricotare. Oricine ar fi fost destinatarul acestor ciorapi, era clar că era foarte friguros. Sau avea nevoie rapid de haine groase.

În original, *Walls Have Ears* – text de propagandă din timpul celui de-al Doilea Război Mondial (n.r.)

LIBERTATEA ESTE ÎN PERICOL[17]

În după-amiaza următoarei zile de luni, am început lecțiile la școala din sat. Durase puțin până se aranjaseră lucrurile, deoarece exista o singură sală de clasă, în care nu puteam încăpea cu toții, așa că toți copiii din Budmouth Point învățau dimineața. Ai fi zis că o să fie încântați să plece devreme acasă. Dar, când am sosit noi la școală, am fost uimită să găsesc un grup de copii la intrare.

– Șșșt! Vin! a spus cineva într-o șoaptă foarte sonoră.

În acel moment, mi-am dorit din toată inima să fiu din nou în Londra și să mă duc la St Thomas ca de obicei, să intru pe porțile școlii alături de Maggie și Susan. Brusc, îmbrăcată în paltonul elegant al mamei, m-am simțit foarte timidă, neștiind prea bine dacă să mă opresc sau să trec repede pe lângă ei. Totuși, în comparație cu scara farului pe care trebuiserăm să o coborâm ca să ajungem aici, pentru Cliff asta era partea cea mai ușoară.

– Salut, le-a spus el copiilor din sat, privindu-i cu ochii mijiți de sub șapca lui de elev.

– Te pricepi la fotbal? a întrebat unul dintre băieții mai mici.

– Mă descurc binișor, a recunoscut Cliff.

Un alt băiat, căruia îi lipsea un dinte din față, mi-a spus:

– Te-am mai văzut prin sat. Tu ești fata cu livrările, nu?

– Am fost, am replicat eu. Acum locuim în far.

– Super! a fluierat. Cum e înăuntru? Chiar vorbește cu voi domnul Pengilly? Mama zice că e mereu trist și nu discută niciodată cu nimeni.

– E în regulă, am spus eu.

Cred că băiatul voia niște detalii picante, dar eu deja mă simțeam destul de loială față de Ephraim, a cărui fire serioasă mă impresiona. Oricum, atenția băiatului s-a îndreptat repede în altă parte, căci alți evacuați ajungeau la poartă.

– Ești din Londra? m-a întrebat o fată pistruiată.

Am dat din cap și am zâmbit.

– Tata zice că nemții nu contează, că londonezii ne-au invadat de fapt, a remarcat un băiat mai mare.

Am sperat că glumea: cu siguranță avea un rânjet larg pe față. Apoi colegul lui i s-a alăturat.

– Goniți-i pe toți acasă. Nu-i vrem aici!

Și mi-am dat seama că nu era un rânjet plăcut. L-am luat pe Cliff de mână și m-am gândit că era mai bine să mergem pe terenul de joacă, unde îl vedeam pe domnul Barrowman stând de vorbă cu Miss Carter. M-am uitat în spate și am văzut că noua țintă a băiatului care rânjea era Esther Jenkins, care, la fel ca noi toți ceilalți, era îmbrăcată în uniforma școlii ei din Londra.

– Ai speriat vacile în hainele alea, nu? a strigat băiatul.

Esther s-a oprit în dreptul copiilor din Budmouth.

– Care dintre voi a spus asta?

N-am putut să nu-i admir curajul. N-o mai văzusem de vineri, de când plecaserăm de la Queenie, și încă mai credeam că mă purtasem destul de urât, mai ales că acum știam ceva mai multe despre viața ei. Hotărâsem să mă străduiesc mai mult și să mă arăt mai prietenoasă data următoare când o întâlneam. Dar, privind-o acum, părea tot bătăioasă. Nu credeam că planul meu avea să funcționeze.

– Cu mine vorbești? a întrebat Esther, întorcându-se către băiatul care rânjea. Știi, noi suntem oaspeți aici. *Așa* ne primiți voi?

Cu bărbia ridicată, cu codițele aruncate peste umeri, a rămas fermă pe poziție. Pe de altă parte, băiatul se schimbase la față.

– Ăsta nu e un accent de Londra, a râs el, agitat. Pari străină, chiar așa.

Mi-am ținut răsuflarea. Avea să iasă urât. Am văzut-o pe Esther cum își încleștează pumnii pe lângă corp.

Din fericire, domnul Barrowman a început să sune din clopoțelul școlii cu o mișcare largă de braț. Sunetul era asurzitor, așa că a risipit grupul.

Am fost conduși într-o clasă ca să ne agățăm paltoanele și măștile de gaze în cuiere care purtau numele altor copii. Era ciudat să fiu din nou într-o sală de clasă. Șirurile de bănci erau destul de familiare, la fel și cărțile cu cotoarele uzate așezate în teancuri pe polițele din fundul clasei. Mirosul – praf de cretă și ceară de dușumea – mă făcea să-mi aduc aminte, fără prea mult entuziasm, de ecuațiile și

algebra pe care fosta mea profesoară, Miss Higgins, se chinuise să mi le bage în cap, dar fără prea mult succes.

Deși eram numai douăzeci și cinci de copii în clasă, aveam cele mai diverse vârste și dimensiuni, purtând uniformele a cel puțin patru școli londoneze. Una dintre ele era școala domnului Barrowman, lucru pe care mi l-am amintit din tren. Fusese evacuat aici cu elevii care îi mai rămăseseră, iar acum trebuia să facă față provocării de a ne preda, și, dacă era neliniștit, nu o arăta.

– Robertson! s-a răstit el pe neașteptate la un băiat. Bagă-ți cămașa aia în pantaloni. Nu e jupon!

Miss Carter s-a dovedit mai amabilă și și-a adus aminte de toate numele noastre în vreme ce intram cu pași târșâiți pe ușa clasei.

– Bună, tuturor! Da, așa e, mă aflu aici ca un ajutor suplimentar, ne-a spus ea. Intrați, așezați-vă!

Când am trecut pe lângă ea, m-a tras într-o parte.

– Queenie mi-a zis despre cearta ta cu Esther, mi-a șoptit. Ce-ar fi să o luați de la capăt?

– Ăăă…, mi-am mușcat buza. O să încerc.

– Bravo! Miss Carter a zâmbit. Uite, e o bancă liberă lângă Esther. Nu vrei să te așezi acolo?

Ca să fiu sinceră, nu credeam că Esther mă voia lângă ea și aș fi preferat să încerc să mă împrietenesc cu ea în ritmul meu. Dar îmi plăcea Miss Carter: purta un ruj strălucitor și soiul ăla de pantaloni pe care Sukie îi numea „comozi“, și știam că avea intenții bune.

– Bine, am acceptat eu.

Esther a părut surprinsă când m-am așezat lângă ea, deși nu eram sigură că o să rămân prea mult timp acolo, căci domnul Barrowman îi rearanja acum pe elevi.

– Cei mai mici stau aici, a zis el, pocnind din degete către băncile din față. Elevii mai mari se așază pe locurile din margine de pe fiecare șir.

M-am gândit că asta însemna ca elevii mai mari să îi poată ajuta pe cei mai mici. Până la urmă, nici Esther și nici eu nu ne-am mai mutat, căci ea era cam cu un an mai mare decât mine.

– Deci, se pare că eu o să te ajut, a zis Esther pe un ton rece. Te rog, spune-mi că nu ești îngrozitoare la mate.

– Nu sunt foarte *bună*, am mărturisit eu.

Ea s-a rezemat de spătar cu un oftat.

– Tipic!

– LINIȘTE! a urlat domnul Barrowman, făcându-mă să tresar. Nu-mi aduc aminte să fi invitat clasa să vorbească!

S-a lăsat liniștea în încăpere. Nimeni nu mai îndrăznea să deschidă gura, cel puțin nu fără a fi întrebat. Pentru mine, această perspectivă groaznică a venit foarte repede, când, după ce ni s-au dat caietele, domnul Barrowman ne-a anunțat că vom scrie cu cerneală.

– Fără tăblițe cu cretă sau creioane în clasa mea. De acum înainte, veți folosi cu toții tocuri și cerneală.

Cliff a întors capul și când ochii ni s-au întâlnit, am schimbat o privire încântată. Scrierea cu cerneală era ceea ce făceai în ultimul an la St Thomas. Încercasem o dată, de amuzament, și făcusem o mizerie cumplită, dar, când i-am prins șpilul, scrisul meu a arătat grozav de elegant.

Un băiat pe nume David, de la școala domnului Barrowman, a primit sarcina de a împărți tocurile. Miss Carter a dat tuturor bucăți de sugativă. Apoi privirea severă a domnului Barrowman s-a oprit asupra mea:

– Olivia, tu vei fi responsabilă cu cerneala clasei în acest trimestru.

M-am făcut mică. Toată lumea știa că să fii responsabil cu cerneala era aproape același lucru cu a avea înscris pe frunte „preferatul profesorului“.

– E *Olive*, domnule, am mormăit, știind că mă înroșisem. Chiar trebuie să fiu? Nu prea mă pricep să torn lichide.

S-a uitat la mine cu un asemenea dispreț, încât am știut că nu aveam de ales. Fără tragere de inimă, m-am dus în fața clasei ca să iau recipientul cu cerneală.

– Umple călimara fiecărui elev, m-a instruit domnul Barrowman, înmânându-mi vasul. Și repede.

Pe fiecare bancă, în partea de sus, în colțul drept, exista o cești cuță de porțelan pentru cerneală. Pe cele din rândul din față le-am umplut destul de ușor. Dar copiii mai mari nu s-au dat deoparte pentru mine, așa că a trebuit să pășesc peste picioare întinse și să

le ocolesc scaunele. Tocurile lor, împărțite în mod eficient de Davis, așteptau nerăbdătoare deasupra caietelor deschise.

– Trebuie să ne așteptăm LA NESFÂRȘIT cerneala? a strigat din față domnul Barrowman. Grăbește-te ODATĂ, fată!

Încinsă și roșie la față, m-am repezit la rândul din spate. Esther și-a strâns picioarele ca să mă pot apropia mai mult de banca ei.

– Mersi, i-am șoptit recunoscătoare.

Dar chiar când mă aplecam ca să torn cerneala, un zgomot venit de afară m-a făcut să încremenesc.

Huruitul a devenit mai puternic. Era sunetul de neconfundat al avioanelor – al bombardierelor, ca să fiu mai exactă. Toată lumea se uita acum spre cer. Când am văzut-o pe Miss Carter scoțându-și ochelarii și strecurându-i în buzunarul pantalonilor, am simțit un fior rece de frică. Nimeni cu ceva minte în cap nu își ținea ochelarii pe nas în timpul unui raid aerian. Asta era ceva ce ne învățaseră bombardamentele din Londra.

– NU vă panicați! ne-a cerut domnul Barrowman, deși atunci când s-a uitat afară pe fereastră a rămas cu răsuflarea tăiată. Dumnezeule mare! Asta e…

Huruitul avioanelor de deasupra l-a acoperit pur și simplu.

În ciuda ordinului profesorului, am început totuși să intru în panică. „Respiră!“ mi-am spus. Nu e ca data trecută. Nu ești singură sau afară pe stradă. Ești în siguranță. Dar trupul meu își amintea. Am început să tremur, inima îmi bătea atât de tare, încât m-am gândit că aveam să leșin.

Bum!

Explozia m-a aruncat în banca lui Esther. Copiii au căzut de pe scaunele lor. Cărțile s-au prăbușit de pe rafturi. Am rămas pe podea, cu brațele adunate în jurul capului. Sub mine pământul s-a cutremurat, iar ferestrele au scos un pocnet scârțâit când sticla lor s-a spart.

Apoi s-a lăsat tăcerea. Preț de o clipă, nimeni nu s-a mișcat, încă în șoc. Apoi, sărind peste scaunele răsturnate, m-am repezit către Cliff.

– Ești bine? am strigat, ștergându-i praful de pe față.

A încuviințat din cap, zâmbind șovăitor.

– A fost grozav!

L-am ajutat să se ridice, dar nu i-am spus că arăta total îngrozit.

Și alți copii erau acum în picioare, scuturându-și hainele de praf și verificând dacă nu aveau răni sau vânătăi. Aveam o senzație ciudată în urechi, dar nu mă durea nimic. Treptat, bătăile inimii mele au încetinit.

– A fost doar o bombă rătăcită. N-avem de ce să ne agităm. Acum s-a terminat totul, a insistat domnul Barrowman, cerându-ne să ne întoarcem la locurile noastre.

A reluat lecția de acolo de unde se oprise, spunându-ne să copiem data în caietele noastre, și totuși, când ni s-a adresat, avea în mod clar un tremur în voce.

Mi-am luat tocul și mi-am dat seama că eram singura rămasă fără cerneală. M-am uitat în jur, după vasul cu cerneală. Era pe podea, acolo unde îl scăpasem, și cerneala stropise peretele și picioarele băncii lui Esther. Tocmai îmi făceam curaj pentru a-i spune domnului Barrowman, când deodată Esther a strigat:

– Îmi curge sânge!

Mi-am scăpat tocul din mână, speriată. Esther își acoperise fața cu mâinile. Era în picioare, clătinându-se înapoi și răsturnându-și scaunul. Miss Carter s-a repezit la ea cu o batistă.

Nu era sânge: vedeam culoarea printre degetele ei și era albastră, nu roșie. Cerneala ajunsese și pe ea, o pată mare și udă chiar pe frunte.

N-a trecut mult și au înțeles și ceilalți copii ce se întâmpla. Clasa s-a umplut de râsete. Esther și-a șters fața cu batista lui Miss Carter și a priceput și ea. A părut foarte ușurată și a reușit să schițeze chiar și o umbră de zâmbet. Apoi privirile ni s-au întâlnit și zâmbetul i-a dispărut.

„Nu-i amuzant“, a spus ea pe mutește, ca și cum o făcusem dinadins.

2

După aceea, nu ne-am mai putut întoarce la o atmosferă normală, deși domnul Barrowman a încercat. Până la urmă, am fost trimiși cu toții acasă.

– Esther, stai! am strigat când ea s-a repezit afară pe ușă înainte să apuc să-mi pun paltonul.

–Las-o să se liniștească, m-a sfătuit Miss Carter. Și tu pari cam tulburată, Olive. Du-te acasă și bea un ceai.

Nu voisem să vărs cerneala, fusese un accident – oricine putea înțelege asta. Problema era că relația dintre mine și Esther era deja dificilă și complicată, iar cerneala vărsată înrăutățise lucrurile.

– Uau, arăți groaznic, a zis Cliff, în vreme ce plecam de la școală, ceea ce nu m-a ajutat deloc.

Dar asta a fost tot ce a spus, bănuind probabil că nu aveam chef să vorbesc. Am ieșit amândoi pe poarta școlii în tăcere.

Bomba rătăcită căzuse chiar dincolo de biserică. Din fericire, nicio casă nu fusese lovită; bomba aterizase în grădina din față a cuiva. Tot ce rămăsese din ea acum era o gaură mare, fumegândă, și rămășițele unei porți. La vederea ei, am simțit că mă cuprinde din nou panica, așa că am grăbit amândoi pasul.

Dar nu am ajuns prea departe. Pe strada principală, mulțimea de oameni era atât de compactă, încât era imposibil să te strecori prin ea. Sosise cineva cu o mașină și era în mod clar atât de important, încât oamenii ieșiseră din casele lor pentru a-l întâmpina.

– Cine e? a întrebat Cliff, ridicându-se în vârful picioarelor pentru a vedea mai bine.

Haina și chipiul bleumarin ale omului păreau să fie un soi de uniformă.

– Păi, nu e din Garda Națională și nici din armată, am dedus eu.

Apoi cineva a strigat „Garda de coastă e aici!“ și „Să trăiască domnu’ Spratt! Pe friți o să-i alunge-ndat’!“, până când omul a fost aproape dărâmat de bătăile celorlalți pe spatele lui. A urcat repede pe cele mai apropiate trepte, care s-au întâmplat a fi cele de la ușa lui Queenie, și a rămas acolo, cu picioarele depărtate, pentru a se adresa mulțimii. Deși nu foarte înalt, era solid, și asta îl făcea să arate destul de îndesat. Părea să-i facă plăcere toată acea atenție, căci își umflase pieptul ca și cum tocmai ar fi primit o medalie.

– Astăzi ne aflăm din nou în această situație inacceptabilă. De două ori în ultima săptămână, bombardierele germane au folosit Budmouth Point pe post de reper care să îi ghideze către Plymouth, a anunțat domnul Spratt.

Murmure neliniștite au străbătut strada în sus și-n jos. Cliff și cu mine am schimbat o privire: când a spus „reper“, omul se referea la far, nu?

– Am dat un telefon urgent la Ministerul Apărării și – aici a respirat cu un aer dramatic – o să v-o spun pe șleau: trebuie să radem farul.

A urmat un moment de tăcere în vreme ce oamenii asimilau vestea. Eu nu înțelegeam ce voia domnul Spratt să spună. Să razi nu era ceea ce făceai atunci când scriai cu creionul și greșeai?

Nici bărbatul pe nume Jim, care, data trecută, fusese îngrijorat pentru verzele lui, nu înțelegea.

– Eh? Cum adică, să *radem*?

– Să-l eliminăm, Jim, a explicat doamna Henderson, căci era și ea acolo, imaculată în costumul ei de tweed și cu perle, dar părând neliniștită. Să scăpăm de el. Să-l îndepărtăm.

M-am holbat uluită la domnul Spratt. Chiar ar distruge căminul frumos al lui Ephraim și Pixie? Unde ar locui ei? Unde am locui *Cliff și cu mine*?

Vocile s-au auzit imediat:

– Nu puteți face asta!

– Sigur că pot! Ai văzut avioanele alea!

– Farul ăla e mai bătrân ca orice dintre noi.

– Dar dacă asta îi oprește pe friți…

Foarte repede, șocul meu s-a transformat în nedumerire. Cum naiba *îndepărtezi* un far?

Argumentele pro și contra au continuat. Era ca o funie care se strângea în noduri mai mari și mai complicate. În mod ciudat, cele mai zgomotase proteste au venit de la doamna Henderson, Miss Carter și Queenie, care își croiseră drum până în partea din față a mulțimii.

– Vreau să știu din ordinul cui ai de gând să faci asta, a cerut să afle Miss Carter.

Deși bărbatul din Garda de Coastă se afla cu două trepte mai sus de ea, Miss Carter era suficient de înaltă pentru a-l privi în ochi.

– E o porțiune periculoasă de coastă, a adăugat doamna Henderson. Sunt contracurenți și nisipuri mișcătoare și…

– Nu-i chiar așa de rău. Acum vasele comunică prin radio, a întrerupt-o un bărbat în salopetă de pescar.

– Nu toate, a replicat Queenie. Multe bărci mai mici nu au nici măcar motor.

– Ha, acum ești expertă, nu? a remarcat pe un ton zeflemitor pescarul.

Queenie l-a ignorat.

– Nu e adevărat că inamicul n-o să atace, de fapt, *un far*, pentru că asta ține de regulile războiului sau așa ceva?

Pescarul a râs sec.

– Păi tocmai asta e, drăguță. Nu mai există reguli.

– Cu siguranță, ne-am păstrat totuși bunul-simț, a remarcat doamna Henderson.

– Bunul-simț n-o să țină nemții departe, doamnă H. Bărbatul a privit-o pe Queenie cu ochii mijiți. Mă rog, doar dacă *nu vrei* să-i ții departe.

Mormăielile au străbătut mulțimea și se simțea cum starea de spirit devenea neplăcută. La fel se întâmplase mai devreme, lângă porțile școlii – apăruse acel sentiment de neîncredere. Oamenii se măsurau din priviri. Nu-mi plăcea asta. Voiam să plec de acolo și m-am uitat în jur, căutând o cale de ieșire din mulțime; nu am văzut niciuna.

Apoi Jim, omul cu varza, a spus:

– Cine Dumnezeu o să-i spună lui Ephraim?

Și toată lumea a început din nou să vorbească.

– N-o să fie deloc încântat…

– Nu știu să fi locuit în altă parte, nu de când s-a prăpădit familia lui…

– Aia a fost o iarnă cumplită, zău așa. Cimitirul s-a umplut ochi.

– Farul *este* familia lui acum…

Asta m-a făcut să-mi dau seama cât de puține lucruri știam despre Ephraim. Deși habar n-aveam cum sau când se prăpădise familia lui, înțelegeam cum era să pierzi pe cineva. Și totuși, să-ți pierzi dintr-odată toată familia trebuia să fie cumplit, și am simțit cum de tristețe mi se pune un nod în gât. El nu mai avea pe nimeni; noi o aveam pe mama, și chiar și așa tot ne durea, căci știam că tata nu avea să se mai întoarcă vreodată. Nici nu era de mirare că bietul Ephraim nu zâmbea niciodată.

Domnul Spratt a bătut din palme, cerând să se facă liniște.

– Îl voi vizita imediat pe domnul Pengilly pentru a-l informa de planurile mele.

– Mult noroc… o să ai nevoie, a zis Jim, clătinând din cap.

Curând după aceea, mulțimea s-a risipit. Bucuroși să ne putem întoarce acasă, am coborât dealul, cufundându-ne din nou într-o tăcere și mai mohorâtă.

Acasă.

Deja începusem să mă gândesc la far ca la acasă. Bietul Ephraim; avea să fie de o sută de ori mai rău pentru el și Pixie. Și nici nu puteam să cred că domnul Spratt ar fi putut pur și simplu să se *descotorosească* de un far; nu înțelegeam cum avea să facă asta.

Și totuși, cine ar fi crezut că aveau să evacueze toate animalele de la grădina zoologică sau tablourile faimoase de la National Gallery? Și că noi, copiii de școală, aveam să fim trimiși de lângă familiile noastre în mijlocul pustietății? Asta *dacă* aveai o familie: din ceea ce spusese Queenie, Esther nici măcar așa ceva nu avea.

Tot soiul de lucruri se întâmplau din cauza războiului ăstuia, ca să nu mai vorbesc de surori care dispăruseră și coduri pe care nu le puteam descifra. Erau atâtea lucruri pe care încă nu le înțelegeam. Poate că totuși *era* posibil să înlături un far, deși eu nu știam cum.

În original, *Freedom Is In Peril* – textul unui afiș de propagandă din anul 1939, creat de Ministerul Informațiilor, un departament guvernamental temporar responsabil cu propaganda și publicitatea (n.tr.)

CÂND AI ÎNDOIELI, STINGE LUMINA![18]

Primul lucru care a dispărut a fost lumina. Începând din acea noapte, farul din Budmouth Point, marea și nisipurile mișcătoare trebuiau să rămână într-o beznă totală. Așa cum a promis, domnul Spratt a venit personal să-i dea vestea, dar nu a rămas suficient de mult cât să se așeze. Ephraim și-a acceptat obligația cu inima grea, păstrându-și reacțiile pentru momentul în care domnul Spratt avea să plece.

– Ce idee prostească! a strigat el furios. Nu-și dă seama cât de periculoasă e coasta asta? Nu protejăm pe nimeni dacă ținem lumina stinsă!

Mai existau și alte planuri, pe care domnul Spratt nu avea „încă permisiunea de a le dezvălui“. Suna amenințător. Deși am încercat să nu mă gândesc la asta, mi-am imaginat niște scene îngrozitoare în care oamenii dărâmau farul, cărămidă cu cărămidă.

Nu voiam să spun că nu văzusem decât bărci de pescuit trecând pe acolo. Coasta era probabil periculoasă, dar era și foarte liniștită. Cine folosea aceste ape – și cineva o făcea, căci radioul funcționa adeseori – o făcea în mod clar nevăzut de noi.

2

În acea seară, Cliff s-a culcat devreme. Știind că nu aveam să adorm, am rămas lângă sobă, încercând să citesc, dar mintea mea se tot îndepărta de poveste. Cuvântul acela, „a rade“, chiar mă sâcâia: de parcă puteai să înlături căminul cuiva și să muți acea persoană în altă parte și să te aștepți ca viața să continue ca până atunci. Asta simțeai și când erai evacuat. Pur și simplu, trebuia să-ți continui viața și să încerci să te adaptezi. Cu *Kindertransport* trebuie să fi fost mult mai rău, pentru că, pe lângă toate celelalte, Esther trebuise să învețe o limbă nouă și obiceiuri noi, ceea ce făcuse probabil adaptarea de două ori mai grea.

Mi-am închis cartea cu un oftat. Încercam să o înțeleg pe Esther, chiar încercam. Nu mă miram că era furioasă – *dificilă*, ar fi zis

mama. M-am întrebat ce credea Esther despre mine: eram enervantă? Liniștită?

Poate.

Sau poate adevărul stânjenitor era că, din punctul de vedere al lui Esther, *eu* eram cea furioasă, cea dificilă?

Tot gândindu-mă la asta, nu-l mai ascultam pe Ephraim în vreme ce vorbea la radio sus. Dar, la un moment dat, mi-am dat seama că ridicase vocea.

– Erau așteptați acum niște zile, știi doar. Știam de la început că avea să fie greu. Cu un interval atât de mic de timp, trebuiau să fie incredibil de rapizi, spunea el. Nu, n-am avut niciun contact… nu… niciun cuvânt.

M-am apropiat de baza scării pentru a asculta mai bine.

– Vremea se menținea frumoasă, așa că nu asta trebuia să fie… Ea are coodonatele… Da, știu că toată coasta de nord e ocupată de nemți, de-asta trebuiau să acționeze rapid. Și o să fie periculos să duci la mal o barcă aici fără lumină…

A tăcut. Printre pârâiturile radioului am deslușit o voce feminină familiară – a lui Queenie. Pentru o clipă, m-a surprins, deși în același timp era logic. Bănuiala mea se adeverea: orice plănuiau, erau în asta împreună.

– Răbdare, Ephraim, a spus Queenie. Trebuie să mai așteptăm câteva zile.

– Dar va fi tot mai greu, nu? Spratt are alte planuri pentru far. Mi-a zis-o în după-masa asta…

– Dacă te pierzi cu firea nu e de niciun folos, a insistat ea. Ascultă, se pare că trebuie să avem o întâlnire. O să iau legătura cu ceilalți. Vino cât de repede poți.

De-abia am reușit să mă întorc pe scaunul meu înainte ca Ephraim să coboare în grabă scările.

– Ies pentru o oră, a murmurat el, luându-și pelerina de ploaie din cuier.

– Unde? am întrebat, încercând să par nevinovată.

– Ies, a repetat el.

Tensiunea care se mai simțea în vocea lui m-a speriat puțin. Ceea ce se întâmpla implica o barcă, un pericol și o persoană care ar fi trebuit să ajungă aici, dar încă nu sosise.

După ce Ephraim a dispărut, mi-am închis cartea. *Chiar* că nu mă mai puteam concentra.

2

În dimineața următoare, am observat imediat că micul dejun nu ne fusese pregătit. De obicei, Ephraim ne lăsa terci de ovăz pe sobă și un urcior cu lapte proaspăt care provenea de la caprele doamnei Henderson. Astăzi nu vedeam nici terci de ovăz, nici lapte. Nici măcar nu fusese aprinsă soba.

Și nici Ephraim nu era aici. După ceea ce auzisem aseară, mă îndoiam că mai venise acasă: stătusem multă vreme trează și nu-l auzisem întorcându-se.

– Mor de foame, s-a văitat Cliff, uitându-se nerăbdător către sobă. Aș mânca și-un cal!

Și mie mi-era foame. Nu aveam voie să ne atingem de nimic, dar trebuia să mâncăm ceva.

– Zău așa, o să mor de foame, a continuat Cliff.

Și s-a tot plâns, ținându-se cu mâna de stomac. Începea să mă calce pe nervi.

– N-ai să mori deloc de foame! m-am răstit la el. Nici măcar nu știi ce înseamnă să *mori de foame*!

– Iar ție nu-ți pasă!

Cliff părea profund jignit.

Pentru că m-am simțit răutăcioasă, i-am oferit o ceașcă de ceai, gândindu-mă că asta ar putea fi de ajutor. Dar ceainicul era rece și nu vedeam nicăieri o cutie de ceai. Deveneam din ce în ce mai frustrată.

– Nu poți face asta! a strigat Cliff când m-am apropiat de primul dulap.

I-am aruncat o privire.

– Vrei sau nu să mănânci?

– Sigur că vreau.

Am deschis ușa dulapului și am făcut un pas înapoi, total surprinsă. Pachet după pachet s-au rostogolit afară pe podea. Rafturile dulapului fuseseră ticsite.

– Uau! am șoptit.

– Sfinte Sisoie! a strigat Cliff.

Nu mai văzusem niciodată atâta mâncare, nici în prăvălia lui Queenie și nici măcar acasă, la Ceainăria Lipton de pe Edgware Road. Erau cutii cu fructe, mazăre și piersici. Șiruri de borcane cu gem de căpșune. Murături, biscuiți, pachete pe care nu scria nimic. Făină în săculeți, orez, pungi de zahăr.

Era atât de mult din toate – puteau hrăni ușor douăzeci sau treizeci de oameni, poate și mai mulți. Ephraim aștepta pe cineva să sosească, asta știam, dar nu-mi dădusem seama câți anume trebuiau să vină.

După ce am trecut peste șocul inițial, m-am întrebat cum aveam să băgăm toată mâncarea la loc în dulap. Rafturile de sub chiuvetă erau la fel de pline: alte conserve. Mai mult orez. Un coș cu cepe pline de noroi. În următorul dulap erau vase, farfurii, suluri de bandaje, câteva perne, câteva pături.

– Poate că a mai adus provizii pentru că știa că venim, a sugerat Cliff.

Am scuturat din cap.

– Queenie l-a luat pe neașteptate, ai uitat? Nu știa că venim să stăm cu el, așa că nu cred că toate lucrurile astea sunt pentru noi.

În ultimul dulap, am găsit ciorapi – douăzeci, poate treizeci de perechi. Erau fulare, căciuli, câteva pulovere care păreau pline de noduri. Nu-mi venea să cred că Ephraim tricotase toate lucrurile astea – și pentru cine? Spre deosebire de mama și Gloria, el nu le trimitea nicăieri.

Jos, ușa de la intrare s-a trântit. Am auzit-o pe Pixie cum latră, apoi niște pași au început să urce scările.

Ephraim se întorsese.

– Repede! Dulapurile! am strigat.

Le-am închis iute, unul câte unul. Apoi ne-am așezat la masă, cu inimile bătându-ne cu putere, tocmai la timp ca să-l întrebăm pe un ton calm pe Ephraim dacă are ceva de mâncare pentru micul nostru dejun.

– Cred că ai descoperit ceva, i-am spus lui Cliff, după ce am mâncat și ne-am întors singuri în camera noastră.

Pixie stătea întinsă între noi, cu botul pe labe, mârâind mulțumită în somn. Acum părea un moment potrivit ca să îi spun tot ce știam.

– Hotărât lucru, nu sunt pentru noi toate lucrurile alea din dulapuri. Ephraim așteaptă o mulțime de oameni să vină.

– Serios? Cliff s-a rezemat într-un cot. Pe cine?

– Încă nu știu.

– Era tare agitat la masă, a remarcat Cliff. Ai văzut? De-abia putea sta locului.

– Și nici n-a venit acasă azi-noapte, am adăugat eu și i-am spus ce auzisem seara trecută vorbindu-se la radio.

– Tiii! făcu Cliff, care era în mod clar impresionat. Sunt ca agenții secreți, nu?

– Nu, am spus eu hotărât. Dar ceea ce fac pare foarte periculos. Au avut o întâlnire acasă la Queenie cu alți oameni… nu știu care.

Totul era foarte misterios. Sukie dispăruse; Ephraim aduna mâncare și aștepta să sosească o barcă, dar aceasta deja întârziase cu câteva zile, și nu-mi puteam da seama ce legătură ar fi avut toate astea cu sora noastră.

Aveam acum în față biletul ei, întins pe genunchi. Nu mă mai ocupasem de el, așa că era încă un mister total.

– De câte ori mă uit la codul ăsta, mi se pare un punct mort stupid, am oftat eu.

– Atunci nu te mai uita la el, a replicat Cliff.

S-a dat jos din pat și s-a dus la fereastră. Binoclul era pe pervaz, acolo unde îl lăsase. Să se uite în largul mării devenea repede una din distracțiile lui preferate.

Am mijit ochii și am încercat din nou să rezolv codul. De data asta am trecut peste primul rând și am început cu al doilea.

```
I 26 8 T/U I
```

Apoi al treilea.

```
J 26 9 16 19 12 6 8 I
```

În tot biletul, cel mai mare număr era 26. Care reprezenta numărul literelor din alfabet[19], nu-i așa?

Mi-am îndreptat spatele. Oare asta era? Oare fiecare număr *era* o literă a alfabetului? Încurajată de acest gând, am luat un creion din ghiozdan și am încercat să mă ocup de al doilea rând: așadar, 26 era Z, 8 era H. Deși asta nu explica prezența lui T sau U sau I.

Tocmai voiam să trec la rândul următor, când de la fereastră Cliff a scos un fluierat jos și prelung.

– O-oh, a făcut el. Olive, cred că au ajuns!

În original, *When in Doubt, Lights Out!* – textul unui alt afiș de propagandă din timpul celui de-al Doilea Război Mondial (n.tr.)

Este vorba de alfabetul limbii engleze. Cel al limbii române are 31 de litere (n.tr.)

NU SUFLA O VORBĂ![20]

M-am repezit la fereastră, așteptându-mă să văd o barcă din care se revărsau pe plajă niște străini. În schimb, în port, o mulțime de oameni – erau cel puțin cincizeci se zgâiau la far. Chiar și fără binoclul lui Cliff, vedeam că erau cu toții localnici din Budmouth Point, care, după brațele lor încrucișate și fețele lor hotărâte, aveau în mod clar un motiv pentru care se aflau acolo.

Farul, mi-am spus mohorâtă. Veniseră să scape de el, cumva.

M-am îndepărtat de fereastră, mi-am aranjat părul și mi-am netezit fusta.

– Bun, Cliff, pune-ți paltonul, am zis. Ar trebui să mergem să vorbim cu ei.

Cliff s-a încruntat.

– N-ar trebui să-i spunem lui Ephraim că oaspeții lui sunt aici?

– Nu cred că sunt cei pe care îi așteaptă, am răspuns eu.

– Cu atât mai mult ar trebui să-l anunțăm.

– Ce, și să ni se spună să stăm înăuntru și să nu ne atingem de nimic? am replicat, simțindu-mă destul de îndrăzneață.

Cliff a pus jos binoclul și m-a privit ciudat.

– Ai vorbit exact ca Sukie atunci, a spus el.

2

Să coborâm scara cu public s-a dovedit și mai neplăcut. Cliff insistase să o ia cu noi și pe Pixie și, cățărată pe umărul lui, ea părea cea mai calmă dintre noi. Odată ce am ajuns pe pietrele de jos, m-am relaxat puțin.

Apoi l-am văzut pe domnul Spratt.

– Ce le spune? a întrebat Cliff, în vreme ce ne îndreptam către mulțime.

– Habar n-am.

Deși eram îngrijorată că nu aveau să fie vești prea bune.

Când ne-am mai apropiat, l-am auzit spunând:

– Dacă folosim vopseaua drept camuflaj, vom face construcția mult mai puțin vizibilă pentru dușman. Asta se va realiza ușor dacă

veniți toți ca voluntari – e o muncă de o zi sau cel mult două.

Vopsea?

Aproape că am izbucnit în râs atunci. Așadar, planul nu era să *elimine* farul – nu literalmente –, ci să-l facă aproape invizibil cu vopsea de camuflaj. Era simplu. Și atât de evident. Ce prostie din partea mea să cred că aveau să dărâme clădirea! Casa noastră – casa lui Ephraim – nu dispărea nicăieri!

Și nici nu era timp ca să ne obișnuim cu ideea. Vopsirea urma să înceapă imediat. Mașina domnului Spratt era atât de încărcată, că bara din spate aproape atingea pietrele pavajului, și când a deschis ușile, am văzut înăuntru bidinele și cutii de vopsea așezate în lăzi de lemn. Mai mulți bărbați veneau acum, cărând trei scări foarte lungi.

Totul se întâmpla repede – puțin cam prea repede. Nu credeam că Ephraim avea să se bucure de această intervenție nedorită, chiar dacă era un rezultat mai bun decât mă temusem.

Apoi domnul Spratt a strigat:

– Hei, voi de-acolo! Sunteți evacuații de la far, așa-i?

Am decis că nu îmi plăcea prea mult domnul Spratt. În ciuda uniformei lui care arăta importantă – sau poate tocmai din această cauză –, părea să aibă o părere foarte bună despre sine. Și mai avea și niște mâini mici și oribile, iar una dintre ele era îndreptată acum spre noi. Nu i-am răspuns; nici el nu a așteptat un răspuns.

– Dă fuga și caută-l pe Ephraim!

M-am uitat la el cu un aer prostesc.

– *Eu?*

– Spune-i că vin imediat la el ca să-i verific intrările în jurnal.

L-am simțit pe Cliff furișându-se lângă mine.

– De ce îl interesează jurnalul lui Ephraim? a șoptit el.

– Pentru că el e paza de coastă, am ghicit eu. Și Ephraim trebuie să treacă în jurnalul lui tot ce se întâmplă.

Mi-am îndesat mâinile în buzunarele paltonului și nu m-am mișcat. Și nici n-am dat fuga. Adevărul era că nu voiam să fiu eu cea care îi dădea vestea lui Ephraim. Deja era destul de nervos.

– Ei, haide, du-te! Fă-te utilă, copilă! a strigat pe un ton iritat domnul Spratt.

Nu prea aveam de ales, trebuia să fac ce-mi ceruse.

– Stai aici cu Pixie, am mormăit către Cliff. Mă întorc repede.

M-am îndreptat direct către camera de control de la etajul de sus.

– Ephraim? am strigat de pe ultimul rând de trepte. Domnul Spratt vine încoace. Zice că vrea să-ți vadă jurnalul.

Ephraim nu a răspuns.

Era neobișnuit de tăcut acolo – nu se auzeau bipurile radioului, nici foșnetul hârtiilor sau scârțâitul scaunului. Eu și Cliff nu intraserăm niciodată în camera de control. Nu ceruserăm să o facem și Ephraim nu ne invitase. La fel ca toate celelalte lucruri din far, presupuneam că nici de această cameră nu aveam voie să ne atingem.

Mi-am scos căciula și am mai urcat câteva trepte. Cu cât ascultam mai atent, cu atât eram mai convinsă că Ephraim adormise la biroul lui.

– Ephraim? Hei? am strigat din nou.

Aceeași tăcere. Îngrijorată că domnul Spratt avea să-l găsească dormind, am urcat restul scării, gata să îl scutur pe Ephraim ca să-l trezesc, dacă trebuia. M-am oprit surprinsă pe ultima treaptă.

Încăperea era goală. Ceea ce, am înțeles cu o strângere de inimă, însemna că Ephraim plecase din nou fără știrea noastră.

Nu se vedea nimic misterios. De fapt, încăperea, cu pereții ei de lemn și echipamentul special, îmi aducea aminte de magazia noastră de acasă, unde încă țineam uneltele tatei pentru că nimeni nu se îndurase să le arunce. Doar că aici totul era de alamă, păstrată strălucitor de curată. Nu știam prea bine la ce foloseau toate manetele și cadranele alea, dar erau de-a dreptul impresionante; genul de chestii după care era leșinat Cliff.

Jos, o ușă s-a trântit, închizându-se, și am tresărit. Țăcănitul slab al unor pași semnalau sosirea domnului Spratt; urca deja pe primele trepte. Nu aveam cum să-l evit. Cumva, trebuia să îl acopăr pe Ephraim.

Exact în acea clipă am văzut jurnalul. Stătea deschis, ademenitor, pe biroul lui Ephraim, la nici doi metri de mine. Poate că notase acolo unde plecase, din moment ce trebuia să înscrie în el totul. În acest timp pașii se auzeau tot mai tare. Domnul Spratt ajunsese deja la nivelul de dedesubt.

Am profitat de ocazie și m-am apropiat de birou. În jurnal am văzut liste și date și cuvinte care aveau legătură cu vremea. Pe

pagina din dreapta era o singură intrare, din ziua în care veniserăm noi aici.

```
Jurnalul Farului de la Budmouth Point
Vineri 7 februarie
Vremea: frumoasă. Vizibilitatea: bună. Marea: calmă.
Vântul: S/S-E cu direcția schimbată spre E. 10 noduri.
06.20: contact radio Plymouth.
10.37: șase avioane germane zărite.
14.16: sosesc Olive și Cliff Bradshaw.
16.05: contact radio cu St Mary's.
16.57: aprinderea farului.
19.42: contact radio cu Plymouth.
```

Intrările referitoare la radio au fost cele care m-au surprins: doar *de trei ori* pe parcursul unei zile? Eram sigură că îl auziserăm mai des – chiar și seara, ca de pildă, aseară cu Queenie. Dar de ce n-o trecuse în jurnal?

Domnul Spratt ajunsese pe ultimul rând de trepte. M-am îndepărtat de birou la timp și am strigat:

– Nu e aici, domnule…

Apoi am rămas cu gura căscată și am scos doar un „Oh".

Apoi am văzut o claie de păr negru și ciufulit: Ephraim.

– La naiba! am icnit surprinsă. Iată-te!

S-a oprit.

– Ce cauți aici sus?

– Nimic. Păi… ăăă…, de fapt, te căutam, m-am bâlbâit eu. Vine domnul Spratt să-ți verifice jurnalul.

Privirea i s-a îndreptat agitată către masă.

– Chiar așa?

Acum Ephraim a intrat cu totul în cameră, și-a scos mantaua de ploaie și a pus-o peste balustradă. Arăta epuizat.

– Unde ai fost? nu m-am putut stăpâni să întreb. Nu te-am auzit când ai ieșit.

Nu a răspuns, ci s-a prăbușit pe scaunul lui, privind gânditor un plic alb lung pe care îl scosese din buzunarul pantalonilor.

– Ephraim?

– Ar fi mai bine să pleci, a spus el, fără să ridice privirea. Înainte să ajungă aici domnul Spratt.

Nu m-am mișcat.

– Orice ai face, te-am putea ajuta, am îndrăznit eu.

El a clătinat din cap obosit.

– Nu puteți ajuta, Olive. E prea complicat. Ceea ce livrăm noi e mai periculos – mai important – decât alimentele clienților.

M-am uitat la el.

– Așadar, livrați *ceva*?

– Nu pot să-ți spun asta, a zis el. Acum, chiar trebuie să…

– Queenie a avut încredere în noi să o ajutăm, am încercat din nou. Pentru că o cunoaște pe Sukie, sora mea, înainte ca ea să… adică… ei, pentru că sunt prietene prin corespondență și restul.

Ephraim a ridicat din sprâncene.

– *Prietene prin corespondență?* De unde ți-a venit ideea asta?

Nu înțelegeam.

– Sukie îi scria lui Queenie sus în camera ei de acasă… scrisori foarte lungi, aproape în fiecare seară…

M-am oprit.

O expresie ciudată îi străbătu chipul, făcându-mă să mă întreb dacă nu descoperisem și aici ceva. Era greu să mi le închipui pe Sukie și Queenie ca prietene; dat fiind primirea rece a lui Queenie, era mai logic să nu fie.

Preț de un moment lung, Ephraim și-a privit picioarele.

În cele din urmă, a ridicat privirea.

– Pot să am încredere în tine?

Am încuviințat din cap nerăbdătoare. Poate puțin cam *prea* nerăbdătoare.

– N-a fost…

S-a uitat pe lângă mine către scări, unde stătea acum domnul Spratt. Niciunul dintre noi nu îl auziserăm venind. Ephraim a sărit în picioare, speriat. Eu am făcut un pas înapoi, stângace.

– Domnule Spratt!

Ephraim a tușit și a întins mâna ca să-l salute. Cealaltă mână a dus-o la spate; în ea avea plicul alb lung.

Eram perfect conștientă că domnul Spratt se apropia de masă. I-am văzut nasturii argintii de la palton și i-am simțit mirosul sărat,

uleios. Dar nu-mi puteam lua ochii de la plicul lui Ephraim. Se mișca. Se agita. Ca și cum Ephraim încerca să-mi atragă atenția cu el.

– ’Neața, tinere! a început domnul Spratt, îndreptându-se cu pași mari către cea mai apropiată fereastră, ca și cum era casa lui. Probabil că ai observat echipa mea de lucrători de afară, gata să înceapă lucrul la camuflarea farului. Cu cât începem mai curând…

A continuat să vorbească monoton, dar eram prea distrasă ca să îl ascult.

– Ce vrei să fac? i-am șoptit lui Ephraim.

– Du-i-o lui Queenie, a răspuns, îndesându-mi plicul în mână. Și ca să știi: nu era prietena prin corespondență a surorii tale.

M-am zgâit la el.

– Ce vrei să spui?

– Eu am fost. Sukie îmi scria mie.

În original, *Keep it Under your Hat!* – campanie creată de Ministerul Apărării britanic în timpul celui de-al Doilea Război Mondial prin care se promova vigilența și combaterea spionajului (n.r.)

SE SCHIMBĂ CURSUL LUCRURILOR

Am străbătut grăbită portul, trebuind să mă feresc de mai mulți oameni, mai multe cutii cu vopsea și scări decât puteam număra. Îl lăsasem pe Cliff pe plajă jucându-se cu Pixie; după ceea ce tocmai îmi spusese Ephraim, aveam nevoie să fiu puțin singură.

Putea el să fie bărbatul cu care se întâlnise Sukie în acea seară?

Ephraim… și… *sora* mea?

Am revăzut în minte scrisorile din cutiile alea de bomboane de ciocolată din sertarul lui Sukie. Poate că, de fapt, *era* ceva romantic între ei, cu toate că doamna Henderson spusese că Ephraim voia să fie singur.

Și totuși, în mintea mea, codul părea practic. La obiect. În plus, bărbatul cu care o văzusem pe Sukie era înalt blond și îmbrăcat elegant: Ephraim nu era deloc așa.

Dar îi scrisese surorii mele. Iar ea îi răspunsese – scrisori lungi, detaliate. Care o țineau ocupată în camera ei aproape în fiecare seară. M-am întrebat despre ce vorbeau, ce aveau în comun. Dar începeam să-mi dau seama că erau multe lucruri legate de sora mea pe care nu le înțelegeam.

Cu capul aplecat pentru a mă feri de vânt, am grăbit pasul. Acum, că Ephraim îmi încredințase mesajul lui pentru Queenie, poate că ar fi trebuit să am și eu încredere în el. Doar fusese în legătură cu Sukie, nu? Așa că *trebuia* să știe ceva.

Am hotărât că era timpul să dezvălui codul cuiva care ar fi putut să îl descifreze. De îndată ce mă întorceam acasă, aveam să îl întreb pe Ephraim.

2

Oficiul poștal era aglomerat. Ceea ce nu-mi trecuse prin minte era posibilitatea de a mă întâlni cu Esther, care servea în spatele tejghelei. Eram convinsă că încă își amintea de incidentul cu călimara cu cerneală, chiar dacă eu uitasem pentru o clipă.

M-am așezat la coadă și m-am foit agitată. Am văzut că Esther purta același șorț maro pe care îl purtase Cliff, doar că ei i se potrivea. A servit-o pe femeia din fața mea cu o amabilitate la care nu mă așteptam, ceea ce m-a făcut să sper că putea măcar să fie politicoasă cu mine.

– Luați-vă înapoi cupoanele, doamnă Saunders, a spus ea, împingând peste tejgjea o cartelă. Îmi pare rău. O să vă anunțăm când mai primim biscuiți.

– Asta nu s-a mai întâmplat până acum, s-a plâns femeia, uitându-se furioasă la mine, de parcă era vina mea că se vânduseră toți biscuiții.

Când a văzut că eu eram cea care urma la rând, expresia lui Esther s-a schimbat.

– Nu vorbesc cu tine, a spus, privind peste capul meu.

– N-am venit să-ți fac necazuri. O caut pe Queenie.

M-am uitat în spatele ei la ușa care dădea în casă. Voisem să spun altceva – ceva mai amabil –, dar, brusc și într-un fel prostesc, am rămas fără glas.

Esther și-a încrucișat brațele ca și cum n-avea de gând să se dea deoparte din drumul meu. Dincolo de privirea aspră, părea obosită. Asta era bravada de care vorbise Queenie, nu-i așa? – atitudinea dură sub care era o altă fată, mai de treabă. Nu trebuia decât să-i acord o șansă. Problema era că, de câte ori încercam, se părea că dădeam greș.

Clopoțelul de deasupra ușii a clincănit când un alt client a intrat. Esther s-a întors în spatele tejghelei și, în cele din urmă, a făcut un semn cu capul către ușa din spate.

– Știi unde e Queenie, a murmurat. În același loc ca întotdeauna.

2

Ușa de la pivniță era întredeschisă. Am bătut, dar, cum nu am auzit niciun răspuns, mi-am îndreptat umerii și am coborât treptele.

– Olive! a exclamat Queenie, clipind mărunt.

S-a oprit brusc din ceea ce făcea. Aproape că am simțit cum camera își ține răsuflarea.

Era ciudat să mă gândesc că exact deasupra noastră clienții din oficiul poștal erau serviți ca de obicei. Și totuși aici jos părea să fie o

lume diferită – întunecată, misterioasă – și eram încântată că pătrunsesem și eu în ea.

I-am dat lui Queenie plicul.

– Ăsta e de la Ephraim, am spus.

S-a uitat la mine surprinsă, cu sprâncenele ridicate, apoi la scrisoare, apoi din nou la mine.

Eram bună la livrări – rapidă și de încredere – și Queenie știa asta. Voiam să știe că și Ephraim se bizuia pe mine.

– A zis să o aduc aici imediat.

Queenie nu a mai căutat un cuțit pentru scrisori, ci a rupt plicul cu unghiile. M-am întrebat dacă trebuia să aștept un răspuns.

Era mai multă dezordine în pivniță decât ultima dată când coborâsem aici. Și impresia de agitație era mai puternică, de parcă tot soiul de lucruri urgente se petreceau acolo, și exista o vibrație în aer. Mai multe documente – pe hârtii cu antet – erau răspândite pe masă. Altele, marcate cu X-uri, se revărsau dintr-o cutie așezată pe podea. Nimic nu părea să aibă vreo legătură cu poșta: masa era încărcată cu diagrame meteo și cu liste de ore ale mareii, ca și cum Queenie plănuia o călătorie cu barca.

Queenie a citit pe îndelete scrisoarea lui Ephraim. Eu stăteam cu mâinile în buzunare, mișcându-mi degetele, și așteptam. Și nici nu mă puteam abține să nu privesc în jur. Nu știu dacă Queenie a observat, dar oricum nu a încercat să-mi blocheze vederea.

O tavă cu cești de ceai murdare stătea uitată pe podea. Erau mai multe scaune decât de obicei, toate dovezi ale întâlnirii de ieri. Am observat că pe buza unei cești era o urmă de ruj, același roșu lucios pe care îl purta Miss Carter. Ephraim vorbise de „ceilalți“; nu trebuia să mă chinui prea mult să ghicesc cine erau. Când era vorba de primit străini la Budmouth Point, Miss Carter și doamna Henderson aveau experiență.

Mai întâi evacuați, acum refugiați. Fiindcă asta era, nu?

Existau oameni din Europa care fugeau din țările lor pentru a scăpa cu viață, și veneau aici, la Budmouth Point. *Ăștia* erau vizitatorii pe care îi aștepta Ephraim. Când am înțeles, m-a luat cu amețeală.

Asta avea legătură cu Sukie, nu-i așa? Ea plânsese când încercase să-mi explice cât de „sfâșietor“ era să nu poți ajuta – și

totuși, scriindu-i lui Ephraim, poate că ea găsise o cale de a se face utilă. Poate că scrisorile lor erau, de fapt, pline de planuri despre cum ar putea să-i salveze pe oameni de naziști. Cu siguranță, asta ar explica de ce Sukie scria atât de mult și atât de des. Încet-încet, simțeam cum totul se lega în mintea mea.

Harta aia cu nume străine pe care o găsisem în sertarul ei de acasă – de acolo venea barca asta?

– Ești bine? a întrebat dintr-odată Queenie și, cu un aer îngrijorat, mi-a arătat un scaun.

– Sunt bine, am răspuns și am rămas în picioare.

– Nu, nu ești. Queenie și-a strâns podul nasului ca și cum ar fi durut-o capul. Ești o fată isteață, Olive. Am bănuit că o să ghicești ceea ce se întâmplă. Nu credeam că Ephraim putea să ascundă totul de tine prea mult timp.

– Mi-a zis că îi scria lui Sukie, asta-i tot, am răspuns, deși nu era chiar adevărat.

Dar nu știam cât de mult trebuia să spun.

– Începi să înveți că unele lucruri trebuie să rămână secrete, a zâmbit ea strâmb. Să am încredere în tine că îl poți păstra pe ăsta?

Am șovăit. De fapt, nu-mi spusese care era secretul, dar eu deja ghicisem destul de multe.

– Așteptați niște oameni, dintr-un loc ocupat de nemți?

– Da… din Franța. S-a rezemat de spătarul scaunului ei și și-a trecut degetele prin păr. Îi aducem aici pentru câteva zile, le dăm acte de identitate false, apoi îi ajutăm să plece mai departe.

– Unde o să plece?

– În țări care nu sunt la fel de stricte ca a noastră în privința refugiaților evrei: Canada, America, poate Australia.

M-am gândit la asta preț de un minut.

– Ceea ce faceți voi e ilegal?

– Probabil. Dacă suntem discreți, am putea scăpa nepedepsiți, a zis ea oftând adânc. Dar, mai întâi, trebuie să ajungă aici. E o misiune desosebit de periculoasă. Au fost scoși din Austria și duși până pe coasta Franței, și, sincer, au avut mare noroc să ajungă până acolo. Așteptam barca acum zece zile…

Am încuviințat din cap, și mintea mea a zbârnâit: *Ziua 9*. Singura parte din biletul lui Sukie pe care îl înțelegeam.

– Tu știi de ce Ephraim și sora mea își scriau? am întrebat dintr-odată.

– Ce? Oh, Gloria a pomenit că Sukie își căuta un prieten prin corespondență – se pare că era o modă nouă. Queenie și-a dat ochii peste cap, destul de nepăsătoare. Ephraim era atât de singur, încât ne-am gândit amândouă că asta l-ar putea înveseli. Cu siguranță, a funcționat – e topit după Sukie a ta.

– E mai mult de-atât, m-am aventurat eu. Sora mea e implicată în misiunea asta, nu-i așa?

Queenie s-a încruntat.

– Sora ta? De ce-ar fi?

– Tu n-o cunoști, am replicat eu, căci era foarte clar acum că Sukie și Queenie nu-și scriseseră niciodată, și probabil că nici nu se întâlniseră vreodată.

Dacă ar fi fost așa, Queenie și-ar fi dat seama cât de mult îi ura sora mea pe naziști, cât o supărau veștile venite din Europa, cât de încăpățânată și de curajoasă era.

Să încerce să-i ajute pe cei persecutați de Hitler – ăsta era *exact* genul de lucru pe care l-ar fi făcut sora mea. Nu puteam înțelege de ce Queenie era atât de sigură că Sukie nu era implicată în asta.

2

Se apropia miezul zilei. M-am întors în port și am fost șocată să văd cât de mult din far fusese deja vopsit. Cocoțate sus pe scări, siluete mici lucrau atât de repede, încât aproape jumătate din turn era acum acoperit cu vopsea gri-maronie. Fără dungile sale albe și roșii, farul arăta de nerecunoscut – știam că asta era, de fapt, și intenția, dar tot mi s-a pus un nod în gât. Nu era drept! Războiul ăsta stupid! De ce trebuiau să aibă de suferit toți oamenii buni și decenți?

Abia atunci am observat cât de mult se îndepărtase Cliff pe plajă, căci paltonul lui albastru era doar un punctișor în zare. Era mult prea aproape de nisipurile mișcătoare. Cât despre Pixie, nu o vedeam nicăieri.

Am coborât către pietriș și am pornit după ei ca să-i aduc înapoi, ceea ce era mai ușor de zis decât de făcut. Fluxul transformase plaja într-o fâșie îngustă și abruptă, așa că tot alunecam către mare, apoi

trebuia să mă cațăr înapoi, și curând mă încinsesem și respiram greu.

În fața mea, la vreo două sute de metri, era indicatorul cu nisipurile mișcătoare. Tot nu puteam să o văd pe Pixie, doar pe Cliff care se holba la chestia aia ca un gard de lemn numită epiu. Ceva nu era în regulă. Am luat-o la goană.

– Ce cauți aici? am țipat când am ajuns lângă Cliff. Unde e Pixie?

Drept răspuns, am auzit un lătrat. Era slab și speriat. Spaima cu care mă luptasem până acolo m-a copleșit.

– Idiotule! am strigat. Nu știi să citești indicatorul? Acolo scrie „Nisipuri mișcătoare“!

– Nu e vina mea! a spus Cliff, plângând. Pixie a luat-o la fugă după un pescăruș. Am încercat să o chem înapoi!

Am respirat adânc, am numărat până la zece.

– Spune-mi unde e câinele.

Cliff a arătat către epiu. Din fericire, la vreun metru dincolo de el am văzut un câine alb cu maro – sau cel puțin capul, umerii și coada unui câine. Fluxul înainta atât de repede, încât în câteva minute avea să fie sub apă.

– Dă-te înapoi, i-am ordonat lui Cliff. *Înapoi.* În partea sigură a epiului.

Habar n-aveam ce urma să fac, dar am spus-o ca și cum știam, și asta a avut efectul dorit. Cliff s-a dus înapoi pe pietriș. Mi-am suflecat mânecile paltonului și m-am cățărat pe epiu. Dincolo de el, nisipul era ud și vălurit de flux. Nu îndrăzneam să calc pe el. Trebuia să încerc să ajung la Pixie din locul unde eram. M-am prins de dig și am întins brațul liber către câine.

– Nu te mișca, fetiță, i-am strigat. Aproape am ajuns.

Doar că nu ajunsesem.

Numai un nenorocit de metru de nisip ne despărțea, dar putea la fel de bine să fi fost întreaga Sahară. Nu puteam ajunge la ea. Nisipul îi acoperise umerii și urca în sus pe lângă gât. Începuse să scâncească atât de jalnic, încât n-am putut să îndur.

Mi-am trecut picioarele peste epiu.

– Ce faci? a strigat Cliff. Nu poți…!

– Încerc să fac doar câțiva pași, i-am spus.

Citisem destule povești cu aventuri ca să știu că nu era așa de ușor cu nisipurile mișcătoare. Dar nu voiam ca fratele meu să intre în panică.

Un pas, și am simțit nisipul lipicios. Încă un pas, și a devenit gros ca supa. La al treilea pas, nu mi-am mai văzut labele picioarelor. Nisipul se închidea în jurul gleznelor mele, al gambelor, rece și vâscos ca terciul de ovăz. Mai rău era cum trăgea de pantofii mei. Cu cât încercam să-i opun rezistență, cu atât mai tare trăgea. Era o senzație oribilă, care mă făcea să vreau să dau din picioare, să țip și să fug într-un loc sigur.

Din fericire, nu a trebuit să mai înaintez. Din locul în care eram, mi-am trecut degetele pe sub zgarda lui Pixie.

– Bravo, fetiță! am zis eu, încercând să-mi păstrez calmul. Ești gata? La trei. Unu… doi…

Am dat să pășesc în spate, dar picioarele nu mi s-au mișcat. În schimb, tot corpul mi s-a înclinat la mijloc. Pixie a scos un scheunat slab. Am mângâiat-o pe cap și i-am spus să tacă. Apoi am strigat „Au!“ când ceva s-a lovit de piciorul meu.

– Leagă-ți-o în jurul mijlocului! a strigat Cliff.

Era o bucată mare de frânghie, și am fost atât de recunoscătoare pentru ea, încât puteam să și plâng. Nu că aș fi crezut totuși vreo clipă că fratele meu va putea să mă tragă afară, dar trebuia să încerce.

Cu frânghia legată de mijloc, am apucat-o mai bine pe Pixie. Frățiorul meu a numărat până la trei și a început să tragă. Îl auzeam în spatele meu, gemând și suflând greu în vreme ce pășea în sus pe plajă.

– E bine! am țipat eu pentru a-l încuraja. Dă-i înainte!

La început, tot ce s-a întâmplat a fost că frânghia s-a întins, strângându-mă de mijloc. Presiunea a crescut. Și a tot crescut, până când am simțit că frânghia o să-mi sugrume rinichii. Când tocmai credeam că o să mă taie în două, a devenit moale.

– Trebuie să-mi recapăt răsuflarea, a gâfâit Cliff.

M-am uitat la flux și mi-am dat seama că nu mai era timp.

– Hai să încercăm din nou, te rog, Cliff!

Din nou, frânghia s-a întins. S-a întins cu adevărat. Mi-a intrat în coaste, arzându-mi pielea pe sub haine.

– Haide! Nu te opri! Trage! TRAGE! am urlat.

– Încerc! a țipat Cliff drept răspuns.

Mi-am dat seama că umerii lui Pixie ieșiseră din nisip.

– TRAGE! am țipat, aproape isterică. NU TE OPRI!

Era greu să o țin pe Pixie, care, eliberată acum puțin, se zbătea în mâna mea. Simțeam cum degetele îmi alunecă de sub zgarda ei. Mi se părea că picioarele mi se ridicaseră puțin. S-a auzit un soi de pleoscăit puternic. Un icnet adânc și am căzut înapoi pe pietriș, cu Pixie în brațele mele.

Cu răsuflarea tăiată, Cliff s-a trântit lângă mine.

– Ești bine? m-a întrebat.

– Cred că da, am spus, deși îmi simțeam brațele și picioarele fără vlagă, ca de cauciuc. Ai fost nemaipomenit… să stea mâța-n cap!

El a rânjit.

– În *coadă*, prostuțo!

Nu voiam să mă gândesc ce s-ar fi întâmplat fără frânghia lui Cliff. Dar, în vreme ce mi-o dezlegam de la mijloc, am observat că restul frânghiei urca spre partea de sus a plajei, ca și cum ar fi fost legată de ceva.

I-am făcut un semn lui Cliff, care încerca să o curețe cât de cât pe Pixie de nisip.

– Ai văzut asta?

Nu văzuse.

Intrigați, am urmat-o și am descoperit că dispărea într-o grămadă de alge, apoi reapărea după câțiva metri, răsucită în jurul unui pilon de dig. Trecea peste niște lemne aruncate pe mal de apă, pe sub pietriș, conducându-ne la ceea ce părea o cutie mare, acoperită de nisip.

– Ai grijă, Olive! a strigat Cliff. Ar putea să fie o mină germană!

Dar, când m-am lăsat în genunchi, mi-am dat seama că avea mâner – unul de piele –, dar și închizători și catarame care ruginiseră din cauza apei de mare.

– Nu e o mină, prostuțule, am spus. E un geamantan.

Care, judecând după cuvintele străine de pe eticheta lui udă, ajunsese aici tocmai din Europa.

HITLER NU TRIMITE AVERTISMENTE[21]

Geamantanul nu avea să călătorească mai departe. Plin de apă, cântărea o tonă, și când am încercat să-l mutăm câțiva metri de-a lungul plajei, a trebuit să renunțăm, gâfâind. Știam că Ephraim ar fi vrut să-l vadă, dar efectiv nu exista nicio cale de a-l urca pe scara farului.

– O să-l deschid, am decis eu.

Am îngenuncheat lângă el pe pietriș și am ridicat închizătoarele. Cliff s-a tras mai aproape, respirând precipitat.

Probabil că odinioară fusese un bagaj foarte scump. Acum marea îl deformase și pielea era toată zgâriată. Cu un scârțâit din cauza nisipului intrat pe la cusături, capacul s-a ridicat. Înăuntru se aflau bluze, câteva rochii – ude –, cu nisip și sare pe la îndoituri. Pe o latură erau băgate două cărți. Nu le-am înțeles titlurile; cuvintele erau într-o altă limbă. Mai erau un borcănel cu cremă de față și o periuță de dinți puțin uzată. M-am întrebat cine o folosise ultima dată – și unde.

– E vreun nume pe ea? a întrebat Cliff.

Am arătat către interiorul capacului. Era acolo o etichetă lipită pe care poate că odinioară fusese scris „Viena“, despre care știam că era în Austria. Dedesubt era o adresă scrisă mărunt, pe care nu o puteam citi, pentru că cerneala fusese ștearsă de apă.

Geamantanul ăsta aparținea cuiva. Iar acel *cineva* își împachetase cărțile și hainele și periuța de dinți, la fel cum făcuserăm și noi, și își părăsise casa. M-am întrebat dacă se simțise speriat, nesigur de locul spre care se îndrepta și de felul în care avea să fie primit atunci când ajungea acolo. Cel puțin noi ajunseserăm întregi.

Cu cât mă uitam mai mult la el, cu atât eram mai convinsă că acest geamantan era de pe barca dispărută a lui Queenie. Și o și simțeam, era în aer un soi de prevestire a ceva rău, căci, dacă instinctele mele nu mă înșelau, atunci unde erau pasagerii bărcii? Oare încercarea lor de a ajuta niște oameni se încheiase tragic? Și

Sukie? Grozăvia a ceea ce implica acest geamantan aruncat de mare pe plajă aproape că mă copleșea.

– Olive? a zis Cliff și m-a tras de mânecă. Plângi.

– Zău? am întrebat-o și mi-am șters repede fața cu mâneca paltonului. Vino! Hai să mergem să-i spunem lui Ephraim!

Am lăsat geamantanul acolo unde era.

2

Când ne-am întors la far, am găsit un bilet pe masă.

M-am dus la Tythe Cove. Dacă nu mă întorc, pregătiți-vă singuri prânzul. E

Tythe Cove era următorul sat de pe coastă. Ajungeai la el pe o potecă ce urca abrupt peste faleză. Nu fusesem niciodată pe ea, dar îmi puteam imagina de ce Ephraim ar fi vrut să meargă acolo: perspectiva pe care o aveai către plajă o făcea un excelent loc de observare pentru orice ar fi putut fi aruncat pe mal. Și nu era nevoie să-ți înscrii observațiile într-un jurnal sau să le menționezi în discuțiile de la stația radio din far. Speram doar să găsească ceva mai optimist decât geamantanul.

Până ne-am curățat și ne-am schimbat hainele pline de nisip, s-a făcut ora prânzului și Ephraim tot nu se întorsese. Mi-a plăcut destul de mult să cotrobăi nestingherită prin dulapurile din bucătărie și, găsind niște păstârnac și o sticlă cu aromă de banane, am făcut sandviciurile preferate ale lui Cliff cu banane false. A fost un șoc total când a spus că nu prea îi era foame.

– Te simți bine? l-am întrebat.

– Mă doare buricul.

– Probabil că s-a întâmplat ceva când m-ai tras din nisipurile alea mișcătoare, i-am spus eu. O întindere musculară sau ceva similar.

– Nu vrei să te uiți?

Și-a ridicat puloverul, dar n-am văzut nimic în neregulă cu buricul lui, doar că era plin de mizerie și niște puf gri.

– Trebuie să te mai speli o dată, i-am spus.

Dar, când a venit timpul să ne pregătim hainele pentru școală, era scăldat într-o sudoare rece, așa că am insistat să se bage în pat.

2

Ca de obicei, copiii din Budmouth Point erau adunați la porțile școlii – nu la fel de mulți cum fuseseră în prima zi, dar destui cât să îmi aducă aminte că eram încă un soi de noutate. Dar astăzi altceva le atrăgea atenția.

– Ia ascultați motorul ăla. A dat de bucluc, a zis un băiat cu părul roșcat.

Am auzit pârâitul a ceva ce mi s-a părut o camionetă stricată, până când mi-am dat seama că se uitau cu toții spre cer. Câteva clipe mai târziu, avionul a devenit vizibil. Crucea neagră a Luftwaffe, vizibilă pe coada lui, mi-a strâns stomacul. Cam atât de mult ne protejase vopseaua aceea de camuflaj: exact la fel precum cei dinaintea lui, pilotul ăsta vira la dreapta, îndepărtându-se de mare și îndreptându-se către uscat, folosindu-se de far pentru a se ghida.

Se vedea limpede că ceva era în neregulă cu avionul. Un fum negru gros ieșea din motorul din dreapta. Sub aripă se vedeau flăcări. S-a auzit un alt pârâit. Apoi tăcere. Încă un pârâit. Tăcere. Era oribil și totuși fascinant să privești.

Cam la patru sute de metri de coastă, avionul a început să piardă din înălțime. Și nici nu a coborât încet. A fost o înclinare oribilă. Întregul avion s-a cutremurat. A virat la stânga, apoi la dreapta, aproape ca un bețiv. Mi-era teamă că avea să continue să înainteze și să se prăbușească peste sat. Realitatea era și mai înfiorătoare: nu avea să ajungă până acolo.

La două sute de metri de mare, avionul a coborât și mai mult. Aripa stângă s-a înclinat. S-a îndreptat. La fel a făcut și aripa dreaptă. Oroarea a ceea ce se întâmpla mi-a apărut limpede în față: avionul german se îndrepta către far și era posibil să se ciocnească de el. Nu avea cum să treacă pe deasupra clădirii. Dar trebuia să o facă. Cliff și Pixie erau încă acolo înăuntru. Nu că aș fi putut face ceva, era prea târziu pentru asta. Nu puteam nici măcar să țip: îmi simțeam inima în gât.

– Se îndreaptă direct către el! a strigat unul dintre copiii din Budmouth.

– La naiba! O să-l lovească!

– Trebuie să aibă o parașută. De ce nu sare?

Nu mă puteam uita. Și totuși nu suportam să nu o fac. „Tăceți“, le-am spus eu în gând, cu mâna apăsată pe gură, „tăceți odată!“

Totul a încetinit. Avionul a pârâit din nou, apoi a părut să facă un salt în aer. A ajuns la far aproape la același nivel cu ușa de la intrare. M-am pregătit pentru impact. Motorul a scos un huruit slab. Exact în ultimul moment a virat la dreapta. În mod miraculos, a ratat farul.

Creierul meu a avut nevoie de un moment pentru a înțelege ce se întâmpla. Avionul era pe o parte, cu aripa lui stângă tăind valurile. Cu o clătinare finală, a coborât în spatele acoperișurilor și al copacilor și a dispărut din raza noastră vizuală. Câteva secunde mai târziu, am auzit un BUM imens când a lovit pământul. Un alt val de fum s-a înălțat către cer. Imediat, toată lumea încerca să-și dea seama unde căzuse avionul.

– E lângă ferma familiei Wilcox.

– Ba nu, e lângă port, chiar dincolo de casa lui Jim.

– Eu cred că a lovit pădurea.

Eram încă șocată și nu-mi păsa prea mult unde se afla. Cliff era în siguranță și asta era tot ce conta pentru mine.

La porțile școlii au început să apară copiii din clasa mea, cu domnul Barrowman printre ei. Se părea că nimănui nu-i mai stătea mintea la școală.

– Unde se duce toată lumea? l-am întrebat pe un băiat pe nume Luke Mitchell.

– Să vadă avionul, bineînțeles, a rânjit el. Și ce-a mai rămas din pilot.

Ca să fiu sinceră, suna puțin cam oribil. Cu toate astea, eram curioasă să văd cum arăta, de fapt, un avion german, plus că știam că fratele meu avea să-mi ceară toate detaliile înfiorătoare. Așa că m-am dus cu ei.

2

Chiar dincolo de port era un gard viu înnegrit: pilotul trecuse drept prin el și se oprise în câmpul din spatele lui. Botul avionului era îngropat în pământ, coada stătea ridicată în aer. Aproape toată lumea din Budmouth Point venise acolo ca să se uite. Toți se apropiau cu prudență și în liniște, liniștită, ca și cum avionul ar fi fost

un câine adormit care putea dintr-odată să se trezească și să muște. Ar fi trebuit să fiu uimită la vederea lui, în schimb m-a făcut să mă simt puțin jenată că mă holbam la nefericirea cuiva.

Când a ajuns lângă avionul distrus, mulțimea s-a oprit. Vestea că pilotul nu murise s-a răspândit repede. Omul stătea pe iarbă cu un braț rupt și i se vedea osul ieșind prin mâneca de la cămașă.

– Îl îngrijim sau îl lăsăm aici? a întrebat doamna Moore.

– Eu nu vreau să mă ating de el, a răspuns doamna Drummond.

– Chemați poliția, a sugerat cineva.

– Sau garda de coastă.

Erau cu toții tulburați și nimeni nu știa cu adevărat ce să facă.

Apoi o voce familiară a spus:

– Vreau să mă uit la brațul lui.

L-am văzut pe domnul Barrowman împingând lumea în încercarea de a apuca pe cineva de gulerul hainei.

– Nu-ți băga nasul aici, Miss Jenkins. Stai deoparte, în spate.

Dar Esther s-a dovedit mai rapidă decât el și curând codițele ei negre s-au pierdut în mulțime.

Toată lumea a început să înainteze încet, apropiindu-se de avion în grup, ca și cum faptul că erau mai mulți le dădea putere și siguranță. Mi-am târșâit pașii odată cu ei, deși gândul de a vedea oase începea să nu mi se mai pară atât de atrăgător.

Ne-am oprit chiar în fața avionului. Mirosul de carburant era suficient de puternic pentru a-mi face ochii să lăcrimeze. Vedeam pământul ars și carlinga avionului distrusă pe o parte. Era incredibil că cineva scăpase cu viață.

Și totuși, iată-l acolo, cu capul lăsat în jos, îngenuncheat pe iarbă la vreo șase metri depărtare. Uniforma pilotului era în zdrențe. Brațul rănit atârna moale pe lângă corp. Din fericire, n-am văzut niciun os, dar sângera foarte tare. Era doar piele și oase și părea tânăr – poate că nu era cu mult mai mare decât Ephraim. Nu mă așteptasem la asta; și nici nu mă așteptasem să-l văd plângând. Asta m-a făcut să mă simt mai stânjenită ca niciodată.

Acum, mulțimea îl înconjurase pe pilot.

– Pune-ți mâinile pe cap, să le vedem!

Asta era doamna Wilcox, nevasta fermierului, care părea mai înfricoșătoare decât orice neamț.

Dar pilotul nu-și putea ridica brațul rănit. Și cu greu putea sta în picioare, legănându-se amețit și gemând de durere. Curând, s-a lăsat din nou în genunchi.

– Se preface, să n-aveți încredere în el! a zis o femeie pe care nu o cunoșteam.

Din spatele mulțimii, cineva a strigat:

– A venit Spratt. Lăsați-l să treacă!

S-a făcut loc și șeful gărzii de coastă și-a făcut apariția, cu chipul încruntat și pieptul umflat.

– Toată lumea să rămână calmă, a insistat, agitându-și mâinile mici prin aer. Ne vom ocupa noi de această situație. Acum, duceți-vă acasă, vă rog.

Nimeni nu s-a mișcat. Nu mai departe de ieri, satul îl primise ca pe un erou; astăzi starea de spirit era diferită. Oamenii și-au încrucișat brațele și au scuturat din cap. Trebuie să recunosc, m-am simțit destul de încântată să văd uimire pe chipul șefului gărzii de coastă.

– Vopsirea farului n-a funcționat, nu-i așa, domnule Spratt? a strigat o femeie în salopetă. Nemții tot l-au găsit, și asta destul de repede.

– O pierdere afurisită de vreme, s-a arătat de acord bătrânul domn Watkins.

– Vopsirea nu s-a terminat încă, a replicat domnul Spratt, recăpătându-și stăpânirea de sine. Fiți siguri că vom termina treaba azi, până la apusul soarelui.

Mi s-a strâns inima. Asta nu avea să ajute deloc barca pe care o aștepta Ephraim. Și dacă încă era pe drum din Franța? Și dacă încercau să găsească un far care nu mai apărea aici?

Răspunsul domnului Spratt nu a părut să liniștească nici mulțimea. Dimpotrivă, oamenii s-au apropiat și mai mult de pilot. Până să-mi dau seama, ajunsesem la un metru de el. Doamna Wilcox și o altă femeie stăteau chiar lângă el, cu un aer amenințător. Și pilotul a simțit-o, căci și-a acoperit capul cu brațul sănătos.

– Asta-i pentru ce le-ai făcut băieților noștri, a spus doamna Wilcox și l-a scuipat.

Cealaltă femeie l-a împuns cu piciorul. Pilotul s-a rugat de ele, folosind cuvinte pe care nu le cunoșteam. Dar plângea – *asta* am înțeles.

– Nu mai faceți asta! am izbucnit eu. E rănit!

Cineva mi-a spus să tac.

Surprinzător, domnul Barrowman mi-a luat apărarea.

– Olive are dreptate. Ar trebui să facem lucrurile cum se cuvine și să respectăm legile internaționale. Să-l predăm…

– Oh, mai taci din gură, Barrowman! s-a răstit la el pescarul care se certase ieri cu Queenie. Tipul e neamț. Când au făcut ei vreodată ceva *cum se cuvine*, ei?

Din mulțime s-au auzit strigăte de „Chemați poliția!“ și „Să-i dăm lui friț ce merită!“. Și totuși nimeni nu știa ce să facă. Mă înfuria faptul că domnul Spratt nu făcea nimic. Fusese atât de pretențios cu Ephraim în privința farului, verificând și răs-verificând jurnalul, și totuși acum alegea, într-un fel foarte convenabil, să refuze să se implice.

Nu puteam decât să sper că atunci când avionul tatei se prăbușise, cineva cumsecade îl găsise, îl ținuse de mână atunci când avusese dureri și îi spusese să nu îi fie frică. Și mai bine dacă totul fusese atât de rapid încât tata murise înainte ca avionul lui să lovească pământul.

Nu, nu aveam de gând să tac. Aveam o voce și era timpul să fie auzită.

În original, *Hitler Will Send No Warning* – textul unui poster din anii 1940 în care li se cerea oamenilor să aibă tot timpul asupra lor măștile de gaze (n.tr.)

ACESTA E LOCUL EXACT!

– Neamț sau nu, pilotul e o ființă umană! am strigat eu peste zarva generală. Asta suntem și noi – nu suntem niște animale!

Doamna Wilcox s-a uitat urât la mine, total neimpresionată.

– Pe cine faci tu animale, domnișorică?

– Ceea ce vreau să spun, am insistat, e că ar trebui să îl tratăm în același fel în care am spera să fie tratat un pilot de-al nostru.

– Suntem în război, fată proastă! a intervenit pescarul. Dușmanul e dușman.

– Vino aici, Olive! Lasă adulții să rezolve asta, mi-a spus doamna Drummond, încercând să mă apuce de braț, dar eu m-am scuturat.

– Închipuiți-vă că era fiul sau fratele… sau tatăl vostru, am pledat eu. Ați fi vrut ca lucrurile să fie făcute cum se cuvine, nu?

Pe câțiva oameni cuvintele mele i-au lovit în plin. Au dat din cap și au scos sunete de aprobare. Apoi o mână m-a înșfăcat de ceafă, făcându-mă să tresar. Doamna Wilcox m-a împins către pilot.

– Haide atunci, a mârâit ea, dându-mi drumul cu atâta forță, încât am căzut în genunchi. Rezolv-o tu.

Neamțul era atât de aproape, încât am prins un iz grețos de sânge, ca mirosul dintr-o măcelărie. Acum îi vedeam bine brațul rănit, doar că nu părea adevărat. Era un os alb-albăstrui, cu pielea găurită și roșie ca interiorul unei guri.

Pământul s-a înclinat sub picioarele mele și următorul lucru de care am fost conștientă a fost că cineva îmi împinsese capul între genunchi.

Doamna Henderson era lângă mine, cu brațul în jurul umerilor mei.

– Ai leșinat puțin, scumpo.

Și apoi o voce mult mai sonoră decât a mea s-a auzit peste tot zgomotul ăla:

– Ce *naiba* se întâmplă aici?

Toată lumea a tăcut. Am ridicat privirea și am văzut-o pe Queenie, cu mâinile în șolduri, trecându-și privirea peste mulțime. M-am simțit cam caraghioasă că leșinasem.

Queenie l-a zărit pe domnul Spratt.

– Ai permis să se întâmple asta? a întrebat ea surprinsă.

– Stai puțin, a protestat domnul Spratt. Îți sugerez să ai grijă ce ton folo…

Queenie a vorbit peste capul lui:

– Ar trebui să vă fie rușine, tuturor!

Oamenii și-au coborât privirile stânjeniți. Queenie s-a îndreptat către pilot, dar doamna Wilcox i s-a pus în cale.

– Pot să-ți aduc aminte că asta e proprietatea mea?

– Iar asta e țara mea, doamnă Wilcox, în timp de război. Așa că te sfătuiesc să te dai deoparte și să mă lași să-l escortez pe prizonier acolo unde poliția militară îl poate aresta.

Doamna Wilcox nu a răspuns. Mi s-a pus un nod în gât și m-am întrebat dacă starea de spirit a mulțimii avea să se schimbe din nou.

– Dacă nu te dai deoparte, a spus Queenie pe un ton glacial, vei încălca legile internaționale și, având-i pe acești oameni drept martori, te voi duce pe *dumneata* la poliția militară, la fel ca și pe dușmanul nostru de aici.

Cele două femei s-au înfruntat din priviri. În cele din urmă, cu un oftat încordat, doamna Wilcox s-a dat deoparte. Restul mulțimii le-a făcut loc doamnei Henderson și lui Miss Carter ca să treacă. S-au dus direct să o ajute pe Queenie, care încerca să-l ridice pe pilot în capul oaselor, dar chiar și cea mai mică mișcare îl făcea să scâncească de durere.

– E nevoie de o atelă pentru brațul ăsta, a spus doamna Henderson.

Pământul s-a legănat puțin când m-am ridicat în picioare, dar atâta timp cât nu mă uitam la pilot eram bine.

– Trebuie adus doctorul, Olive. Te descurci? m-a întrebat doamna Henderson. Îl cheamă Morrison și stă în ultima casă înainte de biserică.

Am dat din cap: știam casa.

– Bravo, fetiță! Cât de repede poți!

M-am uitat peste umărul ei și am văzut-o pe Queenie ghemuită lângă pilot, și ținându-l de mână. Îi vorbea foarte încet. Singurul cuvânt pe care l-am prins a fost „nouă“[22] .

Brusc, într-un moment de panică, am fost convinsă că vorbea despre biletul lui Sukie. Dar apoi i-am auzit tonul vocii: calm, limpede, rațional.

Sukie ne spusese odată că ar trebui să învățăm câteva cuvinte germane, pentru cazul în care ne-ar invada. Ne învățase cum se spune la „nu“ și „da“, „Te rog, nu trage!“ și „Ai portocale?“, așa că știam că „*nine*“ nu era doar un cuvânt englezesc. Era și unul german, scris „*Nein*“.

2

Conform promisiunii domnului Spratt, în acea zi la apusul soarelui vopsirea s-a încheiat. Farul din Budmouth Point arăta acum ca un enorm castel de nisip și probabil că era la fel de folositor. Înconjurat din toate părțile de marea cenușie, cerul cenușiu și o plajă și mai cenușie, era al naibii de greu de văzut.

Asta mi-a sporit îngrijorarea pentru barca din Franța care tot nu mai venea. Erau acolo nisipuri mișcătoare, stânci, tot soiul de pericole – Ephraim ne spusese asta. Ce groaznic ar fi fost ca oamenii ăia să scape de naziști doar pentru a muri în clipa în care ajungeau pe coasta din Devon.

De îndată ce i-am spus lui Ephraim despre geamantanul aruncat de mare pe plajă, a plecat în căutarea lui. Între timp, Cliff a zis că încă se simțea „ciudat“, așa că Pixie s-a strecurat pe burtă sub pături ca să-i țină companie, iar eu m-am așezat la picioarele patului lui.

– Am văzut pilotul geman prin binoclu… încerca să vireze cu avionul ca să nu ne lovească.

Cliff arăta încins la față. Nu știam dacă era vorba de agitația provocată de faptul că avionul ratase farul sau de o febră mare.

– Queenie a vorbit cu el în germană, i-am spus. Ce zici de asta?

Cliff s-a strâmbat.

– Că e deșteaptă?

Asta nu mă încânta la fel de mult ca ideea că putea fi un agent dublu sau spion pentru Marea Britanie, dar era probabil mai aproape de adevăr. Queenie începea să mă uimească. Avea acea autoritate calmă care te făcea să o respecți, chiar dacă nu era prea prietenoasă. Spre deosebire de Sukie, ea nu avea nevoie să fie

plăcută de toată lumea. În puloverele ei vechi și lăbărțate, nici nu cred că îi păsa. Pur și simplu, făcea ceea ce credea că trebuie și rămânea fermă pe poziție. Prin asta mi se părea mie că se impunea.

– Queenie e convinsă că Sukie nu e implicată în nimic din toate astea, am spus eu gânditoare. Tu ce crezi?

Dar Cliff adormise deja.

2

O vreme, am stat și am ascultat vântul care se întețea, scoțând șuierături stranii la fereastră. Apoi am început să-mi imaginez niște valuri uriașe care se năpusteau peste o barcă micuță, iar persoana a cărei valiză o găsisem se agăța disperată să-și salveze viața. Sperând să-mi iau gândul de la toate astea, i-am scris mamei o carte poștală.

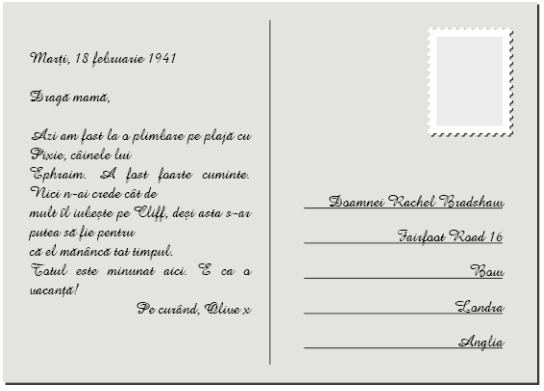
Marți, 18 februarie 1941

Dragă mamă,

Azi am fost la o plimbare pe plajă cu Pixie, câinele lui Ephraim. A fost foarte cuminte. Nici n-ai crede cât de mult îl iubește pe Cliff, deși asta s-ar putea să fie pentru că el mănâncă tot timpul. Totul este minunat aici. E ca o vacanță!

Pe curând, Olive x

Doamnei Rachel Bradshaw
Fairfaxt Road 16
Bau
Londra
Anglia

Toate erau numai minciuni, bineînțeles. Minciuni stupide, prostești, pentru ca mama să nu fie mai tristă decât era deja. Dar cartea poștală nu mi-a liniștit gândurile. Așa că, atunci când Ephraim s-a întors cu geamantanul și m-a chemat în sufragerie, am luat cu mine biletul lui Sukie.

2

Geamantanul din Viena stătea pe podea, picurând de apă. Cu lămpile cu ulei aprinse, soba fierbinte și perdelele de camuflaj trase, încăperea ar fi trebui să pară tihnită. Și totuși de undeva simțeam amândoi un curent înghețat care ne sufla pe la urechi.

– Geamantanul e probabil de pe barca franceză, a recunoscut Ephraim dezamăgit.

– Sau ar putea însemna că sunt foarte aproape, am sugerat eu. Poate că au debarcat deja?

Ephraim a clătinat din cap.

– Pare să fi stat câteva zile în apă.

Ceea ce m-a făcut să mă tem mai mult ca oricând să-l întreb despre Sukie, dar trebuia să știu dacă Ephraim, așa cum credea Queenie, era convins că nu era implicată.

– Când îi scriai surorii mele, despre ce îți vorbea? am întrebat eu într-o doară.

– Sukie? a întrebat Ephraim și și-a frecat ceafa, stânjenit. Asta nu-i treaba ta, Olive.

– Nu chestiile siropoase, am spus repede, simțind că mă înroșesc. Mă referam la ajutarea oamenilor care încearcă să scape de Hitler.

– De fapt, nu mi-a mai scris de vreo două săptămâni. Nu știu ce am spus ca să o supăr.

Am clipit surprinsă, cu răsuflarea tăiată.

– Tu nu știi că a dispărut?

– Nu!

Era vizibil șocat. Asta m-a mirat; de când descoperisem legătura dintre ei, presupusesem că știa – chiar că era implicat cumva în dispariția ei.

– Ce s-a întâmplat? Spune-mi! mi-a cerut el.

Așa că i-am povestit despre seara de la cinematograf. Despre bărbatul înalt cu care plecase să se întâlnească și cum o urmărisem, până când m-a văzut și s-a înfuriat pe mine. I-am arătat biletul. Arăta jalnic – murdar de fum și pătat de apă, și mirosind încă a raiduri aeriene.

Ephraim s-a aplecat în față ca să-l ia de la mine, dar nu i l-am dat.

– Queenie zice că Sukie nu lucrează cu tine, am spus. Dar eu sunt foarte sigură că o face.

Ephraim a scuturat din cap.

– Nu, Olive. Persoana noastră de contact din Londra era o doamnă Arby. Nu avea nicio legătură cu Sukie.

Numele nu-mi spunea nimic. M-am prăbușit la loc pe scaun.

– Am ales-o pe doamna Arby – toți am ales-o – pentru că e printre cei mai buni, a adăugat Ephraim. Era un drum atât de greu, să

călătorești noaptea cu o barcă din capătul cel mai nordic al Franței până aici. Iar acum, când farul nu mai funcționează, și cu vremea asta îngrozitoare…

S-a oprit, deprimat, dar eu voiam să-l fac să vorbească mai departe.

– Spune-mi despre cod. Cum funcționează?

Ephraim s-a uitat la biletul din mâna mea. Tot nu i l-am dat, și cred că și-a dat seama cât de hotărâtă eram. Voiam să dezleg codul singură.

– Totul este opus, a spus el. Încearcă.

Am întins biletul pe genunchi și l-am studiat din nou.

```
ZIUA 9
I 26 8 T/U I
J 26 9 16 19 12 6 8 I
B 26 T - 50.26
B 12 13 20 + 3.6
```

Dacă așa funcționa codul, pe chestii opuse, atunci *ziua* era *noapte.* Iar pe cadranul unui ceas opusul lui *9* era *3*. Ceea ce înseamnă că *Ziua 9* era *noaptea* la *trei.* Ora trei dimineața, un moment în care oamenii făceau lucruri despre care nu voiau să afle nimeni.

Lucruri opuse, mi-am reamintit: zi = noapte, așa că opusul alfabetului ar putea fi… numere? Adică A = 1, B = 2, și tot așa până la Z = 26? Am încercat pe rândul următor al biletului, I 26 8 T/U I, schimbând literele cu numere și numerele cu litere… până când am sfârșit cu un cod diferit: 9 Z H 20/21 9. Tot nu însemna nimic.

Și dacă ideea cu numere/litere funcționa ca opuse, de la A = 26 în jos până la Z = 1? Fiecare rând începea și se termina cu o literă. Erau *și ele* opuse? Am încercat să schimb A cu Z și așa mai departe, dar nici așa nu a mers. Mă blocasem din nou. M-am întors la ideea cu lucrurile opuse: zi/noapte, lumină/întuneric – dar tot nu părea să se potrivească.

Întotdeauna fusesem varză la coduri. În vacanța de vară trecută, Cliff și prietenii lui au inventat unul în care trebuia să citești înapoi în oglindă, și nici măcar pe ăla nu l-am putut rezolva. Deși nu te-ai

aștepta ca un mesaj important din timpul războiului să fie scris într-un cod simplu de școlar.

Sau da?

M-am uitat din nou la bilet. Putea alfabetul să fie un soi de reflexie? Dacă îl tăiam pe jumătate și mă duceam înapoi… și A devenea M… Ceea ce însemna că primul rând era E 26 8 T/S E

Și acum numerele. Partea asta era mai grea pentru creierul meu. Continuă să gândești înapoi, mi-am spus. Așa că am schimbat toate numerele cu litere, începând din capătul opus al alfabetului cu 26 = A. De data asta, rezultatul a fost diferit:

```
Ziua 9
Est/SE
Casă întunecată
Lat -50,26
Long +3,6^23
```

Acum ajungeam undeva. Mesajul aproape că avea sens, mai ales dacă îmi aminteam că „Est/SE“ era, de fapt, „Vest/SV“. Ultimele rânduri, care păreau niște direcții pe o hartă, erau și ele probabil opuse. Și era clar ce însemna „Casă întunecată“.

Dar nu credeam că toate astea erau o veste bună.

– Ei? a întrebat Ephraim nerăbdător.

Am clătinat din cap. Descifrarea codului mi-a confirmat cele mai negre temeri.

– Venea aici. Biletul spune „Casă întunecată“ și sunt numere așa cum ai pe hărți. Era în barca aia.

Ephraim s-a încruntat.

– Nu poate fi așa!

– Trebuie să fie! Bărbatul cu care s-a întâlnit i-a dat detaliile și ea le-a ascuns în buzunar, dar apoi a pierdut paltonul, nu? Așa că barca ta plină cu oaspeți a încercat să traverseze marea fără nicio informație. De aceea, a mers prost călătoria lor.

Ephraim a scos un pufăit.

– Ei? am întrebat. Asta e, nu-i așa?

– Nu, nu e.

– Dar am pus lucrurile opuse, așa cum ai zis, și…

– Arată-mi biletul, mi-a cerut Ephraim.

De data asta, i-am întins bucata de hârtie. A citit-o în câteva secunde.

– Tu ce crezi că spune? l-am întrebat.

Ephraim s-a scărpinat în cap, ridicându-și părul în vârful capului.

– Barca trebuia să vină aici, ai dreptate. Dar tot nu-mi dau seama cum ar fi făcut rost Sukie de informația asta.

– Și acum ce facem?

Ephraim s-a ridicat în picioare.

– Trebuie să vorbesc cu ceilalți, a spus el, în mod vizibil neliniștit. Asta schimbă totul. În primul rând, dacă instrucțiunile nu au ajuns la doamna Arby, s-ar putea ca bieții oameni să fie tot în Franța. Mi-e groază să mă gândesc ce s-a întâmplat cu ei dacă ăsta e adevărul.

– Deci acum mă crezi? Te gândești și tu că Sukie e implicată?

Ephraim a ezitat, apoi a răspuns:

– Sper din toată inima că nu.

Era un răspuns înfiorător. Căci însemna că barca pe care eu eram sigură că se afla sora mea nu avea să sosească, probabil, niciodată.

În original*, nine*, „nouă“, și se pronunță la fel ca *nein*, care înseamnă în germană „nu“ (n.tr.)

În original: *Day 9, East/SE, Darkhouse, Lat -50.26, Long +3.6* (n.tr.)

ÎMPREUNĂ

Ephraim a dispărut în jos pe scara de afară, și vântul îi flutura haina de ploaie ca velele unui vapor. Eram tentată să îl las să plece, apoi să-l urmez oricum –, iar el a ghicit ce aveam de gând.

– Tu rămâi aici, mi-a cerut. Mă întorc cu vești cât de curând pot.

Am închis ușa de la intrare, fiind într-o stare jalnică. Așteptarea avea să fie un chin: deja îmi imaginam tot ce era mai rău și ce era mai bine într-un singur gând haotic. Iar faptul că farul începuse să se legene ușor – ceea ce Ephraim spunea că se întâmpla când vântul era deosebit de puternic – nu mă ajuta deloc.

Ținându-mă de balustradă, am urcat scările să văd ce făcea Cliff. O parte din mine ardea de nerăbdare să-i spun că dezlegasem codul, dar ceea ce descifraserăm nu era deloc încurajator, așa că m-am gândit că nu era drept să îl îngrijorez și pe el. Oricum, Cliff dormea, cu păturile împinse deoparte, cu cearșafurile răsucite în jurul picioarelor. L-am învelit la loc, apoi m-am întors în sufragerie ca să aștept.

A trecut o oră și Ephraim n-a apărut. Furtuna se întețise, aruncând picăturile de ploaie în geamuri cu atâta forță, încât m-am gândit că se vor sparge. Într-un fel, parcă mă aflam în interiorul capului meu, unde era atâta zarvă.

A început să fie mai greu să țin soba aprinsă, cu vântul care cobora vuind pe coș, și a trebuit să mă înfășor într-o pătură ca să nu-mi fie frig. Mi-am pregătit cina, un sandvici cu brânză, pe care l-am împărțit cu Pixie.

A mai trecut o oră. Și încă una.

M-am învârtit prin cameră, uitându-mă pe toate ferestrele la rând, în speranța că o să văd lumina lanternei lui Ephraim prin port în vreme ce el se întorcea acasă cu vești. Dar nu vedeam decât apa care se scurgea pe geam și întunericul de dincolo de el, iar imaginea asta nu mă ajuta deloc să-mi păstrez speranța.

Când ceasul a bătut miezul nopții, am simțit că nu mai suport. M-am convins singură că motivul pentru care Ephraim nu se întorsese era faptul că nu avea curajul să-mi spună că misiunea fusese

anulată. Hotărâseră că era prea periculos să salveze pe cineva din nordul Franței. Nu mi-a fost greu să mi-o imaginez pe Sukie sub amenințarea unei puști sau târâtă de Gestapo într-o temniță plină de șobolani.

Mi-am strâns mai bine pătura în jurul umerilor, dar tot nu reușeam să mă încălzesc. Dacă tata ar fi fost aici, mi-ar fi vorbit, m-ar fi ascultat, m-ar fi făcut să văd altfel lucrurile.

– Tati, am șoptit eu cu voce tare. Te rog, ai grijă ca Sukie să se întoarcă acasă. Dacă tu nu te-ai întors, ar fi corect ca ea să o facă, nu crezi? Nu vreau să mă târguiesc, dar…

– Cu cine vorbești, Olive?

Cliff mijea ochii la mine somnoros din capul scărilor.

M-am ridicat, mi-am dat jos pătura de pe umeri și am înfășurat-o în jurul lui. În mod clar se simțea rău, pentru că nu s-a foit și nici nu mi-a spus să-l las în pace. Eram bucuroasă de prezența lui, așa că l-am așezat în fotoliu, iar eu m-am cocoțat pe brațul lui.

– Trebuie să-ți arăt ceva, i-am spus.

Pe o măsuță aflată lângă noi era o lampă cu ulei, care lumina puternic. Am scos biletul lui Sukie din buzunar, cu gândul să-i explic lui Cliff cum funcționa codul, căci credeam că ar fi vrut să afle. Dar, când am ridicat hârtia în dreptul luminii, mi-a atras atenția ceva ce nu observasem până atunci. Un alt semn se vedea slab, *foarte* slab, pe hârtie. Nu era mare lucru. Dar dacă te uitai cu atenție în lumina potrivită, nu mai spunea Ziua 9, ci Ziua 19. Nu era deloc opusul.

– Cliff, am spus eu încet. Când ar fi Ziua 19?

– Ziua *19*? s-a încruntat. Despre ce vorbești? Aici scrie Ziua 9.

Am arătat către pata de cerneală de pe hârtie. Fusese făcută de apă – conducta spartă din raidul aerian. Era ușor de văzut cum o ratasem până atunci, citind biletul la lumina slabă a lanternei sau sub așternuturi. Și era foarte ușor de socotit, chiar și pentru o netoată în ale matematicii ca mine, că trecuseră nouăsprezece zile de la raidul aerian.

Privirile ni s-au întâlnit. Cliff a zâmbit larg. Brusc, zâmbeam și eu.

Ziua 19 era azi. În noaptea asta.

Barca nu rămăsese în Franța, și nici măcar nu întârziase. Era pe drum, chiar în clipa asta. Totul mergea conform planului.

Am sărit în picioare și mi-am dus palmele la obraji, încântată.

– Bun! Suntem gata de acțiune, Cliff! Ce trebuie să facem mai întâi?

Cliff mi-a întins binoclul pe care îl adusese cu el.

– Uită-te și tu! E o lumină care semnalizează în larg.

Am înșfăcat binoclul.

– Unde? La care fereastră?

Cliff mi-a arătat fereastra din stânga. M-am repezit la ea și mi-am pus coatele pe pervaz ca să mă sprijin. Am dus binoclul la ochi.

Apoi, chiar la stânga… o lumină strălucitoare s-a aprins și s-a stins. A apărut iar, apoi a dispărut. Din nou, și iar s-a dus. Dar în mod clar era o lumină.

Era o porțiune de mare liniștită, mi-am amintit eu, în vreme ce inima îmi bătea cu putere. Bărcile de pescuit era încă ancorate în port – nu ieșeau pe furtună.

I-am întins înapoi binoclul lui Cliff.

– Trebuie să fie barca din Franța, nu-i așa? i-am zis eu.

– Așa cred. Unde e Ephraim? Trebuie să-i spunem.

– La Queenie, am zis eu și mi-am luat paltonul, încheindu-l greșit în graba mea. O să fii bine aici dacă te las singur?

– Sigur, răspunse el, deja așezat în genunchi, cu un aer important, pe scaunul de lângă fereastră. O să stau de veghe.

2

Vântul era atât de puternic, încât mă bătea ca pe o frunză pe când urcam dealul către casa lui Queenie. Nimeni nu m-a auzit când am bătut la ușa de la intrare, așa că am încercat în ferestruica aflată în stânga treptelor, exact așa cum făcusem în prima noastră seară aici.

– Oh, haide, haide *odată*! am murmurat, cuprinzându-mă cu brațele pentru a mă apăra de ploaia piezișă, înghețată.

Eram nerăbdătoare să mă întorc pe plajă. Auzeam vuietul mării, bufnetul valurilor când se loveau de digul din port. Avea să fie o treabă foarte grea să aducem barca pe mal în siguranță și fără să atragem atenția cuiva. Nu știam prea bine cât de departe de coastă erau, dar fiecare minut pe care îl petreceam așteptând acolo era o pierdere de vreme.

Tocmai mă pregăteam să renunț și să încerc la doamna Henderson, când mi-am adus aminte de ușa din spate. Ajungeai la

ea pe o alee de pe latura casei, și dădea în bucătărie, unde era posibil să fie Queenie și Ephraim. Merita să încerc.

Ziua, ușa era întotdeauna descuiată. Noaptea, Queenie o zăvora pe dinăuntru. Așa că din nou a trebuit să bat. De data asta, am auzit hârșâitul unui scaun tras pe podea. În sfârșit, venea cineva. Ușa însă a rămas închisă.

– Cine e acolo? s-a auzit vocea lui Esther, părând speriată. Ce vrei?

Am fost puțin surprinsă.

– Sunt eu, Olive. Queenie e acolo? Sau Ephraim? E important.

S-a auzit un sunet scrâșnit, apoi un pocnet și zăvorul a fost tras. Esther a deschis ușa. Era în cămașă de noapte, peste care își trăsese un pulover. În spatele ei, lângă focul din bucătărie, am văzut un scaun plin de pături.

– Nu puteam să dorm, a murmurat ea. Și nu, nu e nimeni aici.

– Știi unde sunt? Trebuie să-i găsesc, Esther. Vine o barcă!

Asta i-a captat atenția.

– O *ce*?

M-am uitat către stradă, nerăbdătoare să plec.

– O barcă. Sunt oameni în ea. E în larg și trebuie s-o aducem pe mal înainte să ajungă în nisipurile mișcătoare.

– Îmi iau imediat lucrurile.

S-a întors câteva clipe mai târziu, cu paltonul și încălțat în ghete.

– Bun. Acum trebuie să-i găsim pe ceilalți. Spune-le ce se întâmplă, i-am zis.

Esther m-a privit în ochi, direct, cu curaj, așa cum ar fi făcut-o cineva pe care l-aș vrea de partea mea.

– Nu știu unde sunt, a răspuns. Dar, Olive, putem noi să facem asta. Hai să aducem noi barca la mal!

2

Jos, pe plajă, nu era nici urmă de Queenie sau ceilalți. Tot ce puteam vedea erau crestele albe ale valurilor care se spărgeau pe pietriș.

– Ce trebuie să facem întâi? a țipat Esther, peste vânt.

– Semnalizează cu lanterna către mare, i-am strigat, pentru că mi se părea o idee practică.

Acolo, în larg, în furtună, era Sukie. Poate chiar putea să ne vadă, sau să ne audă. Deși eram înghețată și speriată, gândul m-a ajutat să merg mai departe.

Esther a fost cea care a văzut-o prima.

– Lumină! Acolo, în stânga! Se apropie rapid!

Inima mi-a stat în loc. Am auzit hârșâieli pe pietriș când Esther s-a repezit la marginea apei. În lumina lanternei, am văzut-o intrată până la genunchi în apa puțin adâncă.

– Nu mai văd nimic! mi-a strigat. Orice o fi fost a dispărut!

– Alarmă falsă, am spus și am expirat – aproape.

– Lumină! a țipat din nou Esther. LUMINĂ! Am zis LUMINĂ!

Într-adevăr, acolo, în întuneric, se vedea o lumină. Sălta pe apă nebunește. În jos. În sus. Din nou în jos. Marea era atât de vastă, încât o tot pierdeam.

– Se apropie! am strigat, ridicându-mă pe vârfuri. Acolo, în dreapta… uite!

Lumina a dispărut iar.

– Se îndreaptă spre stânci! a țipat Esther.

– Alea nu sunt stânci, sunt nisipurile mișcătoare.

Nu m-a auzit. A pornit, pe jumătate alergând, pe jumătate cățărându-se pe plajă, îndreptându-se direct către epiu.

Am încercat să strig: „Stai! Nu te duce mai departe!“, dar vântul mi-a spulberat cuvintele.

Am văzut în față fascicolul de lumină al lanternei lui Esther mișcându-se. Din fericire, nu era foarte departe, deși să încerc să fug după ea pe pietriș era ca și cum aș fi înotat prin troiene. Am obosit mult prea repede. În dreapta mea era marea, care mă ajuta să mă orientez. În acest timp, barca se apropia. Acum era în dreptul meu și înainta în diagonală către mal.

– Esther, oprește-te! am țipat cât am putut de tare. OPREȘTE-TE!

Lumina lanternei ei a căzut pe lemnul negru alunecos al epiului. Pe când se apropia de el, a încetinit și s-a uitat peste umăr ca să localizeze barca; încă era cu puțin înaintea ei. O pală de vânt m-a împins înainte, făcându-mă să mă împiedic. Din câțiva pași, am

reușit, în cele din urmă, să ajung la Esther. Am apucat-o de mijloc și am ținut-o strâns.

– Nu merge mai departe. Sunt nisipurile mișcătoare! i-am spus gâfâind.

Esther s-a tras în spate lângă mine. Ne-am clătinat amândouă, dar ne-am echilibrat rapid. Următorul val a adus barca suficient de aproape ca să auzim pleoscăitul unui obiect aruncat în apă.

– Prinde parâma! a strigat Esther.

Am ajuns prima la ea. Esther era chiar în spatele meu. Am înșfăcat amândouă parâma și, mână peste mână, am început să tragem. Au pâlpâit lanterne. Am auzit strigăte. Vuietul valurilor. Brusc, barca a ajuns periculos de aproape, o formă întunecată care se ridica din apă.

Și apoi a dispărut din nou.

Încă țineam parâma, dar ne aluneca mult prea ușor din mâini. Am strâns din dinți și mi-am înfășurat-o în jurul încheieturii, încercând să nu mă gândesc la durere.

– Ține-o bine! a strigat Esther din spatele meu. Nu-i da drumul!

M-am întors să-i răspund și, în aceeași clipă, un val m-a doborât la pământ. Eram udă din cap până în picioare, înghițisem și apă, iar apa era atât de înghețată, încât simțeam cum mă ardea. Când m-am ridicat, nu mai aveam funia în mâini.

– Parâma! a țipat Esther, aflată acum lângă mine. Unde e?

Am căutat prin apă cu mâinile și cu picioarele. Apoi brațul mi-a zvâcnit atât de tare, încât am avut senzația că mi se smulge din umăr. Parâma îmi rămăsese prinsă în jurul încheieturii. Cu mâna liberă, am apucat-o pe Esther ca să mă țin de ea. Și apoi, iată! Săltând și căzând odată cu valurile, am văzut din nou luminile.

Esther, acum în fața mea, a prins parâma cu ambele mâini. Eu nu-mi mai simțeam degetele și nici fața. Apa se învârtejea în jurul nostru, trăgându-ne de picioare, făcându-ne să stăm cu greu drepte. Și mai greu era să tragem împotriva valurilor. Singură, n-aș fi reușit niciodată. Dar, cumva, împreună, ne-am înfipt picioarele în pietriș și ne-am lăsat pe spate.

Preț de un secol, am avut impresia că trăgeam în van. Și apoi, deodată, barca venea spre noi mult prea repede.

– Ferește! a strigat Esther.

În vreme ce un alt val uriaș o împingea pe plajă, ne-am aruncat din drum la timp. Fundul bărcii a scrâșnit pe pietriș. Cineva a strigat ceva. La lumina lanternelor, am zărit latura vopsită în roșu a unei bărci, ceva ce semăna cu o vâslă, o pereche de picioare atârnate peste copastie.

Foarte repede, oamenii au început să coboare în apă. Am auzit voci într-o limbă străină; dar Esther a recunoscut-o și a strigat: *„Shalom! Shalom!“*

Câteva clipe mai târziu, stăteam în apă până la coapse, cu brațele ridicate, luând geamantane, bunici, cutii, orice cobora din barcă. Erau oameni peste tot, unii râdeau ușurați, alții plângeau, alții abia se puteau ține pe picioare.

Un bătrân cu o cutie de vioară pur și simplu s-a așezat pe plajă și a început să plângă în hohote.

Nu știu de ce, dar nu mă așteptasem să văd și copii. Erau vreo doi băieți de vârsta lui Cliff, amețiți de șoc. O fetiță pe care am ridicat-o din barcă și care ținea la piept un cățel de jucărie, o familie ai cărei membri se tot îmbrățișau și se numărau, ca să fie siguri că ajunseseră cu toții. Nimic din toate astea nu părea real.

Grămezi de lucruri ude umpleau acum plaja. Oamenii stăteau strânși unul în altul, în grupuri, tremurând, neștiind ce trebuiau să facă. Când și ultimul pasager a coborât din barcă, mi-am dat seama că nu o văzusem încă pe Sukie. Erau câteva femei tinere în mulțime, dar ea nu era printre ele.

– Așteaptă, Olive, a spus Esther, când a văzut că îmi scoteam parâma de la încheietură. Mai sunt doi în barcă.

Ultimii pasageri erau o femeie și un bărbat. Femeia plângea: era limpede că nu voia să coboare din barcă. Ținea în brațe o bocceluță albă. Bărbatul încerca să-i ia legătura, ca s-o convingă să coboare. În tot acest timp, barca se legăna periculos în brizant.

Am apucat din nou parâma și la fel a făcut și Esther. Apa se agita acum înspumată în jurul bărcii, încercând să o tragă înapoi în mare. Bărbatul a simțit asta. Și-a făcut vânt peste margine și a înșfăcat-o și pe femeie. Cumva, cei doi s-au rostogolit pe plajă.

Valurile se succedau acum mai repede. Frânghia era din nou întinsă, trăgând de noi. Îmi simțeam brațele gata să cedeze.

– Ce facem acum? am strigat către Esther. Nu mai pot s-o țin mult așa.

– Nu poți să…

În acea clipă, tot ce am mai auzit a fost apa, căci marea a năvălit peste noi. Am ieșit la suprafață, încercând să respir, și am auzit un țipăt. Nu era Esther, ci femeia cu bocceluța albă, doar că n-o mai avea în brațe. Acum era din nou în apă, agățându-se disperată de marginea bărcii. Nu înțelegeam ce voia.

– Ce spune? am țipat către Esther? Ce s-a întâmplat?

Dar am văzut expresia îngrozită de pe fața lui Esther. Din barcă s-a auzit un scâncet ascuțit.

Un bebeluș.

Într-un vârtej de panică, am tras ca și cum viața lui Cliff ar fi depins de asta. Alte mâini au apucat parâma, am auzit voci strigând. Oamenii s-au repezit în apă, aruncându-se către barcă pentru a-i opri înaintarea. Dar marea continua să se reverse către noi, învârtejindu-se și trăgându-ne spre ea, luptându-se să învingă.

Nu știu cât am stat cu toții acolo. Timpul păruse să se oprească. Strigătele au devenit țipete, apoi, în cele din urmă, urale. Centimetru cu centimetru, barca s-a apropiat, până când s-a lovit de plajă și noi n-am mai putut să o mișcăm. Am simțit cum parâma se înmoaie și i-am dat drumul în sfârșit. Nu mai eram în apă. Cumva, împreună, mutaserăm barca astfel încât acum stătea cocoțată sus pe pietriș.

Spatele meu s-a lovit de pământ cu un bufnet. Esther s-a lăsat lângă mine, gâfâind ca și cum ar fi alergat mulți kilometri. Eram conștientă de oamenii care se strânseseră în jurul nostru, întrebându-ne dacă ne simțeam bine. Iar undeva în apropiere, un bebeluș continua să plângă, dar mai potolit, și am auzit vocea unei femei care spunea „Șșș, Reuben, șșș“ iar și iar.

Nu puteam vorbi, zăceam întinsă pe spate, întrebându-mă dacă avea să mi se facă rău. Îmi simțeam mâinile arzând, și totuși nu avusesem niciodată picioarele atât de reci.

Prima voce pe care am recunoscut-o a fost a lui Queenie. Nu-mi dădeam seama unde era. Apoi a îngenuncheat lângă mine și m-a ajutat să mă ridic în capul oaselor.

– Ești aici! am zis eu, aproape izbucnind în plâns. Am venit să te iau. *Unde* ați fost?

– La doamna Henderson, am folosit radioul ei. Al meu e grozav de capricios pe vreme proastă.

Am încercat să-i explic.

– Codul era greșit. Adică… nu îl citeam bine…

Queenie m-a strâns de umăr.

– Ai făcut un lucru remarcabil aici în seara asta, Olive. Nu numai că ai descoperit ceva care ne-a scăpat tuturor, dar ai adus barca pe mal singură.

– Nu chiar, am replicat. Am făcut-o împreună cu Esther.

În lumina lanternei lui Queenie, am prins privirea lui Esther. Aproape a zâmbit. Apoi, deodată, pe față i-a apărut o expresie de uimire.

– Ce s-a întâmplat? am întrebat.

Nu mi-a răspuns. S-a ridicat foarte încet în picioare, cu o privire uluită. M-am întrebat dacă nu cumva se lovise la cap și m-am ridicat ca s-o apuc de cot. Ca și mine, tremura din cap până-n picioare.

– Haideți să mergem la mine și să ne încălzim, ce ziceți? a spus Queenie, încercând să ne conducă în sus pe plajă.

Dar Esther stătea și se holba – la fel ca un somnambul – la un grup de oameni aflați în apropiere. Unul dintre ei, un bărbat într-un palton negru, lung, a strigat:

– Esther?

Ea a ascultat. Nu s-a mișcat.

Bărbatul venea către ea cu pași mari, grăbiți. Esther tot nu s-a mișcat. Și totuși îmi dădeam seama că se schimbase ceva. A făcut un pas către bărbat.

Apoi a luat-o la fugă, strigând „Papa!“ contra vântului.

– Esti! a strigat bărbatul. Tu ești! Copilul meu!

– Ăla e *tatăl* ei?

Rămăsesem cu gura căscată.

– N-am vrut să-și facă speranțe prea mari, în caz că nu reușeam să facem nimic, mi-a explicat Queenie. De-asta nu putea să locuiască la Ephraim. E mult mai ușor să păstrezi secretul într-o casă mare cu pivniță.

O ascultam doar pe jumătate, căci nu puteam să-mi iau ochii de la Esther și tatăl ei. Mi-am îngăduit – doar pentru o clipă – să-mi imaginez că era tatăl *meu* cel care apăruse ca prin minune. Tatăl

meu, care mă îmbrățișa pe *mine.* Simțeam bucuria lui Esther ca și cum ar fi fost reală. Și, de fapt, chiar era. Știind cum era să-ți pierzi tatăl, eram pur și simplu recunoscătoare că ea și-l regăsise pe al ei.

E GREU SĂ CÂȘTIGI

Acum trebuia să îi luăm pe toți repede și în tăcere de pe plajă.

– Hei, ține tu asta, da? mi-a zis Miss Carter, punându-mi în brațe o legătură de haine. Îi ducem pe toți la Queenie. Stingeți lanternele. Nu vrem să atragem atenția.

Erau cu totul treizeci și doi de refugiați: treizeci și doi de oameni uzi, speriați, epuizați, care înfruntaseră o furtună într-o barcă cu zece locuri. Cât de îngrozitoare trebuie să fi fost viața lor acasă ca să își asume un asemenea risc!

Și nu erau luptători sau soldați, ci genul de oameni pe lângă care treci zilnic pe stradă: bărbați cu părul cărunt, o fată și fratele ei care se țineau de mână. Două doamne în vârstă, ai căror ochelari uzi le tot alunecau de pe nas. Bebelușul Reuben, acum înfășurat din nou în siguranță în păturica lui, în brațele mamei. Dar, spre îngrijorarea mea tot mai mare, printre ei nu se vedea nicio fată drăguță de șaptesprezece ani.

Și doamna Henderson părea să caute pe cineva.

– N-am văzut-o încă, îi spunea lui Queenie. Aș recunoaște-o din poză, sunt sigură că aș recunoaște-o.

Urmând mulțimea pe plajă, l-am ajuns din urmă pe Ephraim. Ducea sub un braț o mică saltea rulată, iar în cealaltă mână, un geamantan.

– Ai văzut-o pe Sukie? l-am întrebat.

– Nu e aici, Olive. Părea iritat. Așa că nu poate fi implicată în asta, nu?

– Trebuie să fie, am insistat eu. Avea codul.

Frustrat, a ridicat din umeri.

– Ascultă, nu știu ce s-a întâmplat. O încurcătură? Un accident? Tot ce știu e că ea nu e aici, așa că nu mă mai întreba.

2

Acasă la Queenie, bucătăria ei era luminoasă, caldă și curând plină ochi de oameni care își scoteau paltoanele ude și își

dezmorțeau mâinile la foc. Era o încăpere complet diferită față de cum mi-o aminteam eu din prima noastră seară aici. Ceva chiar se pregătea pe sobă și masa era încărcată cu farfurii, castroane, linguri și bucăți de pâine.

– Bun venit, tuturor, a rostit doamna Henderson, dregându-și glasul. Sau ar trebui să spun *Shalom*? Iertați-mi, dar am cam uitat ebraica, vă rog, mâncați tot ce puteți.

O supă groasă de morcovi a fost turnată cu polonicul în farfurii și castroane și, când acestea s-au terminat, în căni. Cu fiecare polonic de supă, Queenie împărțea și plicuri, pentru care oamenii păreau la fel de recunoscători. Erau, mi-a spus Miss Carter, acte de identitate false.

– Trebuie să arate oficial, mi-a explicat ea. Din păcate, cu propriile lor acte, oamenilor ăstora nu li s-ar da voie să intre în țara noastră.

– Așadar, rămân aici doar câteva zile? am întrebat, aducându-mi aminte ce îmi spusese Queenie.

– Doar până când se simt suficient de întremați ca să călătorească mai departe. O să încercăm să îi ascundem cât mai bine posibil, dar tu știi cum e satul ăsta – cineva tot o să-și bage nasul, cumva.

Dar acum, atmosfera din bucătăria lui Queenie era veselă, aproape exuberantă, ca la o petrecere de ziua cuiva sau la o masă de Crăciun. Făceam parte din ceva ce nimeni nu se așteptase să reușească și totuși, în ciuda așteptărilor, reușise. Dar, pentru mine, era un sentiment dulce-amar, căci Sukie nu era acolo, așa că m-am mulțumit să-mi găsesc de lucru, tăind pâinea, umplând din nou farfuriile cu supă.

– Ai auzit vestea? a zis doamna Henderson îndreptându-se șovăitoare spre Miss Carter, care era lângă mine și tăia pâine. Persoana noastră de contact nu a reușit să ajungă pe barcă.

M-am oprit din tăiat ca să ascult.

– Nu, nu, a spus repede doamna Henderson, grăbindu-se să risipească îngrijorarea de pe chipul lui Miss Carter. Nu ni s-a spus de niciun accident. Se pare că a fugit atunci când barca se pregătea de plecare. N-au putut să aștepte. Au fost siliți să pornească fără ea.

Miss Carter părea șocată.

– Ce ciudat! Credeam că doamna Arby era printre cei mai buni.

Doamna Arby: din nou acel nume. Persoana de contact din Londra în care toată lumea avea încredere, dar nimeni nu părea să o fi cunoscut personal. Am văzut-o pe Miss Carter cum își croiește drum prin încăpere ca să le dea vestea lui Ephraim și lui Queenie. Reacțiile lor au fost asemănătoare – o încuviințare din cap, apoi o clătinare din cap, o privire neîncrezătoare – ca și cum s-ar fi așteptat la ceva mai mult de la misterioasa lor doamnă Arby.

După ușurarea inițială, atmosfera din cameră a devenit mai liniștită, mai serioasă. Unii dintre refugiați deja adormiseră pe scaunele lor, cu șosetele împletite de Ephraim încălzindu-le picioarele. Micul Reuben sforăia zgomotos. Mama lui, o doamnă pe nume Miriam, m-a lăsat să-l țin puțin în brațe și m-am uitat cu uimire la degețelele lui roz și la buclele negre ca smoala.

– E așa de mic, am murmurat eu.

– Nu-i așa? a încuviințat Miriam; vorbea o engleză perfectă. Știi, are doar cinci zile.

Și nu numai povestea lor era incredibilă. Lângă foc, un frate și o soră – Jakob și Elise – jucau cărți la fel cum ar fi făcut în orice familie normală. Doar că părinții lor fuseseră trimiși într-un lagăr în Polonia, iar ei scăpaseră de o soartă asemănătoare după ce un doctor mărinimos i-a ascuns, legându-i de partea de dedesubt a unei brancarde, apoi i-a dus într-o ambulanță care îl aștepta.

Doamna Henderson mi-a spus toate lucrurile astea. Și, zău așa, erau foarte multe de asimilat. Totodată, am reușit să găsim proprietarul de drept al geamantanului plin de apă, o femeie mărunțică, brunetă, al cărei nume era Judith. Ephraim a zis că o să se ducă la far să i-l aducă. L-am rugat să vadă și ce făcea Cliff, dacă tot se duce acolo.

– Am lovit un val mare ieri și a căzut peste bord, a spus Judith, care vorbea în germană și Queenie traducea. E o adevărată minune că a apărut pe plaja asta, un semn că eram sortiți să ajungem aici.

Voiam să ascult mai departe povestea ei, dar deja se adunase un munte de vase de spălat și doamna Henderson mă împingea către chiuvetă.

– Hai să ne apucăm de vasele astea, a ordonat ea. Eu spăl, tu ștergi.

Imaginea tuturor farfuriilor murdare m-a făcut brusc să-mi dau seama cât de istovită eram. În definitiv, era miezul nopții. Dar, pe măsură ce munceam, am început să vorbim mai multe despre refugiați și curând am uitat de oboseală.

Cei mai mulți erau din Austria, mi-a spus doamna Henderson, toți evrei, cu excepția unei tinere – o balerină –, ai cărei părinți țigani fuseseră închiși de naziști. O chema Lyuba Zingari, un nume care mi s-a părut minunat, și încerca să ajungă în America pentru a deveni o dansatoare faimoasă.

– Hitler îi persecută și pe țigani, mi-a explicat doamna Henderson. E îngrozitor. De multe ori, mă gândesc unde o să se ajungă.

Printre evrei se număra și domnul Geffen, un violonist concertist; un scriitor pe nume domnul Krauss, care călătorea cu mama lui; familia Schoenman, care făcea păpuși din cârpe și sfoară. Cele trei fiice ale lor, Rosa, Anna și Mimi, puteau cânta la orice instrument muzical care îți trecea prin cap.

– Mimi Schoenman, de acolo. Doamna Henderson a îndreptat un deget plin de clăbuci către o fată înaltă și palidă, cu niște ochi verzi uluitori. Se spune că are o voce de înger.

Printre ceilalți refugiați se aflau bibliotecari, un brutar, trei ziariști, o cântăreață, un proprietar de magazin și două tinere profesoare, Fräulein Weber și Frau Berliner. Poveștile lor m-au întristat, pentru că oamenii ăștia nu mai erau pentru mine niște străini – aveau nume, slujbe importante, un viitor interesant înainte. Unul dintre ei avea doar cinci zile.

La fel ca oamenii din jurnalul acela oribil de știri, aveau cu toții însemne galbene cusute pe piept, în partea dreaptă a paltoanelor lor. Aveau formă de stea și pe ele scria „*Jude*“, cu un scris mai urât decât al lui Cliff. Nu erau niște insigne de care să fii mândru, așa cum erau cele pe care le primeam la școală pentru o lucrare bună. Se părea că singurul lor scop era ca toată lumea să știe că *tu* erai unul dintre acele „tipuri“ pe care le detesta Hitler.

– Uită-te la ăia doi, a spus doamna Henderson, făcând un semn cu capul în direcția lui Esther și a tatălui ei.

Am oftat prelung. Era greu *și* totodată plăcut să-i văd cuibăriți unul într-altul, ca și cum, într-un fel, se potriveau. La fel mă îmbrățișa și

tatăl meu. Era ciudat – și destul de alinător – să mă gândesc că asta era ceva ce aveam în comun cu Esther.

Doamna Henderson mi-a întins o altă farfurie alunecoasă.

– Tatăl lui Esther e medic. Îl cheamă Dr. Wirth.

– Deci ăsta e, de fapt, numele de familie al lui Esther? am întrebat eu.

– Cei din familia Jenkins, care au primit-o după *Kindertransport,* i-au dat numele lor. Nu se aștepta să mai vadă vreodată pe cineva din familia ei. Trebuia să înceapă o viață nouă aici, în Anglia. Mama ei, Dumnezeu s-o odihnească în pace, murise deja. Tatăl ei avea probleme cu autoritățile.

– De ce? am întrebat, deși ghicisem deja răspunsul: era evreu. Pur și simplu, e atât de *stupid,* am spus, ștergând farfuria cu mișcări destul de smucite. Cum poți urî pe cineva doar pentru felul în care își trăiește viața?

Doamna Henderson a oftat.

– Oamenilor le place să aibă ceva ce pot detesta – atunci când lucrurile merg prost, viața pare mai ușoară dacă ai pe cine da vina. Gândește-te la ce s-a întâmplat azi cu pilotul ăla, Olive.

Se referea la cât de repede îl atacaseră oamenii. Era înspăimântător să vezi cât de ușor niște oameni normali, plăcuți, pot fi incitați să devină primejdioși. Posibilitatea ca ceva asemănător să i se fi întâmplat familiei lui Esther m-a tulburat.

– Dar e mai rău decât asta, nu-i așa? am spus eu, gânditoare. Pilotul german era un luptător din tabăra inamică. Cei din familia lui Esther erau… ei, erau pur și simplu *oameni*.

– Da, draga mea. Doamna Henderson a oftat din nou, suflându-și de pe față câteva șuvițe umede de păr. Oameni normali, educați, culți. E foarte bun acel *Kindertransport,* dar ce rost are un copil fără părinții lui? Ai văzut ce i-a făcut asta lui Esther.

– Ei bine, mă bucur că sunt cu toții aici, am spus. Mă bucur că i-ați ajutat.

Doamna Henderson a părut să se întristeze.

– Dar nu-i putem salva pe toți… guvernul nostru trebuie să-și asume o oarecare responsabilitate și să facă mult, *mult* mai mult. Ar trebui să-i ajutăm să fugă de Hitler, nu să-i alungăm. A trebuit să-i

aducem pe furiș pe oamenii ăștia cumsecade, să acționăm ca niște infractori.

2

În acea noapte, doamna Henderson a luat acasă zece refugiați. Queenie i-a păstrat pe ceilalți la oficiul poștal, unde li s-au pregătit paturile pe saltelele și scaunele care putuseră să fie găsite. Se lumina de ziuă când în sfârșit casa s-a liniștit.

– Arăți terminată, a spus Ephraim, întinzându-mi paltonul. O să termin eu aici. Tu du-te să te culci.

Chiuveta era din nou plină cu vase murdare, dar eram prea obosită ca să protestez. Și mă simțeam prost că îl lăsasem singur pe Cliff, la care nici nu mă gândisem toată noaptea.

După căldura și zgomotul din casa lui Queenie, era plăcut să fiu afară. Nu mai ploua. Furtuna trecuse, lăsând în aer un puternic miros de sare, iar pescărușii țipau, așa cum făceau de fiecare dată după o vreme proastă. De-o parte și de alta a străzii, șanțurile erau pline cu pietriș spulberat de vânt de pe plajă. Toate celelalte – pietrele din pavaj, olanele de pe acoperișuri, ferestrele – luceau ca și când ar fi fost frecate cu peria.

Era greu de crezut că în doar câteva ore se întâmplaseră atât de multe lucruri. Dintr-odată, m-am simțit puțin copleșită și am început să plâng, încetișor, în sinea mea.

– Olive? a strigat cineva. Stai o clipă, te rog!

M-am întors și am văzut-o pe Miss Carter venind grăbită pe stradă. Mi-am șters fața cu mâna și am zâmbit obosită.

– Mi-am uitat pălăria?

– Nu, a zis ea și s-a oprit în fața mea. Ephraim mi-a spus că aveai impresia că sora ta ar fi putut să fie în barcă.

Am ridicat ușor din umeri.

– Sunt convinsă că sora ta e o fată minunată, a spus ea, punându-și cu blândețe mâna pe brațul meu. Dar ea nu e implicată în povestea asta. Nu a fost niciodată.

Mi s-au umplut iar ochii de lacrimi și am încercat să mă uit în pământ. La picioarele lui Miss Carter, în bocancii ei mari de piele, imaculați.

– Dar a dispărut, am murmurat eu deprimată. Și avea un bilet codificat în buzunar, dar se pare că nimeni nu știe cum a ajuns acolo.

Miss Carter a oftat răbdătoare.

– Uite ce-i, văd că ești necăjită, și înțeleg. Dar mă tem că trebuie să fii realistă. Probabil că sora ta a dispărut în altă parte. Avea un prieten, poate?

– Ephraim, am răspuns eu.

– Oh, a făcut Miss Carter, părând uluită. Așa deci… nu știam.

– Sukie îl ura pe Hitler și voia să ajute oamenii, și în seara în care a dispărut chiar s-a întâlnit cu un bărbat, dar nu părea să fie un iubit…

M-am uitat la părul lui Miss Carter, tuns scurt la spate, și am tăcut. Miss Carter era înaltă și purta ochelari. În acel moment, mi-a trecut prin minte că ea ar putea – în hainele potrivite și văzută de la distanță – să pară bărbat.

Probabil, mi-a văzut expresia feței și a înțeles că-mi dădusem seama. Căci brusc ceva a părut să se limpezească în mintea ei și s-a uitat cu ochii mijiți la paltonul meu.

– Nu, a spus, scuturând din cap. Asta e imposibil.

– Ce e?

Nu a răspuns. S-a îndepărtat de mine și, luând-o la fugă, a dispărut în susul străzii.

TUSEA Și STRĂNUTUL RĂSPÂNDESC BOLi[24]

Când am intrat în casă, Cliff tocmai se trezea.

– A venit Sukie? a întrebat.

Deși eram disperată să mă arunc în patul meu, m-am așezat pe al lui, încercând să decid ce anume să-i spun. Sukie nu sosise și se părea că eram singura care se așteptase să vină. Și totuși, nimeni nu putea explica de ce avusese biletul codificat, iar acum, ca să pună capac la toate, Miss Carter se purta ciudat.

– Au venit și evreii? m-a întrebat Cliff, uitându-se cu atenție la mine cu ochi încețoșați.

– Da, am răspuns, mai bucuroasă să vorbesc despre asta. Au ajuns, și n-ai să ghicești niciodată, dar cu ei era și tatăl lui Esther. E în culmea fericirii fata asta.

I-am povestit de balerina cu nume frumos, de familia care făcea păpuși și de doamnele în vârstă cu ochelarii uzi de ploaie.

Cliff a închis din nou ochii.

– Serios? Sună drăguț.

Nu părea să mă mai asculte.

Mă îngrijora că nu îi era mai bine. Ba chiar părea să se simtă mai rău în dimineața asta.

– Te mai doare buricul? l-am întrebat.

– Durerea e acum aici, a spus și mâna lui s-a dus către partea dreaptă. Brusc, a încercat să se ridice în fund. Repede! O să vomit!

Am găsit la timp oala de noapte. Biata Pixie, căreia nu i-au plăcut zgomotele scoase de Cliff, s-a ascuns sub pat.

– Trebuie să mergi la un doctor, i-am spus după ce s-a liniștit. Cum ajunge Ephraim acasă, te ducem. Și ăsta e un ordin.

Din fericire, Ephraim s-a întors după mai puțin de o jumătate de oră. După ce l-am înfășurat pe Cliff într-o pătură, ne-am dat seama că îi era prea rău chiar și să se țină pe picioare.

– Bun, a zis Ephraim și și-a adunat puterile. Hai să-l coborâm.

Am privit îngrozită cum îl ridică pe Cliff pe umeri. Era exact felul în care o căra pe Pixie în jos pe scară. Nu credeam că pot suporta să privesc.

– N-ar trebui să aducem doctorul aici? am întrebat îngrijorată.

Dar Ephraim era deja cu un picior pe scară. Pixie, supărată că fusese lăsată acasă, scâncea și zgâria la ușă. Cu agitația ei și cu gemetele lui Cliff, m-am bucurat grozav când am ajuns cu bine pe pământ.

– Încearcă să nu plângi, i-am spus lui Cliff, îmbrățișându-l repede. O să te simți bine curând.

Dar chiar arăta foarte rău.

Împreună cu Ephraim, l-am cărat afară din port și în sus pe deal. Cliff nu era, de fapt, foarte greu, dar încercam să ne grăbim și în același timp să nu-i facem rău, așa că ne dureau brațele din cauza poziției în care-l țineam.

În cele din urmă, am cotit înspre biserică. În fața ei se afla casa de cărămidă roșie, cu aspect sobru, a doctorului Morrison. Menajera lui ne-a condus într-o cameră cu un aer greu, în care mirosea a trabucuri. L-am lăsat jos pe Cliff, încet, pe un scaun. Durerea aproape că l-a făcut să leșine. Când doctorul și-a făcut apariția, încă mesteca ceea ce bănuiam să fie o îmbucătură din micul lui dejun – la care și părea grăbit să se întoarcă.

Unul câte unul, i-am înșirat simptomele lui Cliff. Era o listă destul de lungă – în condiții normale, fratele meu ar fi fost destul de impresionat.

– Circulă un virus urât care provoacă indigestii, ne-a spus doctorul Morrison. Vă sugerez să-l duceți acasă și să-l băgați în pat.

M-am uitat la el surprinsă.

– Nu-l examinați?

– Să-l examinez? a spus cu țâfnă doctorul. Draga mea, pot să-mi dau seama când e vorba despre un virus la stomac de la cincizeci de pași.

Afară, în stradă, nu mi-am putut stăpâni furia.

– Un microb la stomac? Ce baliverne! Pun pariu că pe pacienții lui din sat nu-i tratează așa!

Cliff se simțea tot mai rău, văzând cu ochii. Chiar și când respira părea să-l doară acum.

– Ce naiba să facem?

Începeam să fiu disperată.

– E o femeie în satul vecin care tămăduiește cu ierburi de leac, mi-a propus Ephraim.

Ierburi de leac?

– La naiba, a fost doar o sugestie, a murmurat Ephraim, văzându-mi expresia.

– Ce zici de doctorul Wirth? am spus eu deodată.

Casa lui Queenie – acolo unde aveam să-l găsim – era doar ceva mai jos pe stradă.

2

Doctorul Wirth era în bucătăria lui Queenie, discutând cu Esther cum era mai bine să întoarcă ceasul care se oprise. I-a aruncat o singură privire lui Cliff și a sărit în picioare.

– Mă duc să mă spăl pe mâini, a spus.

În vreme ce doctorul Wirth îl palpa pe Cliff și asculta ce îi spunea Ephraim, eu m-a strecurat pe un scaun în fața lui Esther. Ea nu mi-a vorbit sau zâmbit și nici n-a făcut vreun gest prietenesc. Dar chiar simțeam că lucrurile se schimbaseră între noi, ca și cum fiecare acceptase prezența celeilalte.

– Tânărul acesta are nevoie urgentă de o operație, a spus doctorul Wirth, după ce a terminat să-l examineze. Avea același accent ușor răgușit ca Esther. Apendicele lui e pe cale să se perforeze, iar dacă se întâmplă asta…

A făcut cu mâinile un gest oribil de explozie.

În acea clipă, mi-am dorit ca mama să fie acolo.

– Unde e cel mai apropiat spital? a întrebat doctorul Wirth.

– Plymouth, a răspuns Ephraim. La vreo treizeci de kilometri de aici.

– Trebuie să-l ducem acolo cât mai repede posibil.

2

S-a dovedit că doamna Henderson știa un crescător de capre care avea o camionetă. Cât ai bate din palme, a sosit un bărbat înalt și robust, domnul Fairweather, și dintr-o mișcare l-a ridicat pe Cliff de pe scaun.

– Nu cântărești mai mult decât cea mai bună capră anglo-nubiană a mea, chiar așa, a zis el vesel. Pusese paie proaspete pe jos în spatele camionetei și o căldare curată: În caz că nu te țin mațele, flăcăule, i-a spus domnul Fairweather lui Cliff.

Bunătatea lui m-a făcut aproape să plâng.

Am dat să mă urc în camionetă lângă Cliff, dar Ephraim m-a oprit.

– O să aibă nevoie de un adult cu el la spital. Mă duc eu.

– Nu pot să-l las, am protestat.

– Ai făcut tot ce ținea de tine, Olive. Acum lasă-i pe doctori să-și facă treaba lor.

Frustrată, am simțit că îmi dau lacrimile.

– E fratele meu. Are nevoie de mine. O să fie speriat singur.

Deși probabil că nu avea să fie, cu Ephraim acolo având grijă de el.

– Grăbiți-vă, voi doi, a strigat domnul Fairweather din spatele volanului.

– Ai grijă de Pixie pentru mine, a zis Ephraim și a urcat în camionetă înainte să mai pot protesta. O să-i dau vești lui Queenie, a adăugat el. Încearcă să nu fii îngrijorată.

M-am întors pe trotuar, învinsă.

Cu toate acestea, m-am simțit ușurată în vreme ce urmăream cu privirea camioneta dispărând în susul străzii. Nu mai puteam face nimic altceva. Nu-l puteam ajuta pe Cliff să se simtă mai bine, așa cum nu puteam să o fac pe Sukie să apară pe o barcă. M-am simțit copleșită de oboseală. Tot ce-mi doream era ca mama să îmi dea deoparte părul de pe frunte și să-mi spună că totul avea să fie bine. M-am întors la Queenie, care se pregătea să deschidă oficiul poștal. Mă așteptasem să fie gata să se prăbușească de oboseală, la fel ca mine, dar ea fredona încet o melodie, iar ochii îi scânteiau, aproape că zâmbeau.

– Te rog, trebuie să trimit urgent o telegramă la Londra, am spus, încercând din răsputeri să nu mă holbez la ea.

Queenie a luat un formular dintr-un sertar și mi l-a dat împreună cu un stilou.

– Fă-l scurt, m-a instruit ea. Se plătește pe cuvânt.

În căsuța pentru mesaje am scris:

POSTAL TELEGRAPH COMMERCIAL CABLES

TELEGRAM

Telegraph-Cable transmits and delivers this message subject to the terms and conditions printed on the back of this blank.

COUNTER NUMBER. | TIME FILED. M. | CHECK.

Send the following message, without repeating, subject to the terms and conditions printed on the back hereof, which are hereby agreed to.

Cliff în spital Stop Probleme cu apendicele Stop
Te rog vino repede Stop

Olive

Mama a sosit cu expresul de 16.30 din Gara Paddington. M-am dus la gară să o aștept, cu Pixie, care trebuia plimbată. Mi-am aruncat brațele de gâtul mamei, i-am mirosit parfumul familiar de lăcrămioare și m-am simțit ușurată.

– Vai de mine, ce primire! Mama a făcut un pas în spate, neliniștită. Mai ai vești? Am telefonat la spital înainte să plec și Cliff tocmai era dus în sala de operație.

– E bine, am liniștit-o eu. Ephraim tocmai a sunat să ne spună că e la terapie intensivă. Are voie să primească un vizitator mâine.

Știam amândouă că acel vizitator avea să fie mama.

Am avut un șoc să văd ce mult slăbise de când ne luaserăm rămas-bun cu doar vreo două săptămâni în urmă. Se machiase mai mult decât de obicei; nu i se potrivea. M-am întrebat dacă făcusem bine că o pusesem să facă tot drumul până aici, când ea încă nu își revenise. Dar era prea târziu ca să-mi mai fac griji pentru asta.

– Ea e Pixie, i-am explicat, încercând să înveselesc atmosfera.

Cățelușa s-a străduit și ea, drăguța, agitându-se încântată și rostogolindu-se pe spate pentru a fi mângâiată pe burtică.

Mama a zâmbit.

– E adorabilă!

– Cliff o iubește. Când venim acasă, o să vrea să aibă câinele lui.

– Mai vedem. După ce a mângâiat-o pe Pixie, mama s-a îndreptat și m-a privit cu ochii mijiți. Tu nu dormi, nu-i așa? Pari obosită.

– Și tu, mamă, am replicat.

Luând-o de braț, am condus-o la Queenie, a cărei casă era mai aproape, iar pe drum i-am spus totul despre doctorul Wirth.

Acasă la Queenie, mama a insistat să îi strângă mâna doctorului Wirth.

– Nu vă pot mulțimi îndeajuns pentru ce ați făcut pentru băiatul meu, a izbucnit ea. Olive zice că i-ați salvat viața.

– La bunătate se răspunde cu bunătate, a replicat el.

Și i-a oferit o strângere de mână foarte sinceră, luându-i mâna între palmele lui, ceea ce, dintr-un motiv oarecare, a făcut-o pe mama să se înroșească.

În vreme ce eu m-am apucat să pregătesc ceaiul, bucătăria a început să se umple. Domnul Geffen, violonistul, ni s-a alăturat la masă, apoi domnișoara Zingari, balerina, care a insistat să toarne ea ceaiul și să-i servească pe toți cu biscuiți. Anna și Rosa Schoenman i-au spus mamei, într-o engleză chinuită, că făcuseră o piesă cu marionete despre călătoria lor și au întrebat-o dacă voiau să o vadă. Mama părea sincer încântată – și era minunat, deși puțin neașteptat, să aibă parte de o primire atât de călduroasă.

O bătaie rapidă și veselă în ușă a anunțat sosirea lui Miss Carter.

– Bună tuturor! E Queenie aici? Eu tocmai… Oh!

Vederea mamei a făcut-o să tresară în mod vizibil.

– În sfârșit, ne întâlnim, a spus mama calmă, punându-și jos ceașca.

– Ești aici! a icnit Miss Carter. Cum?

– Cu trenul de Paddington.

Miss Carter a părut puțin deconcertată. La fel eram și eu de reacția ei: cu siguranță era foarte ciudată.

– E o mare onoare, a spus repede Miss Carter. Arăți întocmai ca în fotografie.

Nedumerirea mea a devenit mai mare când ea a intrat în bucătărie și, ștergându-și palma de pantaloni, s-a dus să-i întindă mâna mamei; mama nu a luat-o.

– Oh! a făcut Miss Carter și și-a tras mâna.

Era îngrozitor de penibil. Îmi plăcea Miss Carter, care se purtase întotdeauna frumos cu mine, și nu puteam să înțeleg de ce era mama atât de nepoliticoasă cu ea. Și nu eram singura care observase asta. Doctorul Wirth s-a ridicat de la masă și le-a făcut semn celorlalți refugiați că era momentul să iasă din cameră. Când

ușa s-a închis în urma lor, în bucătărie s-a lăsat o tăcere amenințătoare.

– Voi două vă cunoașteți? am întrebat cu prudență.

– Da, au răspuns amândouă în același timp.

Am aruncat o privire spre mama, care părea dintr-odată fioroasă. În contrast cu ea, Miss Carter arăta îngrozită. În mod clar, ceva se întâmpla între ele. Singura legătură la care mă puteam gândi era Sukie.

Acum eu eram cea agitată.

– Mai exact, *cum* de vă cunoașteți? am întrebat.

– De la muncă, a răspuns Miss Carter. Deși nu ne-am cunoscut personal până acum. E destul de delicată munca pe care o facem, prin urmare, cu cât sunt mai puțini implicați, cu atât mai bine.

Nu înțelegeam ce spunea. Mama lucra în tipografia din Whitechapel; făcea asta de mulți ani.

– Dar Miss Carter ajută la salvarea refugiaților, am remarcat eu către mama.

– Da, a replicat mama. Asta face. Și-a întins mâinile pe masă, și am văzut că tremurau. Miss Carter, a spus. Trage-ți un scaun.

Șovăitoare, Miss Carter s-a așezat la masă, în fața mamei. A început să se joace cu o ceașcă goală, neputând să ne privească în ochi. Din nou, gândul mi-a venit brusc în minte. Miss Carter era „bărbatul“ cu care se întâlnise sora mea, nu-i așa?

– Dumneata i-ai dat lui Sukie biletul în seara aia, așa-i? am întrebat-o eu direct.

Pentru o clipă, am crezut că Miss Carter avea să nege. Apoi fața i s-a boțit și a izbucnit în plâns.

– Am făcut o greșeală cumplită. Era prea întuneric în seara aia și ploua prea tare. Am citit greșit codul și am spus tuturor de aici data greșită, nu-i așa? a zis ea printre lacrimi, scoțându-și ochelarii. Toată încurcătura asta stupidă e din vina mea.

În acel moment, nu am știut dacă să o îmbrățișez sau să o urăsc. Din cauza greșelii ei, sora mea lipsea. Dar am simțit că mai era ceva.

– Cine e doamna asta Arby despre care tot vorbiți voi? am vrut să știu. Trebuia să-i dai ei biletul?

Mama a clipit scurt, nedumerită.

– Doamna Arby?

A rostit numele altfel decât ceilalți – nu „Arby“, cu accentul la început, ci „R.B.“, ca niște inițiale.

M-am holbat la ea.

R.B.

Era limpede. Sukie, îmbrăcată în paltonul mamei, cu părul aranjat superb, părea mai mare – suficient de mare ca să fie luată drept doamna Rachel Bradshaw. În haosul stârnit de raidul aerian, fusese o greșeală ușor de făcut, să te înșeli în privința identității cuiva. Ceea ce însemna că misterioasa doamnă Arby, persoana de contact din Londra în care toată lumea avea încredere, care mai făcuse treburi din astea până acum, era Rachel Bradshaw.

Mama mea.

În original, *Coughs and Sneezes Spread Diseases* – textul unui afiș al Ministerului Sănătății britanic din timpul celui de-al Doilea Război Mondial, în care se recomandă folosirea batistelor (n.tr.)

UNDE PRICEPEREA ȘI CURAJUL CONTEAZĂ[25]

Mama a trecut direct la subiect.

– Trebuie să clarific câteva lucruri, Olive.

După ce i-a cerut lui Miss Carter să ne lase puțin singure, mi-a spus povestea din punctul ei de vedere. Era ca și cum o ascultam din nou pe doamna Henderson, povestindu-mi despre viețile unor oameni pe care nu îi cunoșteam. Numai că de data asta era propria mea mamă.

În fiecare seară de luni și vineri, când ne lăsa niște cine îngrozitoare pe care să le încălzim singuri, mama noastră nu lucra în schimburi prelungite la tipografie. Se ducea la un birou din Shoreditch. Iar de acolo, prin radio, bilete, telefon și scrisori, schimba mesaje cu Miss Carter, doamna Henderson, Queenie și alții ca ei, în ceea ce ea numea „muncă umanitară în vreme de război“. Niciodată nu îi cunoscuse personal.

– Nu pot să-ți dau mai multe detalii. E o muncă secretă. Cum de știi deja atâtea, chiar mă depășește, a recunoscut ea.

– Am descoperit cea mai mare parte singură, i-am spus.

Poate că ascunsese totul de mine în acest timp, dar nu eram proastă.

– Se pare că și Sukie a aflat.

– Sora ta m-a spionat, a răspuns mama cu amărăciune. Mi-a furat hârtii, a ascultat discuții personale. A fost total nesăbuită să se amestece în ceva despre care nu știa nimic.

– Ba *știa* câte ceva. Chiar o supăra ceea ce face Hitler. Era disperată să acționeze cumva. Toată corespondența aia din Devon? Nu era de la Queenie. Alea erau scrisori din far, scrise de Ephraim, care are aceleași sentimente pentru evrei ca Sukie.

– A fost un comportament stupid, impulsiv, a susținut mama, genul de comportament la care sora ta se pricepe de minune.

Dar mie mi se părea că ea nu înțelesese un aspect esențial.

– Dar știi că Sukie voia să te ajute pe *tine*, nu? Vedea cât de rău te simțeai din cauza tatei. Luându-ți locul în treaba asta, se asigura că tu o să te odihnești, așa cum a zis doctorul că ar trebui să faci.

– Trebuia să știu că aveai să-i iei apărarea surorii tale, a remarcat mama. Dar nu m-a ajutat deloc – doar m-a îngrijorat de moarte!

– Și totuși, a ajutat treizeci și doi de refugiați! i-am amintit eu.

– A avut noroc că n-a fost arestată imediat, a continuat mama ca și cum nici nu mă auzise. Când am aflat în seara aia ce făcuse, am vrut să mă duc după ea, să o târăsc acasă și să o încui în camera ei până când războiul ăsta îngrozitor se termină. Dar în momentul acela era prea târziu. Sukie era deja în drum spre Franța.

– Ai știut din *seara* în care dispărut? Nu-mi venea să cred ce auzeam. De ce nu mi-ai spus?

– Și să recunosc că fac muncă sub acoperire și că Sukie făcea același lucru? a strigat mama. Dumnezeule mare, Olive, e o treabă secretă. Era prea periculos să-ți spun. Suntem în război, ai uitat?

– Oamenii folosesc întotdeauna scuza asta, am murmurat eu.

Eram uluită că în tot acest timp mama știuse. Dar, de fapt, nu existaseră semne? Privirile pe care le schimbase cu Gloria în bucătăria noastră, refuzul de a vorbi despre Sukie, trimiterea noastră departe de Londra – tocmai aici, exact locul în care, cu puțin noroc, Sukie ar putea să-și facă apariția. A fost o modalitate isteață de a se asigura că aveam să aflăm momentul în care ea punea piciorul din nou pe pământ englezesc.

Mama s-a aplecat în față, cu coatele pe masă. Părea puternică, hotărâtă, și semăna atât de tare cu Sukie, că mi s-a strâns inima.

– Unele lucruri *trebuie* să fie secrete, nu înțelegi? Da, asta îi supără pe unii oameni. Dar există un motiv îndreptățit – să țină în siguranță *și mai mulți* oameni.

– Dar…

– Niciun „dar“, Olive, a spus mama pe un ton hotărât. Asta e realitatea dură.

– Ne-ai mințit!

– Am făcut-o ca să vă protejez! a strigat ea, rezemându-se de spătarul scaunului. A băgat mâna în buzunarul jachetei și a scos cartea poștală pe care i-o trimisesem, albă și zdrențuită și cu scrisul meu mare. Presupun că ăsta era adevărul, nu?

– Nu-i același lucru, am replicat eu supărată.

Mama a pus cartea poștală înapoi în buzunar și s-a întins peste masă să mă ia de mână.

– Știam că o să-ți fie dor de casă aici, scumpo. Știam că încă suferi după tatăl tău și că o să-ți faci griji pentru Sukie. Dar ai scris mesajul ăsta stupid de fericit ca să mă protejezi, nu-i așa?

M-am gândit la cartea poștală pe care o scrisesem ieri și n-o trimisesem încă, și mi-am tras nasul, gata să plâng.

– Poate. Dar tot nu e același lucru.

– Știu asta, a zis ea și și-a trecut degetul mare cu blândețe peste degetele mele. Dar te-ar putea ajuta să înțelegi de ce am făcut-o.

Atunci m-am uitat la ea, m-am uitat cu atenție la această persoană pe care credeam că o cunosc atât de bine. Chiar și detaliile familiare – ochii de culoarea ciocolatei, părul negru ondulat – păreau oarecum diferite.

Dar ceea ce mă surprindea cel mai mult era mândria pe care o simțeam pentru mama mea. În ultimele luni, o văzusem cum se transformase într-o persoană tristă care plângea prea mult. Și totuși, chiar și atunci, existau momente în care era mai puternică decât mi-aș fi putut închipui vreodată. Gândindu-mă acum la tot ce făcuse, cum Queenie, Ephraim și ceilalți o respectau atât de mult, și cum o inspirase pe Sukie, am început să mă *simt* și eu diferită. Neliniștea că mama nu se simțea bine era încă acolo. Dar, amestecată cu ea, era și convingerea că avea să își revină. Presupun că ceea ce simțeam era speranță.

2

Asta însemna că Sukie era persoana rămasă în Franța. Când Queenie a auzit despre mama, s-a scuzat pentru că nu mă crezuse.

– Ai avut dreptate în legătură cu sora ta. Ar fi trebuit să te ascult, mi-a spus ea.

Doamna Henderson, însă, și-a ieșit din minți și s-a repezit furioasă acasă la Miss Carter, reproșându-i totul în față. Ephraim nu a spus nimic, ceva tipic pentru el. S-a dus la lucru ca de obicei, petrecând multe ore sus în camera de control, singura diferență evidentă fiind faptul că radioul era mai puțin folosit și nu se mai auzea zgomotul andrelelor.

Nimeni, inclusiv eu, nu știa ce să facem în legătură cu Sukie.

2

În dimineața următoare, mama s-a dus la Plymouth ca să fie cu Cliff. Avea de gând să stea acolo până când Cliff se simțea îndeajuns de bine ca să vină acasă. Rămasă din nou singură, aveam suficient timp ca să mă gândesc, deși cel mai bun leac pentru asta era să îmi găsesc tot timpul de lucru. Noaptea, stăteam și citeam până mult mai târziu ca de obicei, sperând că, atunci când stingeam lanterna, aveam să adorm mult mai repede; de cele mai multe ori, nu funcționa. În timpul zilei, le duceam refugiaților mâncare din dulapurile lui Ephraim.

Într-o astfel de dimineață, la câteva zile după plecarea mamei, m-am întâlnit pe stradă cu Esther. Mi-a spus că se ducea la școală.

– Acum?

Orele noastre de după-amiază erau suficient de lungi; nu-mi imaginam că cineva ar fi vrut să petreacă o zi întreagă făcând lecții.

– Da, *acum*, a răspuns Esther, ca și cum chiar aș fi fost grea de cap. Domnul Barrowman le vorbește copiilor din sat despre refugiați.

– Credeam că planul era să fim discreți.

– Prea târziu pentru asta, a replicat Esther.

De fapt, mă bucuram că cineva se ocupa de problema asta. Ceea ce începuse ca o misiune secretă devenise repede un subiect de bârfă în sat. Nu mai erau treizeci și doi de refugiați – domnișoara Zingari plecase deja să ia vaporul către New York, iar câțiva dintre ceilalți luaseră trenul către Londra. Și totuși, curând s-a dus vestea că rămăseseră vreo douăzeci de oameni, ceea ce într-un loc atât de mic precum Budmouth Point cu siguranță avea să agite spiritele.

Și chiar așa s-a întâmplat. Unii dintre localnici au fost amabili. Le-au oferit haine și mâncare și paturi libere. Dar mulți dintre ei s-au arătat destul de ostili.

– Nu vrem oameni de felul lor pe aici, am auzit o femeie spunând la coadă la brutărie.

Prietena ei s-a arătat de acord.

– Nu vor să ne mănânce carnea, așa zice doamna Drummond. Și au și alte obiceiuri ciudate, de nici nu-ți poți imagina!

S-a ajuns chiar ca unii oameni să le insulte pe doamna Henderson și Miss Carter pe stradă și să boicoteze prăvălia lui

Queenie.

– Atunci am face bine să ne grăbim, i-am spus eu acum lui Esther. Nu vrem să pierdem ce are de spus domnul Barrowman.

Și, braț la braț, am pornit-o amândouă mai departe pe stradă. N-am făcut mare caz de asta, dar era prima oară când mă simțisem cu adevărat prietena ei.

2

Școala era cufundată în tăcere, ca atunci când orele erau în plină desfășurare.

– Pe aici!

I-am făcut semn lui Esther să o luăm pe lângă clădire.

Nu a părut convinsă.

– Nu intrăm pur și simplu?

– N-am fost invitate, i-am amintit eu.

Fereastra mare care se spărsese atunci când căzuse bomba rătăcită nu fusese reparată. Dacă stăteam chiar sub ea, aveam să auzim ce se întâmpla înăuntru. Aproape imediat am recunoscut vocea domnului Barrowman, cu accentul lui londonez.

– Refugiații sunt oameni care au trebuit să fugă pentru a-și salva viața. Și-au părăsit slujbele, căminele, familiile din cauza războiului. Ar trebui să-i primim cu bunătate, nu să-i tratăm ca pe niște dușmani.

Clasa a mormăit într-un fel neplăcut.

Esther a părut îngrijorată.

– Vai de mine! Cam exagerează, nu crezi?

– *Încearcă* să ajute, am subliniat eu, gândindu-mă că poate în definitiv era un profesor foarte de treabă.

– Dar agită lucrurile, nu le calmează. Tatăl meu și ceilalți au nevoie doar de câteva zile ca să-și revină și apoi vor pleca iar.

– Pleci și tu? am întrebat-o; nu știam prea bine dacă îmi plăcea ideea asta. Nu puteți rămâne cu toții aici, în Anglia?

Esther a ridicat din umeri.

– Nu știu. Legile privind azilul politic sunt atât de stricte acum, încât tata și ceilalți sunt destul de siguri că n-o să li se acorde.

– Au documente de identitate.

– Unele false, cu nume și ocupații englezești, doar ca să poată ajunge până la cel mai apropiat port și să urce pe un alt vas. Totul e foarte riscant.

Și Queenie risca mult: probabil că avea să ajungă la închisoare dacă era prinsă falsificând acte. Și treaba asta mă neliniștea.

Înăuntru, domnul Barrowman continua să vorbească.

– …Ceea ce fac naziștii este înspăimântător. Și toate pentru că statutul de evreu este contrar idealurilor lor…

– Mama mea zice să oamenii noi sunt germani, l-a întrerupt un băiat, și voi vreți ca noi să avem grijă de ei.

– Sunt din *Austria*, l-a corectat calm domnul Barrowman. O țară invadată de Hitler.

– De ce ar trebui să-i ajutăm pe evrei? a întrebat un altul. Ei ce-au făcut pentru noi?

Când în clasă s-a lăsat tăcerea, domnul Barrowman a încercat din nou:

– Gândește-te altfel: cum te-ai simți dacă viața ta ar fi în pericol doar pentru că ești din Devon?

– Păi, n-are încotro, domnule. S-a născut aici, a spus cineva și toți au izbucnit în râs.

– Exact asta și vreau să spun. Ai rămâne aici și ai muri, sau ai pleca?

Băiatul nu a răspuns.

– Cum te-ai simți să fii scuipat pe stradă? Sau să-ți vezi părinții arestați, deși nu au făcut nimic greșit?

M-am uitat îngrijorată la Esther. Fața ei era încordată de emoție. Poate că nu fusese o idee prea bună să ascultăm la fereastră.

– De aceea suntem în război cu Hitler. Noi nu urâm poporul german, urâm fascismul. Dacă începem cu toții să ne purtăm la fel ca Hitler, oare asta nu ar fi o modalitate de a-l lăsa să învingă?

Ceea ce spunea el era perfect logic pentru mine. Mă așteptam ca și copiii să creadă asta, dar ceea ce a urmat a fost o tăcere stânjenitoare. Câțiva au tușit. Cineva a murmurat ceva despre rigla care i-a dispărut. Un alt băiat a spus că nu i-o luase el.

– Ba da, ai luat-o, Clutterbuck. Te-am văzut când ai șterpelit-o.

– Plimbă ursul! a mârâit băiatul.

Profesorul de drept al clasei, doamna Simmons, a bătut din palme, cerând liniște. Era prea târziu. Momentul domnului Barrowman era ratat.

Esther n-a mai stat să asculte. M-am dus după ea și am găsit-o așezată pe zidul școlii, cu lacrimi de furie în ochi.

– Am venit în Anglia ca să încerc să uit ce s-a întâmplat, a zis ea, și și-a șters fața stângace cu mâneca paltonului. Dar nu pot scăpa de asta. L-am văzut pe papa și toate amintirile mi-au revenit în minte.

– Uite!

I-am întins batista mea destul de murdară și m-am cocoțat lângă ea.

Esther a luat-o și și-a suflat nasul.

– Știu că domnul Barrowman are intenții bune și îi sunt recunoscătoare. Dar… A tăcut o clipă, apoi a urmat: Știi, asta e povestea *mea*. Eu ar trebui să fiu cea care o spune.

Am stat amândouă uitându-ne pe deasupra satului la marea gri-verzuie, și la far, vopsit într-o culoare anostă, ca un coș de fum.

– Poți să-mi spui mie dacă vrei, i-am zis încet.

Sincer, nu mă așteptam să o facă. Și ea a tăcut atâta vreme, încât, atunci când a vorbit, m-a surprins.

– Nu-mi aduc aminte momentul exact când au început comentariile și insultele, dar într-o seară din noiembrie totul a devenit mult mai rău, a spus ea. Fratele meu Tobias și cu mine ne făceam lecțiile la masa din sufragerie, așa cum făceam întotdeauna.

– Ai un frate?

Ea a ezitat puțin înainte de a încuviința din cap.

– Papa rămăsese să lucreze mai târziu la clinică, în camera din spate a unui prieten – era împotriva legii ca evreii să lucreze ca doctori. Mama pregătea cina în bucătărie și îmi aduc aminte că a înjurat pentru că își arsese mâna pe tavă. Tobias și cu mine nu ne mai puteam opri din râs pentru că mama nu înjura *niciodată*.

Amintirea asta a făcut-o să schițeze un zâmbet timid.

– Apoi cineva a bătut cu putere în ușa noastră. Era târziu, prea târziu pentru vizita unor cunoștințe. Mama ne-a spus să nu deschidem. Toată lumea știa pe cineva în ușa căruia se bătuse așa.

– Cine era?

– De obicei, poliția. Uneori, soldații lui Hitler. Nu era niciodată pentru ceva bun și niciodată nu se termina cu bine. Toți eram îngroziți să nu ni se întâmple și nouă. Așa că mama a stins luminile și și-a pus palma peste botul câinelui. Privindu-mă pieziș, Esther a adăugat: Aveam un teckel pe nume Gerta care lătra la orice. Dar ciocănitul a continuat și au început să strige prin cutia de scrisori că o să dea foc la casă dacă nu deschideam ușa. Mama ne-a spus să ne ascundem sub masă și s-a dus să stea de vorbă cu ei. Îl căutau pe papa. Au zis că el trata pacienți non-evrei la clinică și că asta trebuia să înceteze. Mama le-a spus că el nu era acolo, dar ei n-au crezut-o și au intrat în casă. Erau patru, în uniforme naziste, tropăind prin casa noastră în cizmele lor mari și împuțite. Ne-au găsit sub masă și s-au hotărât să îl ia pe Tobias în locul lui papa. „Când soțul tău se predă, o să-i dăm drumul băiatului“, asta au spus. Era frig afară – o noapte înghețată de iarnă austriacă –, dar nu l-au lăsat pe Tobias să-și ia paltonul. Cum au pus mâinile pe el, mama a început să țipe. I-a dat drumul Gertei și l-a apucat pe Tobias – amândouă l-am apucat –, trăgându-l de brațe, țipând că nu puteau să-l ia, că nu făcuse nimic rău. Gerta lătra. L-am văzut pe unul dintre soldați ridicându-și piciorul și lovind-o cu cizma. Gerta a zburat în cealaltă parte a camerei și s-a lovit de polița căminului. A fost groaznic. N-a mai lătrat după aceea.

Mi-a trebuit un moment ca să înțeleg oroarea a ceea ce îmi povestea.

– Nu-mi mai spune nimic dacă nu vrei, i-am zis cu blândețe.

Ea a rămas cu privirea ațintită înainte, ca și cum nu mă auzise.

– Mi-au luat fratele. Avea zece ani. Am alergat amândouă în stradă după ei, și era haos – de parcă venise sfârșitul lumii. Tot orașul era plin de uniforme naziste. Peste tot erau geamuri sparte, case în flăcări, oameni care plângeau în șanțuri. Sinagoga din capătul străzii noastre ardea. Eram îngrozită. Atât de îngrozită, încât nu mă puteam mișca. Dar mama a continuat să alerge, strigând după fratele meu. Eu n-am văzut ce s-a întâmplat, dar am auzit împușcătura. Esther s-a oprit și și-a frecat fața în palme. După aceea, i-au dat un nume drăguț: *Kristallnacht*, ceea ce înseamnă „noaptea sticlei sparte“. Dar a fost noaptea în care mi-am pierdut mama și fratele. Curând, am fost trimisă de acolo prin

Kindertransport, deși papa niciodată nu s-a obișnuit cu ideea de a ne pierde pe toți odată. Nici eu. De aceea, a venit să mă caute. Mereu a promis că o s-o facă.

Toate vorbele pe care le-aș fi putut rosti mi s-au oprit în gât. De fapt, nici nu existau cuvinte pentru așa ceva. Așa că mi-am trecut brațul pe sub al lui Esther și am rămas așa, privind către mare, două vechi dușmane care erau, în cele din urmă, prietene. Avea dreptate – era povestea ei și ea ar fi trebuit să o spună. Și îmi veneau în minte o mulțime de oameni cărora le-ar fi fost de folos să o audă.

În original, *Where Skill and Courage Count* – textul unui afiș creat de Departamentul Apărării Statelor Unite în 1942, pentru a inspira solidaritate și patriotism (n.r.)

SĂ NU ȘTII NICIODATĂ CE ÎNSEAMNĂ SĂ FII REFUGIAT![26]

Ceea ce s-a întâmplat imediat – *aproape* imediat – a fost ceva de-a dreptul miraculos. Esther Wirth a avut o idee care nu implica, de data asta să-și folosească gura aia mare a ei și nici pumnii. În schimb, avea legătură cu cusutul. Mărturisesc că am fost atât de surprinsă, încât a trebuit să-i cer să repete ce mi-a spus.

– Ceea ce ai zis tu despre povestea mea, a spus. M-a pus pe gânduri.

Eram la far și ne beam ceaiul. Când am invitat-o, Esther a ridicat din umeri și a zis „De ce nu?“ pe un ton nonșalant. Dar, când a văzut scara de la far pe care trebuia să ne cățărăm și încăperile atât de drăguțe dinăuntru, fața i-a fost luminată de cel mai larg zâmbet. Se pricepea bine și la făcut pâine prăjită. Am mâncat o mulțime, unsă cu gemul de mere pădurețe al lui Ephraim, în vreme ce Pixie cerșea cojile. A fost cel mai drăguț ceai pe care-l luasem de multă vreme.

– O să întrebăm dacă putem împrumuta mâine paltoanele refugiaților, mi-a explicat Esther, ștergându-se de firimituri la gură.

– Pentru ce?

– Ai văzut insignele? mi-a explicat ea, referindu-se la stelele galbene pe care scria *Jude*, ceea ce însemna „evreu“ în germană. Au plecat atât de grăbiți, încât unii oameni nici n-au apucat să le scoată. E vremea să dispară. Și am o idee cine o să facă asta.

2

În dimineața următoare, pentru că era o zi cu ore, aveam să-i găsim pe copiii din sat la școală. Foarte devreme, am trecut pe la toți refugiații și am adunat mai multe paltoane chiar decât puteam căra. Când am ajuns la școală, nu-mi mai simțeam mâinile, dar am mers amândouă mai departe până când am ajuns la ușa clasei.

– Și acum? am întrebat-o pe Esther, căci niciuna dintre noi nu avea o mână liberă ca să bată la ușă.

Esther a făcut singurul lucru pe care mama zicea că fetele nu ar trebui niciodată să-l facă: mi-a făcut cu ochiul. Apoi a apăsat cu cotul pe clanță și a reușit să deschidă ușa.

Doamna Simmons, profesoara, a scos un țipăt de surprindere.

– Vai de mine!

Ca să fiu sinceră, probabil că a fost oarecum un șoc. Arătam cam ca două grămezi enorme de haine, cu niște picioare care ieșeau de sub ele. Simțind că nu mai puteam să le țin pe ale mele, le-am așezat cât de ușor am putut pe podea. Apoi mi-am îndreptat spatele și am văzut pentru prima dată bine clasa: douăzeci de copii din Budmouth Point care se holbau la noi. Brusc, mi s-a uscat gura. Fără să vreau, m-am tras puțin mai aproape de ușă. Esther nu avea asemenea îndoieli. Doar că de data asta, în loc să-i înfrunte pe copiii din sat, a așezat paltonul tatălui ei pe prima bancă.

– Nu știu ce crezi tu că faci, a spus doamna Simmons cu o voce ascuțită. Dar n-o faci în clasa mea.

A apucat-o pe Esther de braț și a încercat să o împingă spre ușă. Esther și-a înfipt călcâiele în dușumea, iar eu am blocat drumul. Crezând că era rost de o distracție pe cinste, copiii din Budmouth au început să bată din palme și să strige. Deja noi eram mai interesante decât lecția lor de geometrie, și încă nu rostiserăm niciun cuvânt.

La a doua încercare, Esther a reușit să întindă bine paltonul, ținându-l de umeri în așa fel încât toată lumea să poată vedea clar steaua galbenă.

– Mă duc să-l aduc pe director, a bombănit doamna Simmons, dar nu a plecat din clasă.

Încet-încet, gălăgia s-a stins. Elevii au început să pară interesați. Unii stăteau aplecați în față, cu bărbiile sprijinite în mâini. Vedeam amuzamentul stăruind pe chipurile lor, ca și cum așteptau ceva de care să râdă. Dar pe măsură ce Esther explica ce erau acele stele galbene și ce reprezentau ele, expresiile lor s-au schimbat.

Era ca atunci când privești cum se aprinde un ziar când faci focul. Odată aprinse, flăcările au început să se întindă și să strălucească. În sfârșit, copiii începeau să înțeleagă. Cineva de vârsta lor, pe care îl cunoșteau oarecum, le explica în ce fel se simțeau prejudecățile de cealaltă parte. Acel sentiment oribil că oamenii care nu simțeau, nu respirau, nu gândeau la fel ca tine îți erau inamici. De fapt, ei nu

erau nici măcar *oameni*. Așa că era în regulă să arunci bombe și să distrugi viețile oamenilor, sau să-i tratezi la fel ca pe niște animale.

Doar că nu era așa.

Atmosfera a devenit tot mai sumbră. Când Esther a terminat de vorbit, câțiva copii își ștergeau ochii. Restul păreau șocați.

– Vă mulțumesc că m-ați ascultat, a spus Esther, cu bărbia ridicată.

Eram suficient de aproape de ea ca să văd tremurul aproape imperceptibil din buza ei de jos. Și asta m-a făcut să o consider încă și mai minunată.

Doamna Simmons a fost prima care s-a mișcat, deschizând un dulap aflat pe o latură a clasei și scoțând șase truse de cusut.

– Bun, copii, a spus, și vocea ei redevenise ascuțită. Luați fiecare câte un palton din grămadă. Descoaseți stelele cu grijă – fără să găuriți stofa, vă rog – nu uitați că astea sunt cele mai bune haine ale oamenilor.

În câteva clipe, în clasă se făcu din nou gălăgie, doar că de data asta era zgomotul activității. Fiecare elev avea în fața lui câte un palton întins pe bancă. Unii s-au apucat imediat de treabă. Alții au stat un moment pentru a se uita la haină, ca și cum ar fi fost o persoană pe care o întâlneau pentru prima dată. Am observat cum un băiat a ridicat o mânecă și a dus-o la nas, ca s-o miroasă. Un altul a încheiat nasturii și a netezit reverele.

Mai rămăseseră două paltoane, așa că am luat unul și m-am așezat cu el într-o bancă goală. Paltonul ăsta era până la genunchi și avea cordon în talie. Mirosea a pudră de față și a mare. Era făcut din lână gri cu picățele roșii, iar nasturii aveau formă de boboci de trandafir, și aveam senzația că o văzusem pe Frau Berliner purtându-l. Din câteva tăieturi de foarfecă, steaua s-a desprins. După ce am netezit stofa, îndepărtând orice urmă de cusătură de pe ea, era, din nou, doar un palton. Un palton frumos și elegant. Tot ce spunea lumii despre Frau Berliner era că avea foarte mult bun-gust.

Nu a durat mult îndepărtarea tuturor stelelor.

– Ce facem acum cu ele? a întrebat un băiat din față.

Doamna Simmons a arătat cu mâna către soba cu cărbuni care ardea într-un colț al clasei. Dar Esther a clătinat din cap.

– Vă rog, poate toată lumea să bage steaua în buzunarul paltonului de pe care a fost scoasă?

Doamna Simmons a părut nedumerită.

– Nu le putem arunca? a întrebat.

– Nu sunt ale voastre ca să le aruncați, a răspuns pe un ton hotărât Esther. Ceea ce se întâmplă acum cu fiecare stea va hotărî persoana care a trebuit să o poarte.

Avea dreptate: stelele acelea erau poveștile altor oameni, nu ale noastre.

Apoi am avut sarcina de a înapoia o grămadă uriașă de paltoane proprietarilor lor. Dar să le ducem înapoi a fost mult mai ușor, pentru că întreaga clasă a venit cu noi.

2

Asta nu a schimbat totul, cel puțin nu imediat. Douăzeci de elevi care au descusut niște stele galbene – ăsta a fost doar începutul. Și totuși, pe drumul meu spre casă din acea după-amiază, doamna Moore a ieșit din brutăria ei ca să stea de vorbă cu mine.

– Am auzit *totul* despre tine, a spus ea, într-un fel destul de misterios. Tu și prietena ta ați fost foarte curajoase, abordând astfel clasa. Bravo pentru amândouă!

A doua zi la școală, i-am spus lui Esther. Eram în pauză și împărțeam cu ea sandviciurile pe care Ephraim insistase să mi le pună în ghiozdan.

– A început cineva să vorbească cu tine pe stradă? am întrebat-o.

– Pe *stradă*? a râs, aproape înecându-se cu sandviciul, așa că a trebuit să o bat pe spate. Au *stat la coadă* să îl cunoască pe papa. Toată lumea a auzit cum i-a salvat viața lui Cliff și acum vin și oameni din satul vecin. Azi-dimineață cineva i-a adus chiar și o *pisică* să se uite la ea!

M-am uitat la ea uluită, mai ales când mi-a spus că proprietarul pisicii era doamna Wilcox, cea cu ferma.

– Acum avem nevoie de o altă idee, i-am spus eu, nerăbdătoare. Îndepărtarea stelelor a pus oamenii pe gânduri, dar…

– …trebuie să facem mai mult pornind de la asta. Să unim oamenii, a terminat Esther propoziția pentru mine.

– Ei bine, pe noi ne-au unit sandviciurile cu gem, am spus eu, ridicând în aer hârtia în care fuseseră învelite.

Esther a zâmbit larg. Și într-o clipă a avut un alt plan genial, deși mie îmi place să cred că sandviciurile lui Ephraim au fost de ajutor.

2

Ideea lui Esther a fost să organizăm o petrecere. Și astfel, lucrând împreună la masa din bucătăria lui Queenie, am scris invitații pe orice bucățică de carton am putut găsi. Apoi le-am împărțit tuturor locuitorilor satului și refugiaților, cerându-le să aducă sandviciuri sau prăjituri pe care să le împărțim. Petrecerea urma să aibă loc în acea duminică după-amiază. Întâmplător, era aceeași zi în care Cliff trebuia să plece din spital, ceea ce era minunat, pentru că știam că nu ar fi vrut să o rateze pentru nimic în lume.

Toată dimineața am așezat mesele în centrul comunitar, împreună cu câțiva copii din Budmouth care veniseră să ne ajute – băieți, John, Clive și Arthur, și două fete, Gillian și Pamela. Aduseseră ghiocei și primule timpurii, pe care le-am pus în vase de lut, și fețe de masă albe care dădeau un aer elegant meselor. Între timp, doamna Henderson și Miss Carter au agățat un afiș imens pe perete, pe care scria: „Bine ați venit în Budmouth Point!“

Eu am tot pândit venirea autobuzului de Plymouth, până când doamna Henderson mi-a spus că nu ajungea înainte de trei jumătate. Deși abia așteptam să-i văd pe mama și Cliff, mai știam și că, atunci când aveam să fim împreună, urma să fim conștienți de cine lipsea. *Încă* nu aveam nicio veste despre Sukie – nici măcar nu fusese văzută undeva. Poate că eram eu prea sensibilă, dar încurajările lui Miss Carter începeau să sune destul de forțat.

La ora trei, invitații au început să sosească. Am dat mâna cu Jim, omul cu varza, și cu domnul Barrowman când au intrat. Am salutat oameni ale căror nume încă nu le aflasem; l-am strâns repede în brațe pe bebelușul Reuben, pe care mama lui îl adusese cu ea; am mulțumit tuturor celor care veniseră cu farfurii cu mâncare, pe care le-am luat și le-am așezat pe fețele albe de masă. De fapt, am zâmbit atât de mult, încât începuse să mă doară fața.

Pe măsură ce tot mai mulți refugiați soseau, copiii din Budmouth au început să șoptească între ei interesați. Pamela i-a spus lui Gillian:

– Ăsta e paltonul la care am lucrat eu.

Și a dat din cap către domnul Schoenman.

– Ăla e al meu, a replicat Gillian, arătând către Fräulein Weber.

Chicotind sfioasă, s-a dus la ea să o salute.

Esther le arăta oamenilor unde să își lase hainele.

– Ești bine? am întrebat-o când am trecut pe lângă ea.

A oftat.

– E greu să fii amabil, nu? a replicat.

Dar se vedea că se bucura de fiecare clipă.

Nici în visele noastre cele mai fantastice nu ne așteptaserăm să vină atât de mulți. Cu siguranță, erau peste o sută de oameni numai din Budmouth Point și, deși austriecii încă stăteau destul de nesiguri pe margine, doctorul Wirth nu putea să facă nicio mișcare, fiind copleșit de toate dovezile de admirație pe care le tot primea.

Nu m-aș fi mirat deloc dacă Ephraim nu ar fi venit. Așa că m-am bucurat grozav când a sosit. Mai mult, făcuse chiar un efort deosebit și își pusese un costum gri elegant, iar în mână avea o cutie cu prăjituri cu morcovi făcute de el. Îi legase chiar și o fundă roșie lui Pixie la gât. Mi-a trecut prin minte că poate spera, cu această ocazie specială, să apară și Sukie, într-un fel miraculos, așa cum apar oamenii în povești și în finalul filmelor. Sau poate că era doar speranța mea.

Mă pregăteam să-i spun cât de bine arăta, când Pixie a început să latre. În tropăit de lăbuțe, a traversat în goană camera pentru a întâmpina pe cineva cunoscut care intra pe ușă. Persoana respectivă purta pantaloni scurți care nu îi acopereau genunchii plini de cruste, și atunci inima a început să-mi bată mai tare. Era Cliff.

M-am repezit imediat să îl strâng în brațe, deși era greu cu Pixie care se agita la picioarele lui.

– Ai grijă! a spus Cliff, tresărind de durere. Cusăturile mele!

– Bună, iubito! Mama m-a sărutat. E obosit, așa că n-o să stăm prea mult.

– Sunt aici, să știi, spuse Cliff, cu un zâmbet nerușinat.

Arăta de un milion de ori mai bine decât ultima dată când îl văzusem, dar încă era foarte tras la față. După ce l-am instalat confortabil pe un scaun, cu Pixie la picioarele lui, mama s-a dus să ia niște ceai.

– Vrei să-mi vezi cicatricea? m-a întrebat Cliff în clipa în care ea a plecat.

Am dat din cap nerăbdătoare.

Fără nicio urmă de jenă, și-a tras în sus cămașa pentru a-mi arăta cicatricea purpurie de vreo zece centimetri care se întindea între șoldul lui drept și buric, peste care încă se mai vedeau cusăturile în zigzag.

– Tii! am icnit eu. Ce chestie!

– Nu?

Cliff părea extrem de încântat. Din păcate, cei de la spital nu îl lăsaseră să-și aducă acasă apendicele într-un borcan, așa a zis, dar era în regulă, pentru că putea să-și facă cicatricea să se strâmbe.

– Ia uită-te aici!

Încă râdeam când mama s-a întors cu două cești de ceai.

– Olive, scumpo, doamna Henderson te roagă să traversezi drumul și să o aduci pe Queenie. Pare să fi uitat cât e ora.

– Ceasurile ei s-au oprit, de-aia, a explicat Cliff. Și toate la aceeași oră.

– Încă? am întrebat eu.

Auzisem că doctorul Wirth încerca să le repare. Poate că nu vrea ea să meargă din nou. Mama a părut surprinsă.

– De ce nu? Apoi, ca și cum ar fi înțeles, s-a schimbat la față. Oh! Vai de mine! Biata de ea!

– E-n regulă, a replicat Cliff. Nu sunt niște ceasuri prea drăguțe.

Cumva, nu credeam că asta voise să spună mama.

Fragment din textul unui afiș britanic din 1942, *Produce for Victory!*, care înfățișează o mamă cu trei copii mici mergând printr-o zonă devastată de război, cu clădiri în ruine (n.tr.)

FiECARE GREȘEALĂ MĂRUNTĂ A TA Îi DĂ iNAMICULUi MAi MULT TiMP[27]

Pentru că nu voiam să pierd niciun minut din petrecere, am alergat tot drumul până acasă la Queenie. Prăvălia era închisă, așa că am intrat pe ușa din spate.

– Queenie! am strigat. Ne pregătim să servim ceaiul. Vii?

Spre deosebire de centrul comunitar aglomerat, casa era tăcută. Ceasul pe de peretele din bucătărie tot nu mergea; m-am întrebat dacă doctorul Wirth renunțase să-l mai repare.

– Queenie!

Gândindu-mă că nu mă auzise, am coborât pe scările care duceau în pivniță și am găsit-o așezată la masă. Cu mânecile puloverului suflecate, se uita prin ceea ce părea să fie o cutie veche de pantofi. Plângea.

N-o mai văzusem niciodată pe Queenie plângând: nu era genul de persoană despre care ai crede că plânge prea ușor, și asta m-a mai degrabă m-a șocat.

– Îmi pare rău, am murmurat și m-am dat înapoi. O să aștept sus.

Dar ea s-a ridicat și a trecut pe lângă mine înainte să apuc să plec.

– Lasă-mă un minut, a spus.

Nu știam dacă să aștept. Ca să fiu sinceră, nu părea într-o dispoziție potrivită pentru o petrecere și poate prefera să fie singură. Conținutul cutiei de pantofi era împrăștiat pe masă ca un cuib de șoricei. Căci asta părea să fie – o grămadă de hârtii rupte în bucăți.

Hârtia era foarte subțire și albastră – hârtia folosită la corespondența pentru poșta aeriană. Fâșiile rupte arătau ca și cum odinioară fuseseră scrisori, având pe ele mici fraze ca „din toată inima mea“ și „te visez în fiecare zi“. Îmi aduceau aminte de urările norocoase pe care le găseai în artificiile de Crăciun sau de cuvintele din felicitările de Sfântul Valentin pe care tata i le trimitea mamei. Încet, mi-am trecut degetele peste hârtiile acelea. În vreme ce făceam asta, am mai citit câteva:

fiecare zi fără tine e o agonie

draga mea Queenie, scrie-mi curând

îmi pare rău pentru lacrimile

nu uita cât te iubesc

Așadar, Queenie chiar *avea* un prieten prin corespondență – un iubit, din câte se părea. M-am simțit puțin stânjenită că citesc ceea ce era personal, așa că am adunat bucățile de hârtie și le-am pus înapoi în cutie, apoi am închis capacul.

În acea clipă, am văzut pe latura cutiei un nume și o dată: „Marcus Epstein: Frankfurt, 2 martie 1940“. Era data de azi, în urmă cu un an. Iar jos, o oră.

2.10 p. m.

„Romantice“, așa numise doamna Henderson ceasurile lui Queenie. Atunci mi-am dat seama la se referise și am simțit un nod în gât din cauza lacrimilor. Nu era de mirare că mama înțelesese ce putea semnifica un ceas oprit.

Ceva trebuie să se fi întâmplat cu Marcus Epstein în acea zi, la acea oră. Ceva îngrozitor, care făcuse ca viața lui Queenie să se oprească în loc.

Mintea mea a încercat să umple golurile. Poate că Marcus era evreu. Poate că, de aceea, era ea atât de dornică să ajute evreii și avea atâta curaj când era vorba să apere toate lucrurile bune și decente.

Nu știam. Din multe puncte de vedere, nici nu conta. Era problema personală a lui Queenie. Ea era cea care aruncase cu pietre în avionul german, și totuși îl protejase pe pilotul rănit de oamenii din sat. Lupta pentru oameni, asta făcea Queenie. Dincolo de rasa și de religia fiecăruia, eram cu toții ființe umane. Toți sufeream, eram uniți prin suferință.

Sus, în fața oglinzii din hol, o auzeam acum prinzându-și din nou părul în ace și încheindu-și paltonul.

– Așa. Olive, sunt gata! a strigat ea către pivniță.

M-am dus la ea și m-am uitat la fața ei calmă, fără lacrimi, la părul aranjat. Nici n-ai fi zis că avea inima frântă. Dar ăsta era lucrul cel mai cumplit: viața mergea totuși înainte, și la fel stăruia și acea durere sfâșietoare și oribilă pe care o simțeai atunci când cineva nu mai era lângă tine.

2

M-am întors la petrecere, unde sala zumzăia de zgomote: râsete, accente diferite, exclamații încântate ale oamenilor care încercau mâncăruri noi și delicioase. Era plăcut să fiu din nou aici pentru că mă ajuta să-mi alung gândurile triste. Speram că și Queenie, care tocmai primea o ceașcă de ceai de la doamna Henderson, se simțea la fel.

Între timp, Cliff și cu mine am decis să facem o competiție ca să vedem cine putea să-și pună cât mai multă mâncare o dată pe farfurie. Toată lumea adusese câte ceva și, văzând atâta mâncare pe masă, ai fi zis că raționalizarea se încheiase.

– Vreau să gust din toate, i-am spus lui Cliff, care se holba cu uimire la tot.

Erau sandviciuri cu gem – normal –, friptură rece de pui, felii de plăcintă de cartofi. Iar pe masa cu dulciuri erau biscuiți cu scorțișoară, prăjiturile cu morcov ale lui Ephraim, turte cu fructe, fursecuri. Însă ceea ce îmi atrăgea atenția erau mâncărurile pe care nu le recunoșteam, făcute de musafirii noștri austrieci: lipia, varza tăiată fâșii în oțet, prăjitura închisă la culoare și îndesată care avea glazură de zahăr și plăcinta cu mere dreptunghiulară, nu rotundă ca de obicei, al cărei aluat se sfărâma când o tăiai.

– Eu *am de gând* să gust din toate, a replicat Cliff.

Speram doar să nu pocnească.

Jumătate de oră mai târziu, când deja ne simțeam foarte rău, ne-am oprit din mâncat și Cliff a fost declarat învingător. Afară se lăsa întunericul, dar nimeni nu se grăbea să plece, iar zgomotul din sală fu acum înlocuit de zumzetul discuțiilor prietenești. Ne-am mutat cu scaunele astfel încât să ni se poată alătura și doctorul Wirth și Esther, și a fost plăcut să vorbim doar despre lucruri stupide ca bărbița lui Pixie și dacă spitalul aruncase apendicele lui Cliff, iar dacă nu, unde putea fi acum. Mama n-a mai spus nimic de plecarea acasă și nimeni nu i-a amintit de asta.

Apoi doamna Henderson a bătut din palme.

– Haideți să dansăm!

Toată lumea s-a ridicat în picioare și a început să tragă mesele și scaunele la perete pentru a face loc. Domnul Geffen a spus că avea

niște partituri în geamantanul lui și s-a dus să le aducă. Iar când s-a întors, s-a dovedit că doamna Moore știa să cânte la pian cea mai mare parte a melodiilor.

La început, doar copiii din Budmouth au dansat, ceea ce a fost ca și cum am fi privit niște cai de povară năpustindu-se încoace și încolo, până când Esther l-a înșfăcat pe băiatul pe nume John. Urmându-i exemplul, Miss Carter l-a luat pe Clive și împreună le-au arătat cum să danseze atât de repede, încât m-a apucat amețeala. Era un dans în care îți aruncai picioarele și îți legănai brațele, iar pașii erau la fel de caraghioși ca ai unui clovn. Chiar și numele lui – *lindy hop*[28] – suna vesel și amuzant.

M-am dus la mama, am luat-o de mâini și am tras-o în picioare.

– Vino, hai să încercăm!

– Oh, nu pot, Olive, s-a împotrivit ea. E prea rapid pentru mine.

Dar râdea și nu a protestat prea mult.

Am reușit să o trag în ringul de dans. Și am reușit să învățăm doar cum să ne legănăm brațele, când muzica s-a oprit brusc la jumătatea unei măsuri. Toată lumea a rămas cu răsuflarea tăiată.

O voce cunoscută a tunat peste zgomot:

– Ephraim Pengilly? Ești aici?

În încăpere s-a lăsat liniștea ca și cum cineva ar fi apăsat pe un buton. Domnul Spratt, în uniforma bleumarin a gărzii de coastă, stătea în pragul ușii. Alături de el erau patru polițiști.

De ce veniseră aici? Cine făcuse ceva rău? Pe fețele oamenilor se vedea cum întrebările și suspiciunea reveneau. Cu inima strânsă, am ghicit răspunsul: autoritățile aflaseră de cei treizeci și doi de austrieci sosiți în Budmouth Point cu barca. Adevărul e că trebuia să se întâmple asta la un moment dat; era doar o chestiune de timp.

Domnul Spratt a arătat către Ephraim.

– Ăsta e omul nostru.

El și polițiștii au intrat cu pași mari în cameră, iar noi toți ne-am tras către pereți.

O privire aruncată între mama și Miss Carter. Queenie privea țintă înainte, fără să clipească. Doamna Henderson a început să-și facă vânt cu o mână.

– Sunt aici, a rostit Ephraim cu o voce limpede.

Și am văzut cum, într-un fel, ne îndepărtaserăm cu toții de el, iar acum stătea singur. Până și Pixie rămăsese, ca o mică trădătoare, lângă Cliff, care se servise pentru a treia oară cu prăjituri.

Nu era drept. Nu când Ephraim făcuse atât de multe pentru Cliff și pentru mine – de fapt, cam pentru toată lumea din încăperea asta. I-am dat drumul mamei, m-am dus la el și l-am luat de braț.

– Nu, Olive, a zis și a încercat să se tragă deoparte.

– Ei, haide, nu e momentul acum pentru gesturi melodramatice, a spus domnul Spratt și și-a dat ochii peste cap. Asta dacă nu vreți să fiți încătușați împreună și duși *amândoi* la postul de poliție!

Nu m-am mișcat.

– Stai puțin. Ce-a făcut, de fapt, Ephraim? a întrebat Queenie.

– Pe mine mă interesează ceea ce *nu* a făcut. O barcă apare în mod misterios din Franța, și nicio explicație în jurnalul din far? Domnul Spratt și-a unit în față mâinile micuțe. Asta, doamnă, încalcă *toate* regulamentele!

Fața lui Queenie a căpătat o culoare roșie de furie, dar mama a fost cea care a răspuns:

– Și eu am încălcat regulile, a spus pe un ton calm.

Am simțit panică atunci când ea s-a dus drept la domnul Spratt și a întins spre el mâinile.

– Așa că dacă o amenințI pe fiica mea cu cătușele, ai face bine să mă arestezi și pe mine.

– Și pe mine, a spus Queenie.

– Așijderea, domnule Spratt, a aprobat doamna Henderson.

– Ar trebui să mă iei și pe mine, a adăugat Miss Carter.

Polițiștii s-au uitat unii la alții, cu sprâncenele ridicate.

– Și eu am încălcat legea, a strigat o altă voce din cealaltă parte a încăperii; era învățătoarea, doamna Simmons, acum în picioare, agitată. Aseară. Am uitat să trag draperiile de camuflaj.

A urmat un moment de tăcere.

Apoi Jim, omul cu varza, s-a ridicat în picioare.

– Ar trebui să mă iei și pe mine, domnule polițist. I-am dat bonurile mele de benzină domnului Fairweather.

– Eu am cumpărat o pereche de ciorapi de nailon de pe piața neagră, a spus doamna Moore, brutărița, ceea ce le-a făcut pe prietenele ei să ridice din sprâncene.

Oamenii se ridicau acum tot mai mulți și mai repede. Nu știam dacă să mă bucur sau să-i implor să se oprească, deoarece polițiștii începuseră să se certe între ei, neștiind ce să facă.

Domnul Spratt părea extrem de stânjenit.

– Uite ce-i, dacă ați vrea să stați cu toții jos…

– Eu mi-am hrănit câinele cu rația mea de carne, a strigat o femeie pe care nu o cunoșteam.

Apoi Pamela s-a ridicat în picioare.

– Eu am copiat tema la istorie de la Gillian săptămâna trecută.

– Și eu am luat bucata aia de ciocolată pe care o ascundeai în bancă, a recunoscut Gillian.

– Bebelușul meu a băut prea mult lapte.

Asta era Miriam, cu Reuben în brațe.

– Are doar două săptămâni. Vrei să îi pui și lui cătușele?

Era atât de absurd, încât oamenii au început să vadă partea amuzantă a ceea ce se întâmpla. Chiar și polițiștii își scoseseră pălăriile și se scărpinau în cap. Unul dintre ei bea niște ceai pe care i-l oferise cineva. Dar cel mai amuzant lucru era expresia de pe chipul domnului Spratt. Căpătase o nuanță purpurie atât de aprinsă, încât chiar m-am gândit că o să explodeze.

– Oamenii aceștia nu ar trebui să fie pedepsiți pentru bunătatea lor, a rostit doctorul Wirth, care, oprit în fața domnului Spratt, îl depășea cu un cap. Ar trebui să fii mândru de ceea ce au făcut. Tot ce-mi doresc e ca mai mulți dintre compatrioții mei să arate o asemenea omenie.

– Tatăl meu are dreptate. Cu toții ne-ați primit atât de bine aici, a aprobat Esther.

Mi-a prins privirea și mi-a zâmbit.

Străduindu-se să-și păstreze ținuta demnă, domnul Spratt l-a măsurat cu privirea pe doctorul Wirth.

– Mă tem că nu am făcut cunoștință, domnule…

– *Doctorul* Wirth. Și *eu mă tem* că va trebui să ne arestezi și pe noi, a spus el, arătând către ceilalți refugiați.

Pe fața domnului Spratt a apărut o expresie de nedumerire. S-a uitat la polițiști, apoi la Ephraim, la mama și la ceilalți care stăteau în fața lui.

– Nu fi caraghios, omule! a spus el, clocotind de furie. Nu vă putem aresta pe *toți*!

– Nu într-o zi de duminică, a remarcat polițistul cu ceașca de ceai în mână.

Colegul lui s-a arătat de acord.

– Și nici n-o să stricăm o petrecere veselă, a adăugat el.

Singurul lucru pe care îl mai putea face domnul Spratt era să plece, ceea ce a și făcut, ieșind cu pași mari din încăpere, cu nările dilatate ca un taur mic și îndesat.

În încăpere s-a lăsat din nou un moment de liniște. Ne-am privit cu toții. Am zâmbit. Am râs. Apoi mâinile, pălăriile și șervetele au zburat în sus. Strigătele de încântare care s-au înălțat odată cu ele ar fi putut să ridice în aer acoperișul.

În original, *Each Little Error Gives your Enemy More Time* – textul unui poster american din timpul celui de-al Doilea Război Mondial (n.tr.)

Stil de dans american, foarte popular de la sfârșitul anilor 1930 până la începutul anilor 1940 (n.r.)

„V“ DE LA VICTORIE

Planul refugiaților nu fusese niciodată să rămână prea mult în Budmouth Point. Cu toate că, în cele din urmă, fuseseră primiți cu căldură aici, legile de imigrare ale țării noastre nu erau prea prietenoase. Fără o viză oficială, evreii erau numiți „străini inamici“, ceea ce mie mi se părea un alt apelativ jignitor: practic, însemna că nu trebuiau să se afle aici. În următoarele zile, alți câțiva refugiați au plecat – domnul Geffen s-a îndreptat spre Canada, în vreme ce Miriam și Reuben, Elise și Jakob, către America. Eram realistă și știam că nu va mai trece mult timp până când Esther și doctorul Wirth aveau să plece și ei.

Între timp, faptul că Sukie era tot de cealaltă parte a Canalului Mânecii ne făcea să-i simțim dorul și mai tare. Franța ocupată de nemți era un loc periculos. Nimeni nu știa nimic de sora mea. Nimeni nu putea să dea de ea, deși Miss Carter, continuând să se învinovățească, încercase să afle ceva despre ea pe toate căile posibile. Cred că se gândea chiar și să trimită un porumbel.

Eu mă simțeam deznădăjduită pentru că nu puteam face nimic. Era insuportabil gândul că reușiserăm atât de multe, dar era posibil ca Sukie să nu ajungă acasă cu bine. Și totuși, deși o adoram pe sora mea, începeam să înțeleg și punctul de vedere al mamei. Sukie era genială, dar nu neapărat și prudentă. Faptul că ajunsese tocmai până în Franța și apoi *ratase* barca spre casă era un exemplu foarte bun în acest sens. Și totuși, deși nesocotită, Sukie era curajoasă și ingenioasă, așa că n-ar fi trebuit să ne surprindă că, în cele din urmă a reușit să se întoarcă la noi în felul în care a făcut-o.

2

Într-o dimineață, așa cum se întâmpla de multe ori, m-am trezit foarte devreme. Era la scurt timp după ce Cliff ieșise din spital. Nefiind suficient de întremat încă pentru a face față treptelor de la far, stătea la doamna Henderson împreună cu mama, iar eu nu mă obișnuisem să am dormitorul doar pentru mine. Citisem toate cărțile

de acasă de nenumărate ori, ca și pe cele de pe rafturile de deasupra paturilor noastre. Știind că n-o să pot să adorm la loc, am decis să mă duc să mă plimb.

– Vii, fetiță? i-am șoptit lui Pixie, care stătea întinsă pe patul lui Cliff.

Ea a deschis un ochi lipsit de interes, ceea ce am luat drept un „nu“. Mi-am tras un cardigan peste cămașa de noapte, mi-am luat paltonul și pantofii și am coborât scările în vârful picioarelor.

Afară, de-abia începea să se lumineze. Nu era nici țipenie de om, doar pescărușii care se roteau deasupra portului, ceea ce era întotdeauna un semn că bărcile pescarilor urmau să se întoarcă în curând. De data asta, nici măcar briza nu se simțea. Marea era calmă, ca o întindere de mătase, cu aceleași nuanțe de roz și bleu ca cerul.

Am coborât pe plajă și am început să merg. Nu mai fusesem aici din noaptea în care sosiseră refugiații, iar zgomotul pietrișului care scrâșnea sub tălpile mele mi-a amintit, în imagini vii, toate întâmplările dramatice și panica de atunci. Doar doisprezece refugiați mai rămăseseră în Budmouth Point. Era jumătatea lui martie acum, ceea ce însemna că se aflau aici de aproape o lună. Se adaptaseră bine; într-un fel, era ca și cum ar fi locuit aici dintotdeauna. Iar într-o astfel de zi, când marea era îngăduitoare și cerul senin, era ușor să uiți că ceva rău sau periculos se întâmplase – că *încă* se mai întâmpla dincolo de Canalul Mânecii, în Europa.

La ora asta a zilei, fluxul era departe, făcând plaja să pară mai lată și mai plată ca de obicei. Curând, am ajuns la epiu, unde m-am oprit să privesc marea.

Mai întâi, am auzit motorul – pufăind, huruind – care pentru o fracțiune de secundă mi-a oprit inima în loc. Dar motoarele de bărci, aflasem eu, sunau diferit de avioane. Barca pe care o vedeam ocolind promontoriul era prima din flota de pescuit care se întorcea în port. Se vedea că era o captură bună din felul în care coca stătea adâncită în apă.

A trecut suficient de aproape de mal ca să-i văd pe bărbații din ea râzând și glumind între ei. Unul dintre ei m-a salutat – un gest vesel, cu brațele ridicate deasupra capului și fluturându-și-le. Am zâmbit și i-am făcut și eu cu mâna.

Când am ajuns din nou în port, barca pescărească era deja amarată. Oamenii își descărcaseră năvoadele și stivuiau lăzile cu pești argintii pe chei. Era o imagine impresionantă și apetisantă, care m-a dus cu gândul la macrou pe pâine prăjită la micul dejun. Așa că nu eram prea atentă atunci când cineva a strigat:

– Olive! Tu ești?

Am încremenit. Aș fi recunoscut oriunde vocea aia.

– Nu-mi vine să cred! a strigat ea.

Eram uluită. Nici mie nu-mi venea să cred. Dar nu aveam nicio îndoială cine era.

Nici măcar n-am apucat să mă uit bine la ea. S-a aruncat spre mine cu atâta forță, încât am căzut amândouă în spate pe pietrele de pavaj. Persoana care mă strângea în brațe era udă până la piele și avea nevoie urgentă de o baie. Nu-mi păsa. M-am agățat de ea la fel de strâns cum o făcea și ea.

– Te-am văzut pe plajă, a murmurat Sukie cu gura în gâtul meu. Eram pe barca de pescari, îți făceam cu mâna…

Plângea și râdea în același timp. La fel făceam și eu.

Când, în cele din urmă, ne-am desprins una de cealaltă, m-am uitat la ea bine și, preț de un moment îngrozitor, am crezut că era o greșeală. Asta nu era deloc sora mea, ci o străină. Ultima dată când o văzusem avea părul buclat, era dată cu pudră și ruj, cu tot dichisul. Acum purta pantaloni și o haină bărbătească de tweed, cu o căciulă de lână trasă peste păr.

– Nu arăt prea bine, nu? a glumit Sukie, cu o voce slabă.

Nu conta; nimic din toate chestiile alea prostești nu conta.

– Mă bucur atât de mult să te văd, i-am șoptit.

– Și eu, a răspuns, cuprinzându-mi fața în mâinile ei reci ca gheața.

– Ce… adică… cum? am reușit să bâigui.

Aveam așa de multe întrebări pentru ea, încât nici nu știam de unde să încep.

Pescarii se opriseră din descărcatul peștelui ca să ne privească. Era ciudat cum se uitau la Sukie de parcă era fiica lor preferată, de mult pierdută.

Unul dintre ei a strigat:

– Azi n-am prins doar pește, nu-i așa?

L-am recunoscut.

Era bărbatul care se certase cu Queenie din cauza farului. Care-i spusese domnului Barrowman să tacă din gură în privința pilotului german. Îl considerasem un bădăran bătrân, dar nu și acum: el era omul care o adusese pe sora mea teafără acasă.

M-am uitat lung la Sukie.

– Unde te-au găsit?

Sukie a râs. I-am auzit din nou râsul acela plăcut și sonor ca un clinchet.

– Oh, în derivă în Canal, într-o barcă cu vâsle. M-au salvat azi-noapte târziu… am avut un noroc teribil. Nici nu le pot mulțumi îndeajuns oamenilor ăstora dragi.

Exact așa stăteau lucrurile cu Sukie: chiar și în mijlocul Canalului Mânecii, ea găsise oameni dispuși să o ajute. De data asta, însă, ea fusese cea care încercase să-i ajute pe alții și își riscase viața făcând asta.

2

Era mai ușor – și avea să fie mai cald – să mergem direct acasă la doamna Henderson. Ea a făcut ceai și turte și a întețit focul din sufragerie, astfel încât curând căldura a devenit înăbușitoare. Sukie, în haine uscate de împrumut, cu părul înfășurat într-un prosop, stătea cât de aproape putea de cămin ca să se încălzească. Nu voiam să trezim toată casa, dar în scurt timp Cliff a coborât. Expresia de pe fața lui când a văzut-o pe Sukie a fost neprețuită. A cuprins-o cu brațele și a rămas cu ochii holbați la ea, fără niciun cuvânt.

– Putem să mergem din nou la cinema?

Ăsta fost primul lucru pe care a reușit să îl rostească.

– Un drum ca lumea, care să dureze mai mult de zece minute?

Următorii pași de pe scară care s-au auzit au fost ai mamei. Când a văzut scaunul tras lângă cămin, s-a oprit în prag.

– Bună, mamă, a spus Sukie cu sfială și s-a ridicat în picioare.

– Oh, Sukie! a spus mama încet. Fată prostuță, ce ești!

M-am pregătit pentru îmbrățișări. Pupături. Lacrimi de fericire. Scenele preferate din filme ale lui Cliff erau când oameni de mult

despărțiți se întâlneau din nou, dar asta era viața adevărată, realitatea oamenilor pe care îi iubeam.

Mama însă nu zâmbea.

– Nu te simțeai bine. Doctorul ți-a spus să te odihnești, nu? Fără muncă, fără stres, așa a spus, a încercat Sukie să explice.

– Oh, fata mea dragă, a murmurat mama. Am fost atât de îngrijorată, de disperată din cauza ta.

Sukie a început să plângă.

– Doar încercam să ajut. Știam că nu voiai să dezamăgești pe nimeni.

Când s-au îmbrățișat, a fost ca și cum priveam doi oameni care se agață unul de altul cu toată puterea, ca pentru a-și salva viața. Era destul de copleșitor – și așa de tipic pentru mama și Sukie, căci iubirea lor era întotdeauna atât de neînfricată, atât de aprigă.

În cele din urmă, s-au așezat pe canapea. Sukie, cu picioarele strânse sub ea, stătea rezemată de mama.

– Am de dat niște explicații, a recunoscut Sukie, către mine. Îmi pare foarte rău că v-am lăsat pe tine și pe Cliff în timpul raidului aerian. N-ar fi trebui să țip la tine când ai venit după mine.

Ținând cont de ceea ce știam acum, avea logică faptul că o făcuse. Eu țipasem „Sukie“ cât mă ținea gura, când ea pretindea că era doamna Arby, și asta ar fi putut să o desconspire.

– Am rămas cu paltonul mamei, i-am spus eu. Și am găsit biletul pe care l-ai ascuns în el. Așa că am reușit, în cele din urmă, să ne dăm seama ce puneai la cale.

Am simțit că se uită la mine – se uită *cu adevărat*, ca și cum ar fi văzut ceva neștiut până atunci.

– Fată isteață, a spus ea într-un târziu, ceea ce mi-a făcut plăcere, într-un fel prostesc.

Apoi și-a desfăcut prosopul din cap și și-a scuturat părul umed.

– Dumnezeule mare! a suspinat mama. Părul tău frumos!

– E așa de… *scurt*! a strigat și Cliff.

De fapt, nu era cu mult mai scurt decât al meu. Dar era tăiat neregulat – un tuns făcut în grabă.

– A trebuit, a explicat Sukie. A fost o deghizare ca să trec de soldați.

Cliff părea înspăimântat.

– N-am văzut niciodată un băiat cu *așa* un păr.

În sinea mea, eu credeam că era o tunsoare superbă și îndrăzneață care-i venea de minune lui Sukie. Mama și-a trecut mâna peste el ca și cum ar fi mângâiat o pisică.

– De ce te bagi tu întotdeauna în asemenea buclucuri? a spus ea, deși pe un ton prietenos. Nici măcar n-ai fost suficient de chibzuită să iei barca potrivită pentru a veni acasă.

– N-am vrut să pierd barca, mamă, a răspuns Sukie. M-am întâlnit cu cineva și întâlnirea a durat mai mult decât credeam. Vezi tu, omul ăla, Monsieur Bonet, l-a cunoscut pe tata.

Mâna mamei a căzut în poala ei.

– Cum?

– A fost cu el la sfârșit.

Eu mi-am dus mâna la gură, dar Sukie s-a întins, mi-a luat-o și mi-a strâns-o cu putere în mâna ei. Speram ca o parte din curajul ei să pătrundă în mine, căci nu credeam că eram pregătită pentru ceea ce urma să spună.

UNIȚI SUNTEM MAI PUTERNICI

Sukie ne-a povestit ce se întâmplase cu tata. De câteva ori, am fost gata să o rog să se oprească, dar trebuia să știu – cu toții trebuia să știm – cum murise. Altfel, aveam să ne întrebăm întotdeauna, fără să găsim un răspuns.

Tata zbura înapoi către Anglia, nu departe de coasta Franței, când avionul lui a fost lovit de artileria inamicului. Obuzul a făcut o gaură mare în coada avionului, omorându-i pe loc pe mitraliorul lui și pe alți doi membri ai echipajului.

Avionul distrus a început să piardă repede altitudine, îndreptându-se direct către orașul Tollevast. Monsieur Bonet, care era un bătrân ce creștea găini, după spusele lui Sukie, a văzut cu ochii lui tot ce s-a întâmplat: cum tata a reușit să țină avionul în aer și să zboare peste case, înainte de a se prăbuși în livada lui Monsieur Bonet.

Partea cea mai sfâșietoare e că tata s-a îndepărtat pe picioarele lui de avionul zdrobit. S-a predat lui Monsieur Bonet, care venise în fugă în livadă ca să-l ajute, nu să-l aresteze.

Dar tata avea leziuni interne de care nu și-a dat seama imediat. A ajuns până în bucătăria fermei. Chiar începuse să bea o ceașcă de brandy și îi spunea lui Monsieur Bonet, în franceza lui învățată la școală, despre familia sa de acasă. De câte ori pilota un avion, tata purta întotdeauna la el, ca să-i aducă noroc, o fotografie cu noi, în buzunarul cămășii, și a scos-o ca să i-o arate lui Monsieur Bonet. Fusese făcută cu doi ani în urmă, când fuseserăm la Brighton pentru o zi, iar eu și Cliff mâncam înghețată și mama stătea cu ochii închiși. Sukie era singura dintre noi care arăta normal. Tata a pus jos ceașca și a spus că îl doare capul. Și a murit chiar acolo, pe scaun.

Pentru că nu voia ca naziștii să ia trupul tatei, Monsieur Bonet l-a îngropat într-un loc retras în livada lui. A raportat autorităților despre avionul prăbușit și a spus că toți membrii echipajului muriseră, chiar le-a dat plăcuțele de identitate, pentru a se proteja. Dar a păstrat fotografia, în speranța că, într-o bună zi, o să poată să dea de familia pilotului.

Când, câteva luni mai târziu, a auzit zvonuri despre o englezoaică ce ajuta evreii să scape traversând Canalul Mânecii, Monsieur Bonet a căutat-o pe Sukie ca să ducă un mesaj în Anglia. De îndată ce a văzut-o, a recunoscut-o. Auzindu-i povestea și văzând fotografia, Sukie a știut fără nicio urmă de îndoială cine era pilotul îngropat în livada acestui bătrân, într-un loc scăldat în soare, sub un măr.

După ce Sukie și-a încheiat povestea, am rămas cu privirea pierdută în depărtare, fără să plâng, dar conștientă de o durere profundă în piept. M-am gândit: durerea asta vine de la inima mea care se frânge.

Nu știu cât am stat așa acolo, dar, la un moment dat, durerea a început să se domolească. Am putut să simt altceva – un soi de bucurie, poate – că tata s-a stins ușor și cu blândețe în bucătăria unui bătrân cumsecade. Și, într-un fel, am fost și noi cu el până la sfârșit; cel puțin, fotografia noastră a fost.

Dimineața se apropia de sfârșit acum. Vestea sosirii lui Sukie ajunsese la Queenie și la Miss Carter, care se aflau în bucătărie împreună cu doamna Henderson, iar sunetele și mirosurile micului dejun pluteau către noi pe hol.

Afară, soarele strălucea. Se anunța o zi de martie frumoasă. Unul dintre pereții sufrageriei doamnei Henderson era alcătuit aproape în întregime din ferestre care dădeau către câmpul unde păștea caprele ei. Era o schimbare plăcută față de priveliștea mării.

– Uite! a spus Cliff, arătând către un pâlc de copaci care creșteau în apropierea casei. Au dat mugurii. Asta înseamnă că vine primăvara, nu?

– Ephraim zice că primăvara întotdeauna sosește devreme în Devon, am replicat eu.

La auzul numelui lui, aș fi putut să jur că Sukie s-a înroșit.

– Monsieur Bonet a zis că suntem bine-venite să vizităm mormântul tatei atunci când o să fim în siguranță, a spus ea, luând-o pe mama de mână. Sincer, mamă, e un loc minunat. Cred că o să-ți placă foarte mult.

Mama s-a încruntat, cu ochii la degetele lor împletite, ca și cum ar fi vrut să o contrazică. Poate că de vină era toată această discuție despre muguri și narcise, dar, când a ridicat privirea, zâmbea.

– Mi-ar plăcea asta, draga mea. Cred că tuturor ne-ar plăcea.

2

Am mâncat un mic dejun potrivit pentru niște soldați după o bătălie. Am avut terci de ovăz cu smântână și miere, ouă, pâine prăjită, șuncă pentru cine voia. Văzând-o în sfârșit pe Sukie în lumina zilei, Miss Carter a fost la început prea stânjenită ca să mănânce.

– Îmi pare atât de rău, spunea ea întruna, roșie la față. Nu știu ce a fost în capul meu. E de neiertat.

– Ai nevoie de alți ochelari, a spus doamna Henderson, încercând să fie de amabilă. Să înțelegi greșit mesajul a fost una, dar uite… fata are jumătate din vârsta mamei… fără supărare!

Sukie și mama au râs. Chiar și cu părul diferit, semănau foarte tare, într-un fel derutant. Și totuși, Sukie avea zâmbetul cel mai orbitor. Și o vedeam pe Miss Carter cum o privea lung, spunându-și că era cu totul minunată. Nu puteam decât să sper că și Ephraim, când în sfârșit avea să o cunoască personal pe Sukie, o să creadă același lucru.

Între timp, Queenie deja aranja aducerea unei alte bărci cu refugiați din Franța. Nu putea să fie descurajată de amenințarea pe care o reprezenta domnul Spratt.

– Omulețul ăla prost e cea mai mică problemă a noastră, a spus ea în timp ce înfuleca. Am senzația că planurile lui Hitler în privința evreilor sunt abia la început. În următoarele luni, o să fim foarte ocupați.

– Orice hotărăști, bazează-te și pe mine, a spus Sukie.

Un cor de încuviințări s-a auzit din jurul mesei. Și, simțind că fac parte din aceste planuri, m-am simțit mai bine. Asta mi-a adus aminte că exista un viitor, și cu toții eram incluși în el. Nu aveam să ne lăsăm înfrânți de ură.

2

Cu toate acestea, nu a fost atât de simplu. Când lucrurile s-au liniștit, domnul Spratt a trimis din nou poliția la Budmouth Point. Dintre toți, doar Queenie a fost acuzată – de falsificare de documente – și a primit o sentință cu suspendare, ceea ce însemna că nu a trebuit să meargă la închisoare. Asta a fost o veste deosebit de bună, pentru că acum Esther îi reparase toate ceasurile și

trebuiau întoarse în fiecare duminică la exact aceeași oră. Doar Queenie însăși se putea ocupa de această sarcină importantă.

Mama, care părea tot mai înzdrăvenită cu fiecare zi, s-a întors la Londra. A zis că o să fie bine având-o pe Gloria cu ea și, oricum, considera că era timpul să se întoarcă la slujbă. Noi nu am întrebat-o dacă se întorsese la biroul din Shoreditch – genul ăsta de lucruri era secret. În definitiv, eram în război.

Cu Ephraim a fost mai greu. Văzând-o pe Sukie în carne și oase, a fost convins că era o partidă prea bună pentru el și s-a retras, ca un melc, și mai mult în cochilia lui.

– Of! a zis Cliff, brusc socotindu-se expert în amor. De ce nu se pupă și termină odată cu asta?

– Nu e ca în filme, am replicat eu.

Deși, de fapt, până la urmă a cam fost. Știind despre slăbiciunea lui Ephraim pentru câini și mesaje scrise, Sukie a pus-o pe Pixie să îi ducă un bilet lui Ephraim, în care îl invita la un film într-o zi anume. Și așa s-au dus să vadă un film numit *Pe aripile vântului* sau ceva la fel de siropos, și au venit acasă așa de îndrăgostiți, încât nici nu mai știam unde să mă uit.

2

După arestarea lui Queenie, refugiații rămași în sat au discutat între ei și au decis să facă ceea ce se cuvenea. Așa cum ne-a reamintit doctorul Wirth, ei nu avuseseră niciodată de gând să rămână pentru totdeauna în Budmouth Point. S-au predat autorităților și au fost duși într-un „lagăr de internare“ la Croyde, pe coasta de nord a Devonului. Cineva a zis că acolo fusese odinioară o tabără de vacanță și ce norocoși erau ei, deși eu nu cred că refugiații vedeau așa lucrurile. Esther nu a plecat cu tatăl ei – fiind un copil din *Kindertransport*, documentele ei erau valabile – și a rămas la Queenie, ca să poată să continue școala.

Într-o zi din vacanța de Paști, Esther și cu mine am luat autobuzul către Croyde. Aveam cu noi sticle cu lapte de la caprele doamnei Henderson, care insistase să le ducem ceva bun prietenilor noștri evrei. Era o zi caldă, și călătoria noastră a părut să dureze o veșnicie pe drumurile care șerpuiau în sus peste platoul Dartmoor și apoi

coborau de cealaltă parte. În tot acest timp, laptele de capră a început să se strângă și să capete un miros tot mai înțepător.

– Până ajungem acolo se face brânză, s-a plâns Esther.

Lagărul cu siguranță nu arăta ca un loc pe care să-l vizitezi în vacanță. Iar prietenii noștri nu erau singurii refugiați de acolo, în total erau vreo optzeci de oameni care fugiseră de Hitler. Deși lagărul se afla pe o colină de unde se vedea marea, era dărăpănat, prăfuit și înconjurat de un gard de sârmă ghimpată.

– Dar e un gard de sârmă ghimpată *scund*, a subliniat doctorul Wirth. Englezii nu ne consideră suspecți; noi îl urâm pe Hitler la fel de tare ca voi.

De fapt, ne-a spus el, unii dintre refugiați s-au înscris în ceea ce se numea Royal Pioneer Corps, unde aveau să îndeplinească sarcini speciale de război pentru britanici împotriva inamicului.

Când am văzut cât de fericită era Esther să fie cu tatăl ei, mi s-au umplut ochii de lacrimi. A fost minunat să îi revedem și pe ceilalți, care ne-au îmbrățișat și au spus că am mai crescut, apoi ne-au dat să mâncăm plăcintă cu mere și ne-au mulțumit pentru laptele brânzit.

În lagăr existau șiruri de căsuțe de lemn unde locuiau refugiații. Atârnaseră eșarfe la ferestre, iar pe cuverturi întinseseră cuverturi în culori vesele, într-o încercare de a face totul mai plăcut. Domnul Schoenman construise un cuptor de pâine pentru a coace în fiecare vineri pâinile speciale de sabat. Fräulein Weber dădea lecții de ebraică, iar gazetarii creaseră un soi de buletin informativ. Mimi Schoenman și surorile sale, Anna și Rosa, construiseră o căsuță uluitoare într-un frasin scorburos.

– Putea fi mai rău, a spus Frau Berliner, cu un zâmbet forțat.

Cu toate acestea, nu era casa lor. Mi se părea nedrept să-i văd pe oamenii ăștia, pe care încercaserăm din răsputeri să-i ajutăm, continuând să ducă un trai pe care nu-l meritau.

2

Mai târziu, în autobuzul care ne ducea înapoi în Budmouth Point, Esther mi-a zis că veștile din Austria nu erau deloc bune.

– Tata crede că au plecat exact la timp. Acum există lagăre naziste din care oamenii nu se mai întorc. Sunt adunați și trimiși cu

trenul – și nu doar câțiva oameni, Olive, ci *mii* odată. El nu crede că o să ne mai întoarcem vreodată în Viena. Când se termină războiul, o să mergem să trăim în America.

Nu părea deloc încântată de această perspectivă: avea un aer epuizat.

Am rămas tăcute tot restul călătoriei. Când autobuzul a ieșit de pe drumul principal, luând-o către coastă, mi-am îndreptat spatele pe scaun.

– Uită-te la far, am înghiontit-o pe Esther. Nu e frumos?

Astăzi, în lumina strălucitoare a soarelui, începeau să se vadă dungile lui roșii și albe pe sub vopseaua gri care se cojea. Domnul Spratt voise să fie vopsit din nou, dar de data asta nu se oferise niciun voluntar.

„O călăuză care să-i îndrepte pe cei rătăciți către adăpost“, asta spusese odată Miss Carter despre far.

Stând acolo alături de Esther Wirth, m-am simțit, în sfârșit, în siguranță. Una dintre noi, cel puțin, își văzuse tatăl întorcându-se la ea. În acest timp, eu îi aveam pe Sukie, mama, Cliff; pe ceilalți din Budmouth abia începeam să îi cunosc. În vreme ce autobuzul nostru cobora alene dealul, am simțit un val de iubire pentru sătucul ăsta de lângă mare pe care acum îl numeam „acasă“.

2

În acea seară, după cină, eram prea obosită până și să-mi deschid cartea.

– Treci în pat! mi-a ordonat Sukie. O să spăl eu vasele.

M-am gândit că ceea ce voia, de fapt, era să rămână o vreme singură cu Ephraim și m-am dus cuminte sus în camera noastră, unde Cliff deja dormea, cu Pixie la picioarele lui.

M-am băgat în pat, dar nu mă așteptam să adorm imediat. Pe când stăteam întinsă acolo, mi-am văzut scoica de pe pervaz și m-am gândit că zilele astea nici nu o ascultasem, nu când puteam auzi marea adevărată vuind și șuierând peste stâncile de dedesubt. În scoică nu se auzea niciodată așa.

Spre marea mea surprindere, curând a început să mi se facă somn, în vreme ce gândurile mele treceau de la Esther la stelele

galbene, la jurnalul lui Ephraim, la mama – la tot ce se întâmplase de când ajunseserăm în Budmouth Point. Încă nu înțelegeam totul. Mi se părea că oamenii erau mult mai greu de descifrat decât codurile. Și totuși, nu conta de unde veneam, care era limba noastră, naționalitatea sau religia, atâta timp cât priveam cu toții către lumină.

– Noapte bună, tati, am murmurat în pernă.

Sunetele mării s-au îndepărtat. Cred că am adormit atunci, imaginându-mi că tata era la picioarele patului meu, cu coatele rezemate pe tăblie. Sau poate că încă eram trează. Tot ce știu e ce am auzit – sunetul vocii lui, atât de clară de parcă ar fi fost acolo cu adevărat: „Noapte bună, fetiță, somn ușor“.

Ceea ce, pentru prima oară după foarte mult timp, am și avut.